

TMMOB
MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI

f /MadenMO

@ /TMMOBMaden

MADENCİLİK BÜLTENİ

www.maden.org.tr

SAYI: 152 YIL: 2025 OCAK - ŞUBAT - MART

SONDAJ TÜRKİYE 2025

VI.Uluslararası Sondaj Kongresi ve Sergisi

8-9 Mayıs 2025, Ankara

“DİJİTAL DÖNÜŞÜM”

 MADEN TETKİK VE ARAMA
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TMMOB
MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI

www.sondaj.org.tr

TMMOB
Maden Mühendisleri Odası
Sahibi
Ayhan Yüksel

Yazı İşleri Müdürü
Veyis Sır
Yönetim Kurulu
Ayhan Yüksel
Bülent Toka
Veyis Sır
Mehmet Zaman
Pelin Kertmen
Alper Entok
Fatih Tütüncü

Yayın Kurulu
Fatma Arpa
Elif Torun Bilgiç
Gözde Sezer
Veyis Sır
Dilan Olağan Tuna
Mutlu Yakıcı İçli
Necdet Yalçınkaya

Tasarım: Güldem Gültekin

Yayın Türü
Yaygın Süreli Yayın
3 ayda bir yayınlanır

Yönetim Adresi
Kültür, Yüksel Cd. No:40
06420 Çankaya-ANKARA
Tel: 0312 425 10 80 - 418 36 57
Fax: 417 52 90
maden@maden.org.tr
maden.org.tr

İmzalı yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir.

İÇİNDEKİLER

BAŞYAZI
04

MADENCİLİK VE HUKUK
05

GÜNDEM
10

İNCELEME
18

ÜYELERİMİZDEN
23

KÜLTÜR SANAT
35

TOPLUMSAL CİNSİYET
43

GENÇ MADENCİ
51

BASIN AÇIKLAMALARI
53

ODADAN HABERLER
61

TMMOB HABERLER
69

ŞUBELERDEN HABERLER
74

METAL MADEN
FİYATLARI
86

YİTİRDİKLERİMİZ
92

TMMOB

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI

/TMMOBMaden

/MadenMO

Merhaba,

Madencilik Bülteninin 152. sayısıyla birlikteyiz.

2025 yılının ilk aylarıyla birlikte ülkemiz, ekonomik ve siyasi açıdan oldukça yoğun ve zorlu bir döneme girmiştir.

Aralık ayında ABD ve İsrail'in öncülüğünde, AKP iktidarının da destek verdiği bir emperyalist müdahale sonucunda, Suriye'de Esad yönetimi cihatçı örgüt HTŞ tarafından devrilmiştir. "İstikrar, demokrasi ve barış" vaadiyle yönetime gelen bu yapı, kısa sürede mezhepçi ve şiddet yanlısı uygulamalarıyla Lazkiye başta olmak üzere birçok bölgede sivil halka saldırmış, kadınları, çocukları ve savunmasız insanları katletmiştir. Bu gelişmeler bir kez daha göstermiştir ki, cihatçıların ve emperyalist güçlerin müdahale ettiği hiçbir yerde barış ve demokrasi sağlanamaz. Suriye halkının geleceği, emperyalist projelerle karartılmıştır. İktidar, bu oyunun parçası olmaktan vazgeçmeli ve bölge halklarına yönelik zulmün içinde yer almamalıdır.

Ocak ayında kamu çalışanlarına, asgari ücretlilere ve emeklilere yapılan düşük oranlı zamlar, zaten geçim sıkıntısı yaşayan ücretli emekçilerin ve emeklilerin yükünü daha da ağırlaştırmıştır. Gıda, barınma ve ulaşım gibi temel ihtiyaçlara gelen sürekli zamlar doğrudan halkın yaşamını etkilemektedir. İktidarın uyguladığı ekonomi politikaları sonucunda, kazananlar yine sermaye grupları ve yandaş şirketler olurken; kaybedenler işçiler, memurlar, asgari ücretliler, emekliler ve çiftçiler olmuştur. Ekonomik sıkıntıların derinleştiği bu süreçte, toplumun geniş kesimleri büyük bir çıkmazla karşı karşıya kalmıştır.

İktidar, yaşadığı siyasi ve ekonomik sıkışmışlığı yargı eliyle örtbas etmeye çalışmaktadır. Son dönemde gazetecilerin, siyasetçilerin, sanatçıların, öğrencilerin ve aktivistlerin gözaltına alındığı; tutuklandığı bir dönem yaşanmaktadır. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı'nın diplomasının iptali ve ardından gelen tutuklama süreci, siyasal alanın daraltılması ve muhalefetin etkisizleştirilmesi hedefinin açık bir göstergesidir. Bu baskıcı uygulamalar ülkeyi büyük bir kaos ortamına sürüklemiştir. Ancak halk, umutsuzluğa kapılmamış; hukuksuzluğa karşı direnme hakkını kullanmıştır. Tüketim boykotları gerçekleştirmiş, sokaklarda adalet ve demokrasi talebiyle mücadele etmiştir. Bu süreçte en dikkat çekici direniş ise üniversite gençliğinden gelmiştir. Gençler, eşitsizliğe ve baskıya karşı durarak hepimize umut olmuş, ülkenin geleceği için direngen ve kararlı bir duruş sergilemişlerdir.

Mart ayı başında, tüm kamuoyu tepkisine rağmen Çayırhan Termik Santrali ve linyit sahalarının

özelleştirme ihalesi gerçekleştirilmiştir. Santral ve linyit sahalarının değerinin çok altında bir bedelle özel bir firmaya devriyle sonuçlanan bu özelleştirmenin yaratacağı kamu zararı Odamız tarafından sayısal verilerle ve sosyal etkileriyle ortaya konmuştur. Kâr eden bir işletmenin bu şekilde özelleştirilmesi, AKP iktidarının "ben yaptım oldu" anlayışının günümüzde hâlâ sürdüğünü göstermektedir. Neoliberal politikaların ve piyasacı siyasal anlayışın etkisiyle, kamu varlıkları birer birer el değiştirirken; Odamız gelişmelere emeği ve kamu yararını esas alan bir anlayışla bakmaya devam etmiş, Çayırhan işçilerinin haklı mücadelesine sürecin her aşamasında destek vermiştir.

Odamız bu dönemde de etkinlik, eğitim ve sosyal faaliyetlerini kesintisiz olarak sürdürmüştür. Genç Madenci Örgütülüğümüz tarafından düzenlenen 9. Öğrenci Kurultayı, TMMOB İMO Teoman Öztürk Toplantı Salonu'nda 22-23 Şubat 2025 tarihlerinde başarı ile gerçekleştirilmiştir. 8-9 Mart 2025 tarihlerinde Genel Merkez ve Şube Yönetim Kurulları, Denetleme Kurulu, Onur Kurulu, TMMOB temsilcilerimiz, il, ilçe, işyeri ve üniversite temsilcilerimiz ile temsilci yardımcılarımızın katılımıyla IV. Temsilciler toplantısı düzenlenerek, toplantı süresince yerelde yaşanan sorunları paylaşılmış, farklı konularda fikir alışverişinde bulunulmuştur. Ocak ayında B sınıfı Patlayıcı Madde Ateşleyici Eğitimi, Şubat ayında ise Online Netcad Kampus İle Madencilik Uygulamaları eğitimi düzenlenmiştir. 13 Şubat 2025 tarihinde Prof. Dr. Erhan Nalçacı'nın katılımı ile "II.Trump Dönemi Dünyaya Neler Getirecek" söyleşisi, 21 Şubat 2025 tarihinde Yalçın Bürkev ve Prof. Dr. Metin Özügurlu'nun katılımları ile "68 Öğrenci Gençlik Hareketi'nden Mühendisliğe, Mühendislikten Sendikal mücadeleye: Çetin Uygur" söyleşisi gerçekleştirilmiştir.

Biliyoruz ki, karanlığın en yoğun olduğu an, aydınlığa en çok yaklaştığımız andır. Aydınlık bir gelecek için karanlığı kazmaya devam edeceğiz tıpkı yıllardır söylediğimiz ve uyguladığımız gibi. Hukuksuzluklara, antidemokratik uygulamalara ve siyaset dışı bırakma girişimlerine karşı, geçmişte olduğu gibi bugün de TMMOB Maden Mühendisleri Odası olarak, öğrencilerle, emekçilerle ve tüm demokratik güçlerle yan yana durarak mücadelemizi sürdüreceğiz.

Tüm üyelerimizin sağlıklı, huzurlu günler geçirmesini; çalışmalarında başarılar elde etmelerini diliyoruz, daha güzel günlerde yeniden buluşmayı umut ediyoruz.

**TMMOB Maden Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu
Nisan 2025**

KARŞILAŞTIRMALI MADEN HUKUKU VE DÜNYA ÖRNEKLERİ

AVUKAT ÖMER GÜNAY

Bu çalışmada uluslararası maden hukukunun anlaşılması ve uygulanmasına dair kapsamlı bir inceleme yapılacaktır. Maden hukuku, doğal kaynakların yönetimi ve korunması açısından kritik öneme sahiptir. Avustralya, Kanada ve Şili gibi ülkeler, bu konuda önemli örnekler sunmakta ve bu ülkelerdeki mevzuat hem yerel hem de uluslararası yatırımcılar için büyük bir değere sahiptir. Bu ülkelerdeki maden hukukunun ana özelliklerine detaylı bir bakış sunulacaktır.

Avustralya, Kanada ve Şili, dünya çapında madencilik faaliyetlerinin en yoğun olarak gerçekleştirildiği ülkeler arasındadır. Bu ülkelerin maden hukuku, kaynakların sürdürülebilir kullanımı, çevre koruma düzenlemeleri ve yerel halk haklarının korunmasını sağlayan bir çerçeve sunar. Şimdi, her bir ülkedeki maden hukukunun temel özelliklerine göz atalım.

Avustralya'daki Maden Hukuku:

Genel Çerçeve: Avustralya'da maden hukuku, federal ve eyalet düzeyinde ayrıntılı bir yapıya sahiptir. Her eyalet, ihtiyaçlarına göre özel maden yasaları oluşturma yetkisine sahiptir, bu da avukatlar ve yatırımcılar için karmaşık bir ortam yaratır. Madencilik faaliyetleri, Minerals Council of Australia gibi kuruluşların desteğiyle sürdürülmektedir.

Temel İlkeler:

Mülkiyet ve İzinler: Maden kaynakları devlet mülkiyetindedir ve madencilik faaliyetlerine geçmeden önce gerekli izinlerin alınması zorunludur. İzin süreci, arama ve işletme aşamalarını kapsar ve her iki aşama belirli düzenlemelere tabidir.

Çevresel Koruma: Madencilik projeleri, çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) sürecine tabi olup, bu süreç, projelerin çevresel etkilerinin analizini ve

azaltılmasını mümkün kılar. Environment Protection and Biodiversity Conservation Act 1999 (EPBC Act) bu alandaki önemli düzenlemeleri içermektedir.

Yerli Halkların Hakları: Avustralya'daki yerli halklar, Aborjinler, toprak ve kaynak haklarına sahiptir. Native Title Act 1993, bu hakların korunması amacıyla çeşitli düzenlemeler getirmiştir ve madencilik projeleri yerli halkların onayını almak zorundadır.

Vergi ve Royalty'ler: Madencilik şirketleri, kazançları üzerinden vergi ve royalty ödemektedir. Minerals Resource Rent Tax (MRRT), madencilik sektöründen devletin gelirlerini düzenleyerek ekonomik kazançların adil dağılımını sağlamayı amaçlar.

Kanada'daki Maden Hukuku: Genel Çerçeve:Kanada'da maden hukuku, federal ve eyalet düzeyinde kapsamlı bir yapıdadır. British Columbia, Ontario ve Quebec gibi eyaletler, madencilik faaliyetleri için önemli merkezlerdir ve bu süreç, Mining Association of Canada (MAC) gibi kuruluşların rehberliğinde desteklenmektedir.

Temel İlkeler:

Mülkiyet ve İzinler: Kanada'da maden kaynakları devlet mülkiyetindedir ve madencilik izinleri eyalet hükümetlerine yapılacak başvurularla alınır. İzin süreçleri, arama ve işletme aşamalarında geçerlidir.

Çevresel Koruma: Kanada'daki madencilik projeleri de çevresel etki değerlendirmesine tabi olup, Canadian Environmental Assessment Act (CEAA) bu alanda önemli düzenlemeler içermektedir.

Yerli Halkların Hakları: Kanada'da First Nations, Inuit ve Métis gibi yerli halklar, toprak ve kaynak haklarına sahiptir. Constitution Act, 1982 ve Uni-

ted Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples (UNDRIP), bu hakların korunmasını amaçlayan önemli düzenlemeler içermektedir. Dolayısıyla, madencilik projeleri yerli halkların onayını almak zorundadır.

Şili'de Maden Hukuku:

Genel Çerçeve: Şili, dünyanın en büyük bakır üreticisidir ve madencilik, ülke ekonomisinin temel taşlarından biridir.

Madencilik faaliyetleri, National Geology and Mining Service (Sernageomin) tarafından düzenlenir.

Temel İlkeler:

Mülkiyet ve İzinler: Maden kaynakları, devletin mülkiyetindedir. Madencilik faaliyetleri için devletten izin alınması gerekir.

İzinler, arama (exploration) ve işletme (mining) olarak iki aşamada verilir.

Çevresel Koruma: Madencilik projeleri, çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) sürecine tabidir.

Environmental Impact Assessment System (SEIA), çevresel korumayı düzenler.

Yerli Halkların Hakları: Şili'de yerli halklar (Mapuche, Aymara, Rapa Nui vb.), toprak ve kaynak haklarına sahiptir.

Indigenous Law (No. 19.253), yerli halkların haklarını korur. Madencilik projeleri, yerli halkların onayını almak zorundadır.

Vergi ve Royalty'ler: Madencilik şirketleri, elde ettikleri kâr üzerinden vergi ve royalty öder.

Specific Mining Tax ve Mining Royalty, maden kaynakları üzerinden alınan vergilerdir.

Karşılaştırmalı Analiz:

Ülke	Mülkiyet	Çevresel Koruma	Yerli Halkların Hakları	Vergi ve Royalty'ler
Avustralya	Devlet mülkiyeti	EPBC Act	Native Title Act	MRRT ve eyalet royalty'leri
Kanada	Devlet mülkiyeti	CEAA	Constitution Act ve UNDRIP	Eyalet royalty'leri
Şili	Devlet mülkiyeti	SEIA	Indigenous Law	Specific Mining Tax ve Royalty

Sonuç:

Avustralya, Kanada ve Şili'deki maden hukuku, kaynakların sürdürülebilir kullanımını, çevresel korumayı ve yerli halkların haklarını ön planda tutar. Bu ülkeler, madencilik faaliyetlerini düzenlerken, hem ekonomik kalkınmayı hem de sosyal ve çevresel sorumlulukları dengeler. Türkiye gibi diğer ülkeler, bu ülkelerin maden hukuku uygulamalarından örnek alarak kendi mevzuatlarını geliştirebilir.

Rusya'da maden hukuku ile ilgili önemli davalar bulunmaktadır. İşte bazı örnekler:

Önemli Davalar

Norilsk Nickel Davası: Norilsk Nickel, Rusya'nın en büyük madencilik şirketlerinden biridir. Bu şirket, çevresel kirliliğe ve toprak tahribatına karşı birçok hukuki süreçle karşılaşmıştır. Özellikle 2020 yılında Norilsk'de yaşanan petrol krizi sonucu çevresel kirliliği nedeniyle büyük bir dava açılmıştır.

Rusal Davası: Rusal, dünya genelinde önemli bir alüminyum üreticisidir. Bu şirket, çevresel etkileri nedeniyle birçok hukuki mücadelele karşılaşmıştır. Özellikle Kuzbass bölgesindeki madencilik faaliyetleri nedeniyle çevre örgütleri tarafından açılan davalar dikkat çekmektedir.

Polyus Gold Davası: Polyus Gold, Rusya'nın en büyük altın madencilik şirketlerinden biridir. Bu şirket, çevresel etkileri nedeniyle yerel halklar tarafından birçok hukuki süreçle karşılaşmıştır. Özellikle Altay bölgesindeki madencilik faaliyetleri nedeniyle çevre ve toprak tahribatına karşı davalar açılmıştır.

Bu davalar, madencilik faaliyetlerinin çevresel ve sosyal etkilerini göz önünde bulundurarak daha sürdürülebilir yöntemlerin benimsenmesine yönelik bir dikkat çekmektedir.

Rusya'da madencilik faaliyetleri, ülkenin ekonomisinde önemli bir yer tutar. Ancak, bu faaliyetler çevresel kirlilik, toprak tahribatı ve yerli halkların hakları gibi konularda birçok hukuki sorunu da

beraberinde getirmiştir. Rusya'da madencilik sektörüyle ilgili önemli davalar, hem çevresel hem de sosyal sorumlulukların önemini vurgulamaktadır. İşte Rusya'daki önemli madencilik davalarına dair detaylı bilgiler:

Norilsk Nickel Davası:

Arka Plan: Norilsk Nickel, Rusya'nın en büyük nikel ve paladyum üreticisidir. Şirket, Norilsk şehrinde faaliyet göstermektedir.

Norilsk, dünyanın en kirliliği şehirlerinden biri olarak bilinir. Madencilik faaliyetleri, ağır metal kirliliği ve asit yağmurlarına neden olmaktadır.

Dava Süreci:

2020 Petrol Sızıntısı: Mayıs 2020'de Norilsk Nickel'e bağlı bir termik santralden 21.000 ton dizel yakıt, Ambarnaya Nehri'ne sızdı. Bu, Rusya'nın en büyük çevre felaketlerinden biri olarak kabul edildi.

Çevresel Etkiler: Sızıntı, nehir ekosistemini ciddi şekilde etkiledi ve yerel halkın yaşam koşullarını olumsuz etkiledi.

Hukuki Süreç: Rusya devleti, Norilsk Nickel'e 2 milyar doların üzerinde bir ceza kesti. Şirket, çevresel zararları telafi etmek için temizleme çalışmalarına başladı.

Sonuç:

Norilsk Nickel Davası, madencilik şirketlerinin çevresel sorumluluklarını yerine getirmesi gerektiğini vurgulayan önemli bir örnektir.

Bu dava, Rusya'da çevresel düzenlemelerin sıklaştırılmasına yol açtı.

Rusal Davası:

Arka Plan: Rusal, dünyanın en büyük alüminyum üreticilerinden biridir. Şirket, Rusya'nın çeşitli bölgelerinde madencilik faaliyetleri yürütmektedir.

Kuzbass Bölgesi: Rusal'ın kömür madenciliği faaliyetleri, bu bölgede çevresel kirliliğe ve sağlık sorunlarına neden olmuştur.

Dava Süreci:

Çevresel Şikayetler: Yerel halk ve çevre örgütleri, Rusal'ın faaliyetlerinin hava, su ve toprak kirliliğine neden olduğunu iddia etti.

Hukuki Süreç: Çevre örgütleri, Rusal'a karşı birçok dava açtı. Bu davalar, şirketin çevresel etkilerini azaltması ve yerel halkın sağlığını koruması yönünde kararlarla sonuçlandı.

Sonuç:

Rusal Davası, madencilik faaliyetlerinin çevresel ve sosyal etkilerinin dikkate alınması gerektiğini gösterdi.

Şirket, çevresel önlemler almak ve yerel halkla iş birliği yapmak zorunda kaldı.

Polyus Gold Davası:

Arka Plan: Polyus Gold, Rusya'nın en büyük altın madencilik şirketlerinden biridir. Şirket, Altay bölgesinde faaliyet göstermektedir.

Altay Bölgesi: Bu bölge, zengin biyolojik çeşitliliği ve doğal güzellikleriyle bilinir. Ancak, madencilik faaliyetleri bu ekosistemi tehdit etmektedir.

Dava Süreci:

Çevresel Şikayetler: Yerel halk ve çevre örgütleri, Polyus Gold'un faaliyetlerinin toprak tahribatına ve su kaynaklarının kirlenmesine neden olduğunu iddia etti.

Hukuki Süreç: Davalar, şirketin çevresel etkilerini azaltması ve rehabilitasyon çalışmaları yapması yönünde kararlarla sonuçlandı.

Sonuç:

Polyus Gold Davası, madencilik faaliyetlerinin doğal alanlar üzerindeki etkilerini göz önünde bulundurması gerektiğini vurguladı.

Şirket, çevresel önlemler almak ve yerel halkla iş birliği yapmak zorunda kaldı.

Rusya'da Madencilik ve Çevresel Düzenlemeler:

Rusya'da madencilik faaliyetleri, Federal Çevre Koruma Servisi (Rosprirodnadzor) tarafından düzenlenir. Ancak, çevresel düzenlemelerin uygulanmasında eksiklikler ve yetersizlikler bulunmaktadır. Bu nedenle, çevre örgütleri ve yerel halk, madencilik şirketlerine karşı sık sık hukuki mücadeleler başlatmaktadır.

Bu Davalardan Çıkarılan Dersler:

Çevresel Sorumluluk: Madencilik şirketleri, faaliyetlerinin çevresel etkilerini en aza indirmek için gerekli önlemleri almalıdır.

Yerel Halkın Katılımı: Yerel halk, madencilik projelerinin planlama ve uygulama süreçlerine dahil edilmelidir.

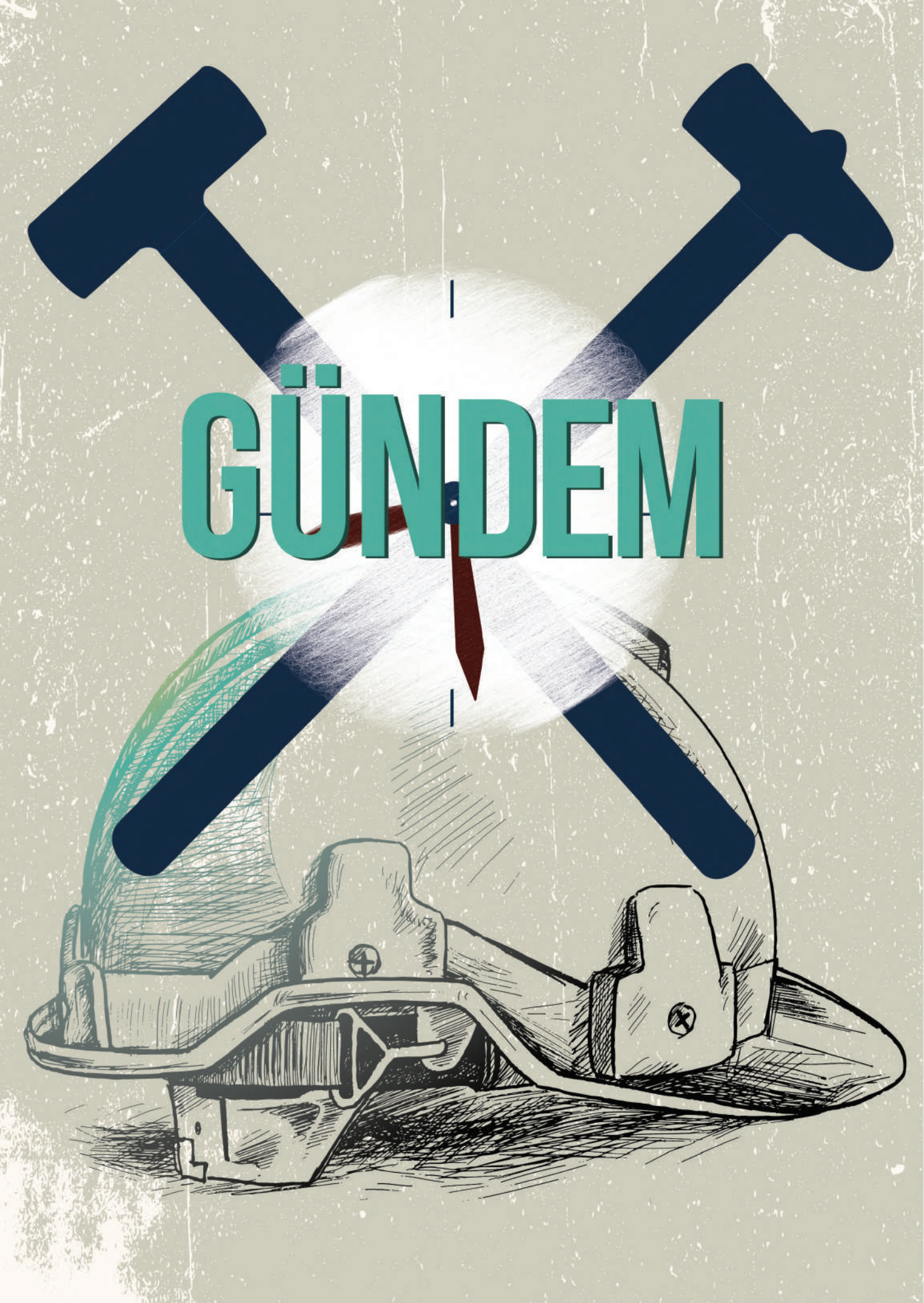
Hukuki Uyum: Şirketler, ulusal ve uluslararası çevresel düzenlemelere uyum sağlamalıdır.

Rehabilitasyon Çalışmaları: Madencilik faaliyetleri sona erdikten sonra, etkilenen alanların rehabilitasyonu sağlanmalıdır.

Sonuç:

Madencilik düzenlemeleri, madencilik faaliyetlerinin çevresel ve sosyal etkilerini göz önünde bulundurarak daha sürdürülebilir yöntemlerin benimsenmesine yönelik bir dikkat çekmektedir. Bu düzenlemeler, madencilik şirketlerinin çevresel sorumluluklarını yerine getirmesi ve yerel halkın haklarını koruması gerektiğini vurgulamaktadır.

GÜNDEM

II. TRUMP DÖNEMİ DÜNYAYA NELER GETİRECEK?

PROF.DR. ERHAN NALÇACI¹

Trump ve Ekibi

Emperyalist düzenin yarattığı hiyerarşide halen tepe ülkesi olan ABD'deki seçimler her zaman dikkat çekmiştir. Öte yandan tarihe sınıfsal açıdan yaklaşanlar seçimlerin bir çeşit “demokrasi” hilesi olduğunu, aslında ABD tekelci sermayesinin çıkarlarının bir devamlılık gösterdiğini bilir ve seçim sonuçlarını değil, arka planı görmeye çalışırlar.

Ancak bu sefer seçimlerde ABD sermaye sınıfının içinde de bir yarılma olduğu, Trump ve ekibinin ABD'nin yaşadığı sorunlara farklı çözüm önerileri getirdiğine tanıklık edildi.

Ayrıca önceki dönemlerde ABD tekelci sermayesinin memuru olan siyasi kadrolar başkanlığa gelirken bu sefer kendisi halen bir emlak tekelinin sahibi ve yöneticisi olan Trump'ın doğrudan sermaye sınıfının bir üyesi olarak Başkanlık koltuğuna oturduğunu fark ettik. Yine hükümette yer alan Elon Musk'ın başlıca bir tekel patronu olarak nadir element üretimini ele geçirmenin ve dünya pazarlarında elektrikli otomobilleri için hegemonya kurmanın peşinde olduğu biliniyor. Başkanlık törenine ise ABD'nin en büyük tekellerinin patronları ön sıralarda yer aldılar. Amazon, Meta, Google, Apple patronları zamanında eleştiri de yöneltse Trump'a, kendi iktidarlarının arkasında durdular.

ABD Başkanlık seçimlerinde kişiler ve karakterleri tamamen önemsiz değildir. Trump ve ekibinin ABD'nin tanrısal olarak bütün uluslardan yüceliğine ve ABD'li “beyaz”ların ırksal üstünlüğüne inanan, ABD ve dünya emekçi halklarının düşmanı olan berbat ve dünya tarihi açısından utanç verici bir niteliğe sahip olduğu şüphe götürmez. Dinci gericilik, kürtaj karşıtlığı, cinsel yönelim farklılıklarını kabul etmeme, göçmen düşmanlığı,

ne dersiniz bu ekibe yakışır. En nihayet bu ekip, içinde barındırdığı fraksiyonlardan bağımsız olarak ABD sermaye sınıfının bencilliğini, suça yatkınlığını, pragmatizmini, faşizmi anımsatan rasyonalizmini yansıtmaktadır.

Ancak tarihsel dönemler siyasi figürlerin karakterleri ile açıklanmaz, temele, sınıf mücadelelerine ve egemen sınıfın temel gereksinimlerine bakmamız gerekir.

Kapitalizmin veya onun emperyalist aşamasının tarihsel bir makas değiştirme döneminde bulunuyoruz. Bu nedenle ne olduğunu anlamak için hangi ülkede olursa olsun berbat siyasi karakterlere değil, bu karakterleri de açıklayacak şekilde dönemin çelişkilerine bakmamız gerekiyor. Ayrıca bir altüst oluş dönemi olarak tanımlayabileceğimiz içinden geçtiğimiz bu dönem işçi sınıfının iktidar arayışı ile de yakından ilgili, çünkü sosyalizme geçiş için büyük olanaklar barındırıyor.

ABD Tarihsel Bir Makas Değişikliği Yaşıyor

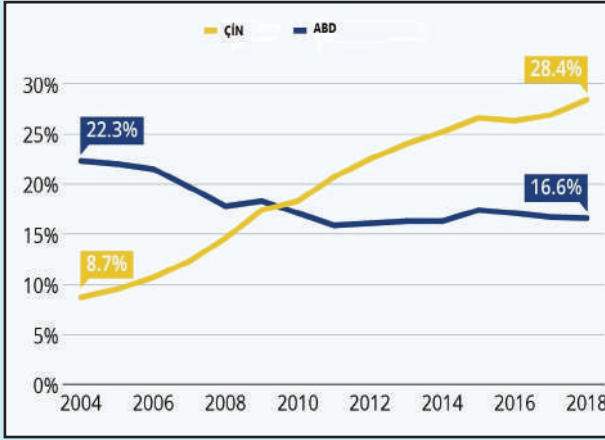
Seksen yıla yakındır dünyada emperyalist düzenin tartışmasız patronu olan ABD bu hegemonyasını kaybetme riski ile karşı karşıya bulunuyor. 1990'larda doların mali egemenliği, açık ara askeri üstünlük ve sosyalist kampın çözülmesi ABD'yi büyük bir rehavete sürükledi. Emperyalizmin tepe ülkesi olmanın başlıca gerekliliği olan dünya üretimine katkısı azalmaya başladı. Kapitalizmin yapısal krizi nedeniyle üretken olmayan sektörlerle yöneldi.

Buna rağmen dünyanın rezerv parası olan doları istediği kadar basabilme ve borçlanabilme geniş “orta sınıfı” ile ABD'yi devrimci kalkışmalardan koruyan ve tüm sosyal eşitsizliklere rağmen bir refah ülkesi görünümü veriyordu.

Ancak tarihte belki bir kez yaşanacak bir olay oldu, Çin'in kapitalizm yolunda hızla ilerlemesi ve 300 milyon emekçiye sanayi bölgelerine çekmesi ve büyük bir sermaye yatırımı alması ile dengeler değişmeye başladı.

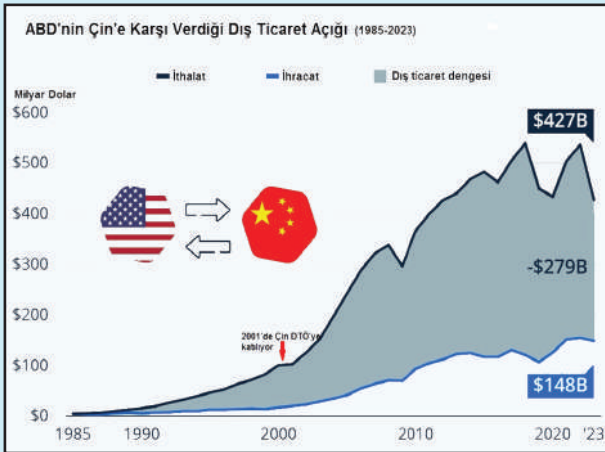
Grafik 1 bize artık ABD'nin dünya üretimine yapılan katkıda ilk ülke olmadığını gösteriyor.

1 Prof. Dr., Sol Haber Portalı Yazarı

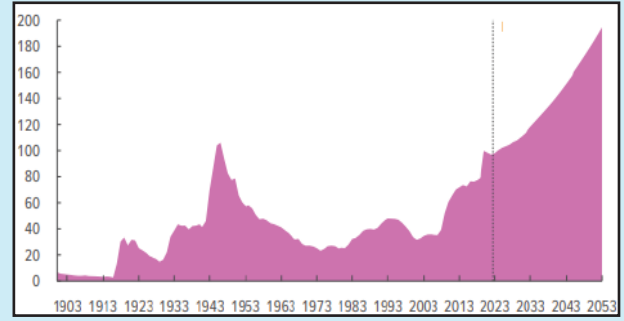
Grafik 1: 2000'li yıllarda ABD'nin dünya üretimine yaptığı katkının nasıl azaldığı izleniyor. Günümüzde ABD'nin katkısı %16'nın altına inerken, Çin'in katkısı neredeyse dünya üretiminin üçte birine yaklaşıyor.

Üretim gücündeki erozyonun ve Çin'in bir dünya fabrikası haline gelmesinin çok önemli sonuçları oldu. Öncelikle ABD dünya pazarlarını giderek gücünü artıran kapitalist ülkelere karşı kaybetmeye başladı. Bunun ötesinde ABD'nin kendi iç pazarını da yabancı tekellere kaptırdığı ve büyük bir dış ticaret açığı vermeye başladığı görüldü. 770 milyar dolar civarındaki ticaret açığının Çin'e karşı olan kısmı Grafik 2'de izleniyor.

Grafik 2: Grafik 1985 ve 2023 yılları arasında ABD'nin Çin ile ticaretinde verdiği açığın yıllara bağlı olarak nasıl değiştiğini gösteriyor. Özellikle Çin'in Dünya Ticaret Örgütü'ne katıldığı 2001 yılından bu yana açığın hızla arttığı görülmüyor. 2024'te söz konusu açık biraz azalarak 245 milyar dolar civarında gerçekleşti.

ABD bu koşullarda aşırı derecede borçlandı. Dolar egemenliği uluslararası düzeyde borçlanmayı kolaylaştırıyor ve cari açığını telafi etmesine izin veriyordu. ABD için 1970'li yıllardan bu yana altına bağımlılığı kaldırılmış olan doları serbestçe basabilmesi büyük bir avantaj kazandırıyordu. Grafik 3 ABD borcunun ulusal gelire oranlı olarak nasıl arttığını ve roket hızıyla yükseldiğini gösteriyor.

Grafik 3: ABD'nin ulusal gelirine göre borç oranını gösteren grafik 1903 yılından tahmini olarak 2053'e kadar uzanıyor. 2024 yılında borcun ulusal gelire oranının %123'ü bulunduğu bildiriliyor.

Eğer doların hegemonyası uluslararası rezerv para olarak korunabilseydi cari açık ve borç sorun olmayacaktı belki. Ancak bu süreç doların hâkimiyetinin de sorgulanmasına yol açtı ve güçlenen kapitalist devletler ve tekeller kendi ulusal para birimleriyle ticaret yapmaya başladılar. Halen dolar temel rezerv para olsa bile hızı giderek artan bir düşüşe geçmiş oldu. ABD emperyalizmini tehdit eden bir kısır döngü yaşanmaya başlandı.

2011'den sonra ABD Çin'deki sermaye birikimini askeri olarak değersizleştirmeyi temel strateji olarak belirledi. Askeri gücünü Pasifik'e olası bir savaşı kazanacak şekilde yığdı. Ancak kısa bir süre önce teknolojik açıdan Çin ile rekabet edilemez hale geldi. Bu askeri üstünlüğüne de bir darbe vurdu. Ayrıca ABD tarihi boyunca Çin ve Rusya'yı birlikte düşünürseniz, hiç bu kadar büyük bir coğrafyayı donanması ile kuşatmak zorunda kalmamıştı. Askeri olarak bunun imkânsızlığı ortaya çıktı. Yoksa demokratlar çoktan bir savaşı başlatmışlardı. Bunun yerine önce Rusya'yı Pasifik'te savaştırmaya çalıştılar. Ukrayna'da sürdürülen vekalet savaşı Rusya'yı askeri ve eko-

Fotoğraf 1: Alman emperyalizminin kıdemli diplomatı ve Münih Güvenlik Konferansı Başkanı Christoph Heusgen kapanış konuşmasında gözyaşlarını tutamıyor.

nomik olarak yıpratmayı amaçlıyordu. Bunda da pek başarılı oldukları söylenemez. Savaş boyunca Rusya'nın başta Çin olmak üzere Asya ülkeleri ile çok daha fazla ekonomik ilişki geliştirdiği ve Batı emperyalizminin yaptırımlarına karşı ayakta kaldığı görüldü. Ukrayna ise Batının tüm askeri ve istihbarat desteğine rağmen toprak kaybına uğradı. Aksine Avrupa Birliği (AB) ülkeleri başta Almanya olmak üzere Ukrayna savaşına bağlı olarak ekonomik olarak gerilediler ve bir kriz içinde buldular kendilerini.

Trump ile Temsil Edilen ABD Tekelci Sermayesinin Yeni Stratejisi

Böylesine bir tarihsel açmazla karşılaşan ABD sermayesinin emperyalist düzende tepede kalmak ve dağılmamak için geliştirdiği stratejiye bakabiliriz şimdi.

Stratejinin özü Çin ile tamamen dışlamamakla beraber bir topyekûn savaşı öncelemeden ABD'yi tekrar Çin ve güçlenen kapitalist ülkelerle rekabet edebilen güçlü bir ekonomi haline getirebilmeye dayanıyor.

Trump dünya tekellerini ABD'ye yatırım yapmak için vergi kolaylıkları sağlayacağını vaat ederek davet etti. ABD iç pazarını yüksek gümrük duvarları ile korumaya başladı. Ayrıca büyük bir tüketim havzası olan ABD iç pazarına ulaşımını gümrük duvarlarıyla engellemeyi bir tehdit unsuru haline getirdi. Örneğin, BRICS ülkelerine eğer Doların hâkimiyetini bozacak davranışlar gösterirlerse %100 gümrük duvarı ile karşılaşacaklarını bildirdi.

Sosyalizme karşı soğuk savaş döneminde şekillenmiş emperyalizm içi ittifak ilişkilerini yıkacak ve emperyalizmin kolektif çıkarlarını değil de ABD çıkarlarını öne çıkartan bir politika hemen ortaya salındı. Şubat ayında yapılan Batı emperyalizminin kolektif aklının oluşturulduğu toplantılardan Münih Güvenlik Zirvesi'nde ABD Başkan Yardımcısı Vance tarafından AB ve NATO üyelerinin azarlanması ve suçlanması bir şok etkisi yarattı. Öyle ki kapanış konuşmasında Münih Güvenlik Konferansı Başkanı gözyaşlarını tutamadı.

Buzulların erimesiyle tekeller için büyük bir ekonomik kaynak haline gelen Kuzey Buz Denizi aynı zamanda ticari açıdan stratejik bir yola dönüştü.

Trump Grönland'ın hegemonyasını bir NATO ülkesi olan Danimarka'dan devralmak isteyerek ittifak sistemini dağıtmıştı zaten. Benzer şekilde Kanada'yı eyaleti gibi görmesi İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra kemik hale gelmiş Batı ittifak sistemine bir darbe vurdu.

ABD'nin 1990'larda siyasi başarısı olarak kabul edilen Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması'nı (NAFTA) bozarak Kanada ve Meksika mallarına gümrük vergisi koydu. Göçmenlere karşı insanlık dışı bir avı başlattı.

NATO'yu dağıtabilecek, AB'yi ekonomik olarak krize sürükleyebilecek bu politikalara karşı kapitalist Rusya'yı yanına çekmek üzere Ukrayna savaşının sonlandırılmasından yana tavır aldı. Daha ötesi Ukrayna'nın zengin nadir toprak elementlerini AB devletlerini dışlayarak Rusya ile paylaşmak için adım attı.

İster istemez bu açılım emekçi düşmanı olmak zorunda. Küba'ya uygulanan ablukanın ağırlaştırılmasını beklenirdi zaten. Ancak ABD işçi sınıfına karşı da düşmanca bir hamleyi içermek zorunda Trump politikaları. Gerçekten sosyal devlet uygulamalarının çok zayıf olduğu ve son on yılda orta sınıfların hızla eridiği ABD'de sosyal yardımları kesmek veya gözden geçirmek üzere karar çıkarıl-

dı. Uygulamaya sokulan gümrük vergilerinin hayat pahalılığını artıracığı ve zaten geçim sıkıntısı içindeki ABD emekçilerini daha da zorlayacağı tahmin ediliyor. Trump-Musk politikalarının tüm popülizmine karşılık ABD işçi sınıfına karşı olduğu biliniyor ve ücretleri düşürmek, çalışma saatlerini artırmak için ellerinden geleni yapacaklarını tahmin etmek zor değil. Şimdiden bu ikilinin politikalarına karşı giderek yükselen bir protesto olduğu biliniyor.

Altüst Oluş Çağı, Sosyalizme Geçiş Çağıdır Aynı Zamanda

Geçen sosyalizmlili yüzyılda oluşan bütün kural ve eğilimlerin buharlaştığı, sınır değişimlerinin güçlenen kapitalist devletler tarafından hedef haline getirildiği ve emekçi düşmanlığında sınırların olmadığı bir altüst oluş çağına girmiş olduk.

Ancak bu dönemin yaratacağı meşruiyet krizleri ile ulusal düzeylerde sosyalist iktidarların kurulmasının önü açılabilir. Tüm emekçi sınıfların kendi ülkelerinde işçi sınıfının siyasi öncüsü etrafında örgütlenmesinin tam zamanı. Sadece altüst oluş çağının altında kalmamak için değil, kazanmak için de.

Haklarımız ve

Geleceğimiz için

HAYDİ MÜCADELEYE!

*Nitelikli, Bilimsel, laik ve kamucu eğitim anayasal bir haktır!
Haklarımız ve geleceğimiz için HAYDİ Mücadeleye!*

#boşunamıokuduk
#Laikeğitim #laikyaşam #Eşityurttaşlık

6 ŞUBAT DEPREMLERİNİN İKİNCİ YILINDA BATI CEPHESİNDE⁽¹⁾ DURUM;

*"bir yıl içinde yıkılan tüm konutları yapacağız"
"yaşasın madenciler" mi?*

Muharrem Toraloğlu

Depremi üzerinden iki yılı aşkın bir süre geçti. Ölenler öldü, kalanlar acılarıyla baş başa kaldı. Fakat gündelik hayat⁽²⁾ devam ediyor.

Ne denilmişti, "...deprem bölgesinde kalıcı konutların temelleri atıldı. Törene katılan Cumhurbaşkanı Erdoğan, "650 bin konutu 1 yıl içinde teslim edeceğiz" dedi. Deprem yaralarını kısa sürede saracaklarını ifade eden Erdoğan, "Temelini attığımız konut ve köy evi sayısı 18 bini buluyor" şeklinde konuştu..."⁽³⁾

Teslim edildi mi?

TMMOB nin yayınladığı, 6 Şubat 2023, 04:17, Depremlerinin İkinci Yılı Değerlendirme Raporu, Şubat-2025 de, "...depremin üzerinden 2 yıl geçmesine rağmen konut projelerini dahi tamamlamayan siyasi iktidar nedeniyle, AFAD verilerine göre 500 bini aşkın kişi için, bölgenin halen en acil sorunu olan barınma; mevsimsel zorluklar içinde çadırlarda, konteyner kamplarında hayatta kalma mücadelesine dönüşmektedir..." denmektedir.

Basında ise konu⁽⁴⁾ yukarıdaki söylemi teyit edencesine "...Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 26 Ocak'ta illere göre teslim edilen konut, köy evi ve işyeri sayılarını paylaştı. Buna göre 11 ilde toplam 169 bin 171 konut, 32 bin 260 köy evi ve 149 işyeri teslim edildi. Yani iki yılda 201 bin 431 hane teslim edildi. Bu miktar, bir yıl içinde tamamlanması vad edilen sayının yaklaşık yüzde 63'üne denk geliyor. Vadedilen toplam sayının ise yüzde 31'i ediyor..." sözleriyle yar almakta.

Sorun sadece konut olsa, ya ruh sağlıkları?

Prof. Dr. Özlem Kararırmak ve Uzman Psikolog Ece Önder, "...raporun bin 256 kişiyle yapılan anket ve 365 kişiyle gerçekleştirilen birebir görüşmeler sonucunda hazırlandığını söyledi. Araştırma, afetzedelerin ruh sağlığı sorunlarının kapsamını ve toplumsal yaşamın yeniden inşası için

önemli ipuçlarını da gözler önüne serdi. Depremi üzerinden 16 ay geçtikten sonra yapılan bu araştırmaya katılan depremi yaşayan bireylerin yüzde 43,6'sının Travma Sonrası Stres Bozukluğu (TSSB), yüzde 64,9'u anksiyete ve yüzde 67,8'i depresyon yaşadığı belirtileri gösterdiği tespit edildi. Katılımcıların yüzde 28'i geleceğini karanlık gördüğünü, yüzde 38'i ise umutla bakmadığını belirtti..."⁽⁵⁾

Tüm bunların sonucu olarak; deprem bölgelerinden gelen intihar, darp, yaralama, öldürme, boşanma, fuhuş vakalarındaki artışa ilişkin haberler, günlük olağan haberler arasında kayıp gidiyor. Derdi olanlar yine dertleriyle baş başa kalıyorlar.

Deprem sonrasında şubelerimizin, temsilciliklerimizin deprem bölgelerinde devam eden yara sarma eylemlerine yardımcı olmak amacıyla; 6-8 Mayıs 2023 tarihinde gittiğimiz deprem bölgelerinde gördüklerimiz, devletin elinin daha geç uzandığı kırsalda anlatılanlar; bu yaranın bu iradeyle, kısa zamanda sağaltılamayacağını bize göstermişti ki, sonuçları da ortada.

TMMOB Maden Mühendisleri Odası 6 Şubat 2023 Depremleri Raporu'nda "...madencilik sektörü, 123'den fazla kurum/kuruluş, 200'den fazla maden mühendisi ve 10 binden fazla maden işçisiyle arama/kurtarma faaliyetlerine katılmıştır..." denilen: Basında, "...deprem sonrası çalışmalarını en başarılı bulduğunuz kurumlar hangileridir?..." anketinden % 91 gibi olağanüstü bir takdir oranı elde eden⁽⁶⁾, hatta "...felakete koşan madenci arama kurtarma ekiplerine Hilâl-i Ahmer madalyası verilmesi gerektiği..." ifade edilen⁽⁷⁾ yaşasın...(!...) denilen madencilerimiz, en üst afet organizasyonu olan AFAD örgütlenmesinde mesleklerinin gerektirdiği kabiliyetlerden dolayı, olması gereken kadrolarda görevlendiriliyorlar mı?

Meslektaşlarımızın deprem sırasındaki çalışmaları bir yana, Tablo-1 de de görüleceği gibi, AFAD ın kendi sayfasında, maden kazaları, teknolojik afetler başlığı altında sayılmıştır. Madenlerde kurtarma işleri, mesleğimizin bir alt dalı olmasına rağmen, maden kazalarında da AFAD kendisini yetkili saymaktadır.

Gerek 17.12.2009 tarihli Resmi Gazete yayınlanan, "İl Afet ve Acil Durum Müdürlükleri İle Sivil

DÜNYADA GÖZLENEN AFEK TÜRLERİ

Dünyada gözlenen afet türleri aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

JEOLOJİK AFEKLER	KLİMATİK AFEKLER	BİYOLOJİK AFEKLER	SOSYAL AFEKLER	TEKNOLOJİK AFEKLER
Deprem	Sıcak Dalgası	Erozyon	Yangınlar	Maden Kazaları
Heyelan	Soğuk Dalgası	Orman Yangınları	Savaşlar	
Kaya Düşmesi	Kuraklık	Salgınlar	Terör saldırıları	Biyolojik nükleer, kimyasal silahlar ve kazalar
Volkanik	Dolu	Böcek istilası	Göçler	Sanayi kazaları
Patlamalar	Hortum			Ulaşım kazaları
Çamur Akıntıları				
Tsunami	Yıldırım			
	Kasırga			
	Tayfun			
	Sel			
	Siklonlar			
	Tornado			
	Tipi			
	Çığ			
	Aşırı Kar			
	Yağışları			
	Asit Yağmurları			
	Sis			
	Buzlanma			
	Hava Kirliliği			
	Orman yangınları			

Tablo-1, Dünyada Gözlenen Afet Türleri ⁽⁸⁾

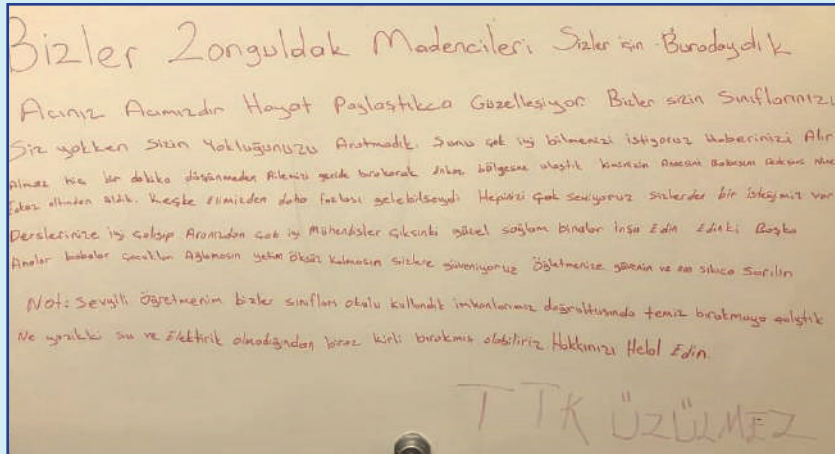
Savunma Arama ve Kurtarma Birlik Müdürlükleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik”, gerekse 4 Şubat 2011 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan “İl Afet ve Acil Durum Müdürlükleri İl Sivil Savunma Arama ve Kurtarma Birlik Müdürlükleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”lerinin “EK-1 İl Afet ve Acil Durum Müdürlükleri Norm Kadro Standartları Cetveli, Kadro Ünvanlarında” “EK-3 Memur Kadro Kütüğü’nde” maden mühendisleri yer almamıştır. Bu durum hala bu şekilde devam etmektedir.

“...deprem olur olmaz, en basit aletleri ile ocak başlarında toplanıp, hiçbir çıkar/beklenti içinde olmadan, amirlerinin “deprem bölgesine arama/kurtarma için gitmek isteyen var mı?” sorusunu “bir adım öne çıkarak” cevaplayan madenciler, mesleklerinin gereği yapı geldikleri çalışma şekillerini (gelişmiş risk algıları, tahkimat bilgileri, karanlık ortamda çalışma yetenekleri) kurtarma faaliyetlerinde kullanarak –mütevazı tavırlarıyla– halkımızın haklı gurur kaynağı olmuş, güvenilirlik anketlerinin en üstünde yerini almıştır...”⁽⁹⁾ denilen meslektaşlarımız, hala mesleklerinin gereklerini yapı gelmekte, olmasını istemediğimiz afetlerde görev almayı beklemekteler.

...Ve, afet bölgelerinden evlerine dönerlerken, aşağıdaki duygu dolu cümleleri kurmaktalar.

Mart 2025-Ankara

- (1). “Batı Cephesinde Yeni Bir Şey Yok”, Erich Maria Remarque’nin 1928 yılında yayımlanan bir savaş romanıdır. Bu yazıda roman başlığı aforizma olarak kullanılmıştır.
- (2). Gündelik Hayat ve Gündelik Hayatın Sosyolojisi: Bir Literatür Çalışması, Altun Ö. Y. 2023
- (3). <https://www.trthaber.com/haber/gundem/cumhurbaskani-erdogan-650-bin-konutu-1-yil-icinde-teslim-edecegiz-755340.html>
- (4). <https://www.bbc.com/turkce/articles/cj9184m90jxo>
- (5). <https://www.sondakika.com/saglik/haber-depremede-lerin-psikolojik-durumu-arastirildi-yuzde-68-depresyon-yasiyor-18101090/>
- (6). <https://www.yurtgazetesi.com.tr/guncel/son-anket-sonuclari-ni-ertugrul-ozkok-paylasti-madenciler-yuzde-91-h221486.html>, 20 Mart 2023
- (7). <https://www.zhaber.com.tr/ilber-ortaylidani-cagri-madencilerin-haklari-verin>,
- (8). <https://www.afad.gov.tr/afadem/dogal-afetler>
- (9). TMMOB Maden Mühendisleri Odası, 6 Şubat 2023 Depremleri Raporu.

TÜRKİYE KRİTİK VE STRATEJİK MADENLER RAPORU YAYINLANDI

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Türkiye Kritik ve Strateji Madenler Raporu'nu yayınlamıştır. Raporda, stratejik madenler Savunma Sanayi Başkanlığı'ndan alınan veriler esas alınarak belirlenmiştir. 26 stratejik madenin 10 tanesi aynı zamanda kritik maden kategorisinde yer almıştır. Peki nedir stratejik maden ve kritik maden? Raporda bu tanımlamalara da yer veriliyor.

Kritik madenler, arz kesintisi veya yüksek fiyat artışı halinde ciddi ekonomik sorunların veya tedarik güvenlik zafiyetinin doğabileceği, sanayi üretiminin temel girdilerinden olan ve yüksek arz riski taşıyan madenler olarak tanımlanmıştır.

Stratejik madenler ise ulusal güvenlik ve ekonomik refah için temel öneme sahip olan ve iç veya dış etkenler arzı kısıtlanabilir madenlerdir. Kritik mineral kategorisinde belirlenen 37 maden ise 3 ayrı kategoride değerlendirilmiştir. Bu kategoriler;

Yüksek Öneme Sahip Kritik Madenler

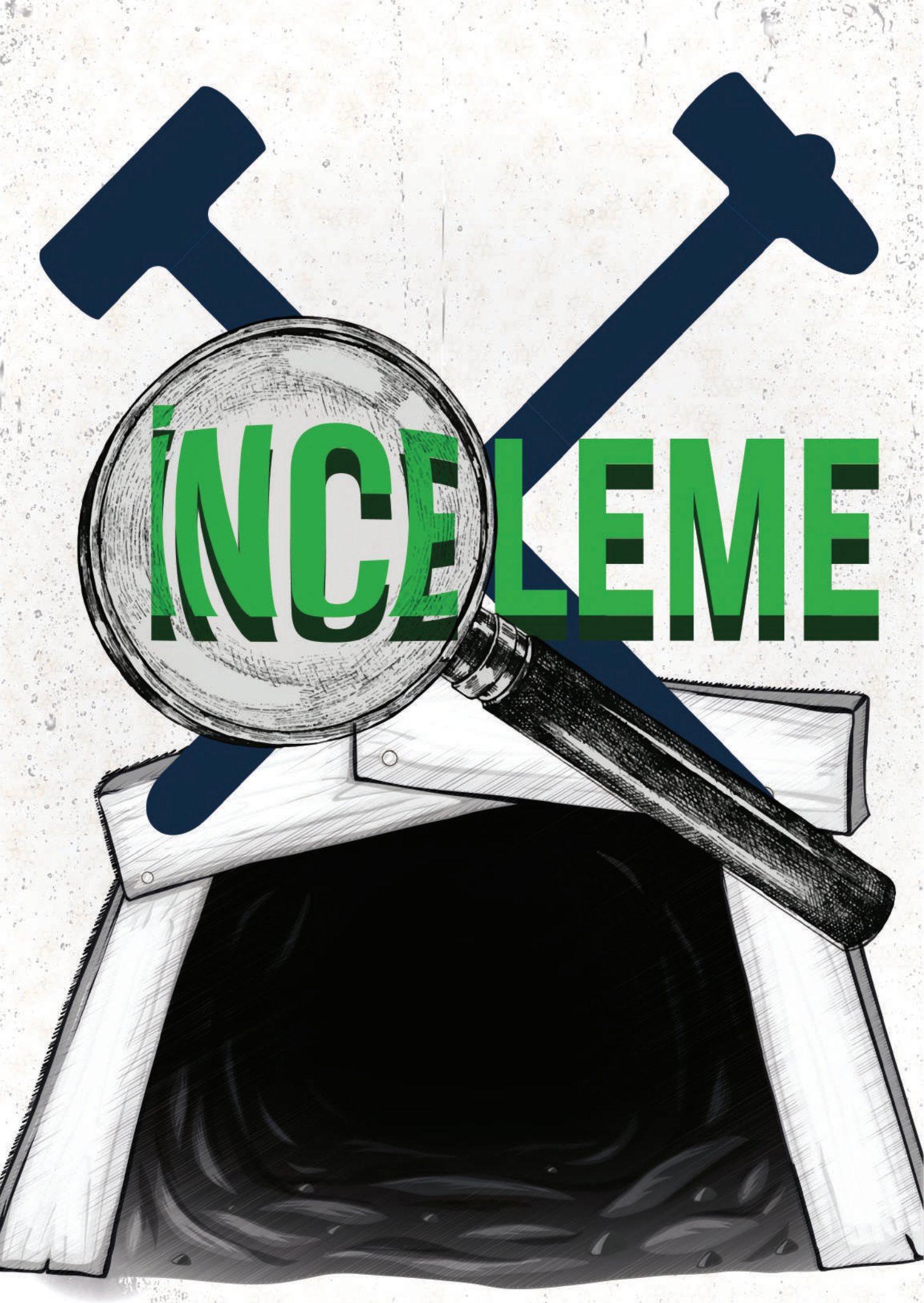
Önemli Kritik Madenler

Potansiyel Kritik Madenler olarak belirlenmiştir.

Yüksek öneme sahip kritik madenlerden öne çıkanlar lityum, gümüş, titanyum ve demir. Potansiyel kritik madenlerden bazıları berilyum, florit, krom ve bor. Stratejik madenler kritik madenlere ek olarak savunma sanayisinde kullanılmasının da raporda altı çiziliyor. Ayrıca madenlerin stratejik veya kritik kategorisinde yer alması için yapılan puanlamada bir madenin ithalatının ihracatından daha büyük önem arz etmesi nedeniyle ithalat puanları %20, ihracat puanları %10 kritiklik puanı oluşturacak şekilde hesaplanmıştır.

KRİTİK MADENLER LİSTESİ

MADEN
LİTYUM
GÜMÜŞ
TİTANYUM
DEMİR
MANGANEZ
ÇİNKO
BAKIR
ALÜMİNYUM
NİKEL
NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ
KÖMÜR
PALADYUM
KOBALT
BİZMUT
ARSENİK
MOLİBDEN
GALYUM
KURŞUN
KADMİYUM
İNDİYUM
GERMANYUM
NİYOBYUM
KALAY
CİVA
ANTİMUAN
BARİT
GRAFİT
BERİLYUM
FLORİT
KROM
BOR
PLATİN
MANYEZİT
FELDSPAT
KAOLEN
TRONA
BENTONİT

MADENCİLİK SEKTÖRÜNDE İTİBAR KRİZİ

BÜLENT TOKA (4411)

MADEN YÜKSEK MÜHENDİSİ

Milyarlarca insanın hayatını iyileştiren madencilik, dünyanın her yerinde madencilığe karşı olanlar tarafından itibar kriziyle karşı karşıya kalmaya devam etmektedir.

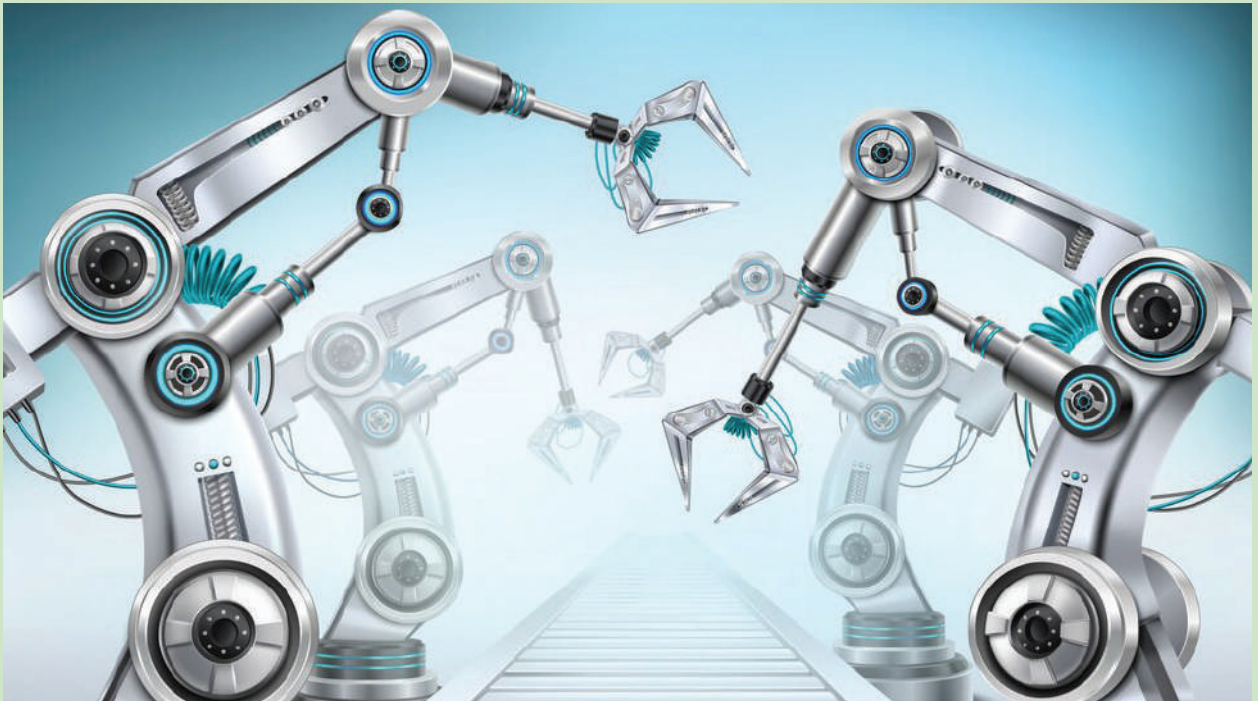
Dünya şeffaflığa, sorumlu teknolojik yeniliğe ve refahın paylaşımına doğru ilerlerken insanların madencilığe karşı duruşun en önemli nedenleri; çevresel felaketler ile karşı karşıya kalınması, işçi ölümleri ve refahın adil bir şekilde paylaşılmamasıdır.

Çıkan madencilik krizlerin arkasında yatan en önemli sebep 2000'li yılların başından itibaren madenlere olan talebin hızla artmasıyla yaşanan çevresel felaketlerdir. Çevresel problemlerin nedenleri sorumsuz (vahşi) madencilik çalışmaları sırasında ve sonrasında doğal habitatta oluşan hasarlardır. 1900'lerde 40 kg bakır üretmek için sadece iki ton kaya çıkartılıyordu. Bugün, azalan bakır tenörleri nedeniyle, aynı miktarda bakır üretmek için 16 kat daha fazla kaya çıkartılmaktadır. Aynı şekilde, ihtiyaç duyulan enerji 16 kat art-

makta ve bakır birim üretimi başına su tüketimi iki katına çıkmaktadır. Dolayısıyla nüfusun artışı ile birlikte teknolojik aletlere olan ihtiyacın artması ve yeni teknolojilerin düşük tenörlü cevherleri işlemeyi ekonomik hale getirmesi nedeniyle madencilik çalışmalarının doğaya yaptığı tahribat daha da artmaktadır. Şayet bu gelişmelerin arkasında şirketlerin aşırı kar hırsı varsa ve devlet denetlemeleri yetersiz ise çevresel tahribatın şiddeti daha da artmaktadır.

Karşı duruşun en önemli sebeplerinden ikincisi ise madenlerde yaşanan işçi ölümleridir. Ülkemizde İliç'de, Amasra'da, Soma'da ve Ermenek'te yaşanan madencilik felaketlerin insanlarda yarattığı travmalar hafızalarında hala sıcaklığını korumaktadır.

Son sebep halkın binlerce yıldır üzerinde yaşadığı, tarım ve hayvancılık yaptığı topraklardan elde edilen madenlerden yeteri kadar refah payı alamamasıdır. Özellikle yabancı şirketlerin (veya yerli ortaklı şirketlerin) madenin ocak başındaki fiyatından devlet payı olarak ödemelerini (%0,5-18,75 arasında) yetersiz bulması ve tarım ve hayvancılık yaptıkları topraklarını kaybetmeleri madencilığe karşı tepkileri artırmaktadır. Bu yapı bazı maden gruplarında şirketleri aşırı zenginleşirken halkı fakirleştirmektedir.

Madencilik faaliyetleri dünyanın ekonomik faaliyetinin büyük bir bölümünü doğrudan veya dolaylı olarak etkilemekte ve buna karşın dünya yüzeyinin küçük bir bölümünü işgal etmektedir. Fakat madencilığe karşı bazı gruplar madencilığı dünyaya verdiğinden daha fazlasını alan bir sektör olarak haksız bir şekilde tanıtmaktadırlar.

Madencilik ilk çağlardan bugüne insanların barınma, sağlık ve eğitim alanında gelişmesine katkı sağlayan ve insanlığın ilerlemesinde de önemli bir rol oynayan ekonomik bir faaliyettir. Diğer bir ifade ile madencilik insan hayatını iyileştirirken modern yaşantımızda teknoloji, gıda üretimi, ulaşım, temiz enerji, iletişim ve alt yapı gibi gereksinimleri de karşılamaktadır.

Dünya, şüphesiz bir önceki yüzyıldan farklıdır. Teknolojide yaşanan muazzam ilerlemeler, altyapı, sağlık ve eğitimde önemli adımlar insanlığın ve ekonominin ilerlemesinde önemli bir rol oynamaya devam etmektedir.

İklim değişikliğinin küresel etkisi ve insan yaşamına etkileri görmezden gelinemeyeceği gibi hafife de alınmamalıdır. Ancak, tartışmada gözden kaçan bir nokta var ki, o da düşük karbonlu bir ekonomiye geçişin madencilik ürünleri olmadan gerçekleşemeyeceği gerçeğidir. İklim değişikliğini hesaba katarken, karbon bağımlılığını azaltmak ve emisyonları düşürmek için insanlar üzerine düşeni yapmalı, aynı zamanda madencilüğün bu geçişin bir kolaylaştırıcısı olduğunu ve bunun da kritik bir şey olduğunu kabul etmelidir.

Madencilik, enerji dönüşümünün temel taşıdır. AB, uzun vadeli planlarında 2050 yılına kadar hidrojenin Avrupa'nın enerji tüketimindeki payının %13-14'e çıkmasını hedeflemektedir. Bu değişimin küresel olarak yeni ve temiz enerji arzına önemli ölçüde katkıda bulunma potansiyeli vardır. Temiz, yeşil ve yenilenebilir enerjinin yeni bir dönemi için hidrojen enerjisinin kullanımını mümkün kılan platin grubu metallere gereksinim vardır. Kritik bir metal olan bakıra da aynı derecede ihtiyaç vardır. Ayrıca bakır, rüzgar türbinlerinin, elektrikli araçların ve güneş panellerinin yapımında yer alırken aynı zamanda verimli enerji depolamasına da yardımcı olmaktadır. Dolayısıyla

la üretilen metaller ve mineraller, sağlıklı ve modern yaşamlarımız için temel hammaddelelerdir.

Madencilüğün geleceğini yeni nesil toplumsal değerlerle de bağdaştırmak gerekmektedir. Bu değerler artan şeffaflık, teknolojik yenilik, sürdürülebilirlik ve paylaşılan refahtır. Bu değerlerin tamamı yaşam alanlarında ortaya çıkmakta ve toplumun geleceğini farklı şekillendirmektedir.

Dünya çapında, madencilik sektörü teknolojik yeniliğin hızlanan temposunun öncülük ettiği önemli bir değişimin eşliğindedir. Dijitalleşme, robotik, otomasyon ve yapay zeka, sektörün daha güvenli, daha üretken, çevresel ve sosyal olarak sürdürülebilir olması için fırsatlar yaratmakta ve yaratmaya da devam etmektedir.

Madencilüğün daha güvenli, daha akıllı ve daha sürdürülebilir bir geleceği vardır. Bu gelecek iş yeri kazları ortadan kalktığında, üretkenliği, arazi, enerji ve su kullanma şekli kökten iyileştiğinde ve toplumlar daha iyi sağlık, eğitim ve artan istihdam seviyelerine ulaştığında gerçekleşecektir. Bu yaklaşım, ürünlerin tedarik edilmesini, çıkarılmasını, işletilmesini, taşınmasını ve pazarlanmasını dönüştüren teknoloji, dijitalleşme ve sürdürülebilirlik alanındaki adım adım yenilikler bir araya geldiğinde madencilüğün fiziksel ve sosyal ayak izlerine dönüştüğü görülecektir.

Küresel nüfus arttıkça, insanın ilerlemesini destekleyen ürün ve hizmetler için gerekli olan minerallere ve metallere olan talep de artmaya devam edecektir. Mark Cutufani madencilüğün gücünü *"Bir sektör olarak başarımız çıkardığımız madeni yalnızca ons, karat veya tonla ölçemeyiz, aynı zamanda insanların hayatlarını iyileştirip iyileştirmediklerimizle de ölçmeliyiz."* sözüyle özetlemiştir.

Sonuç olarak; madencilik teknoloji aracılığıyla daha temiz, daha yeşil, daha sürdürülebilir bir dünyaya doğru gelecekte insanın ilerlemesini güçlendirmede etkili bir rol oynamaya devam edeceğinden, madencilüğün itibar kaybını düzeltmek için madencilüğün kalıcı değerleri hakkında toplumun daha fazla bilgilendirilmesine gereksinim vardır.

Not: Bu yazı, Mark Cutufani'nin <https://www.businesslive.co.za/bd/opinion/2020-02-02-mark-cutufani-next-generation-social-values-should-drive-mining/> fikir yazısından derlenmiştir.

TAŞ OCAKLARINDA VERİMLİLİĞİN ARTTIRILMASI TEKNİK BİLGİLER VE YÖNTEMLER

EYYÜP ALTUN

Taş ocaklarının verimli bir şekilde işletilmesi, maliyetlerin azaltılması, çevresel etkilerin minimize edilmesi ve sürekli bir üretim akışı sağlanması açısından kritik önem taşır. Taş ocaklarında verimliliğin artırılması için izlenebilecek temel yöntemler şu şekilde sıralanabilir:

1. Delme ve Patlatma Tekniklerinin Optimizasyonu

Taş ocaklarındaki en temel üretim adımlarından biri, delme ve patlatmadır. Bu adımın doğru planlanması, üretim verimliliğini doğrudan etkiler.

Delik Tasarımı: Deliklerin boyutları, yerleşim düzeni ve patlayıcı madde miktarı hassas bir şekilde belirlenmelidir. Delikler arası mesafe (şarj

müsaadesi) kayaç türüne uygun olarak optimize edilmelidir.

Patlayıcı Madde Seçimi: Farklı patlayıcı türlerinin (ANFO, dinamit vb.) fiziksel ve kimyasal özellikleri, kayaç tipine ve ocak geometrisine uygun olmalıdır.

Titreşim ve Ses Kontrolü: Patlatmanın çevresel etkilerini azaltmak için modern sensör sistemleriyle titreşim seviyesi izlenmeli ve gerekli durumlarda mikro-patlatma yöntemleri uygulanmalıdır.

2. Makine Seçimi ve Bakım Stratejileri

Ocaklarda kullanılan makinelerin seçimi ve bakımı, üretim hızını ve maliyetleri önemli ölçüde etkiler.

Makine Seçimi: Kazıyıcı-yükleyici, ekskavatör, kaya kamyonu ve kırıcı gibi ekipmanların kapasiteleri, ocak çalışma alanına uygun olarak belirlenmelidir. Kapasite yetersizliği veya aşırı kapasite kullanımı verimliliği düşürebilir.

Periyodik Bakım: Makinelerde arızaların önlenmesi ve ömrünün uzatılması için periyodik bakım programları oluşturulmalıdır. İleri seviye sensörler yardımıyla arıza öngörüsü yapılması tavsiye edilir.

3. Malzeme Taşıma Verimliliği

Taşıma, ocak içi lojistiğin temel bileşenidir ve verimliliğini arttırmak önemlidir.

Taşıma Yolları Tasarımı: Taşıma yolları, olabilecek en kısa ve düz bir rotada planlanmalıdır. Yolların çok fazla eğimli ya da dar olmaması yakıt tüketimini azaltır.

Konveyör Sistemlerinin Kullanımı: Daha uzun mesafelerde konveyör bantları, kamyonlara göre daha ekonomik ve enerji verimli bir çözüm sunabilir.

4. Kırma ve Boyutlama Teknikleri

Taş ocaklarında üretimin kritik bir adımı da kayaçların istenen boyutlarda kırılmasıdır.

Birincil Kırıcılar: Çeneli veya darbeli kırıcılar,

ocaktan çıkan ham kayacın ilk aşamada boyutlanması için tercih edilmelidir.

Sekonder ve Tersiyer Kırıcılar: Daha ince malzeme elde etmek için konik kırıcılar veya çekiçli kırıcılar kullanılabilir.

Elek Sistemleri: Kırılan malzemenin uygun boyutlara ayrılması için titreşimli elek sistemleri kullanılmalıdır.

5. Otomasyon ve Dijitalleşme

Dijital teknolojiler ve otomasyon sistemleri, taş ocaklarındaki operasyonları optimize etmek için giderek daha fazla kullanılmaktadır.

Sensör Teknolojisi: Malzeme akışını, makinelerin çalışma durumunu ve çevresel faktörleri izleyen sensörler, operatörlere anlık veri sağlayarak karar süreçlerini iyileştirir.

Otomatik Yönetim Sistemleri: Üretim planlamasından taşıma rotalarının belirlenmesine kadar çeşitli aşamalarda otomasyon kullanılabilir.

Drone ve 3D Haritalama: Ocak alanının detaylı haritalanması için drone tabanlı sistemler ve 3D modelleme yazılımları kullanılarak daha verimli planlamalar yapılabilir.

6. Çevresel ve Sürdürülebilirlik Odaklı Uygulamalar

Taş ocaklarının çevresel etkilerini azaltmak ve sürdürülebilirlik ilkelerine uygun hareket etmek,

uzun vadede operasyonel devamlılığın sağlanmasına yardımcı olur.

Toz ve Partikül Kontrolü: Su spreyi sistemleri veya toz toplama cihazları, hava kirliliğini azaltır.

Geri Dönüşüm: Kırılan veya atık durumdaki malzemelerin tekrar kullanımı için geri dönüşüm sistemleri kurulabilir.

Rehabilitasyon Programları: Ocak sahasında üretim tamamlandıktan sonra doğa tahribatını azaltmak için yeniden ağaçlandırma ve peyzaj düzenlemeleri yapılmalıdır.

7. Eğitim ve İşgücü Yönetimi

Eğitimli bir ekip, taş ocağındaki operasyonları daha verimli bir şekilde yürütebilir.

Operatör Eğitimi: Makinelerin doğru kullanımı, yakıt tasarrufu ve iş güvenliği konularında operatörlere düzenli eğitim verilmelidir.

Verimlilik Gözlemi: Sürekli performans değerlendirmesi yapılmalı ve işletme verimliliğini artıracak iyileştirme alanları tespit edilmelidir.

Sonuç

Taş ocaklarında verimliliğin artırılması, doğru teknolojilerin kullanılması, çevresel etkilerin minimize edilmesi ve iyi bir planlama ile mümkün olabilir. Sürekli gelişim ve yeniliklere açık bir yaklaşım benimseyerek üretim maliyetleri azaltılabilir ve işletme sürekliliği sağlanabilir.

ÜYELERİMİZDEN

KAYIP KENT

M. KEMAL ÇAKMAK
MADEN MÜHENDİSİ

Evde, kanepeye uzanmış çayımı yudumlamadın keyfini çıkarıyordum. Zar zor ele geçirdiğim televizyonun kumandası elimde ne seyretmek istediğimi bilmeden kanallar arası dolanıyordum. Eski bayramların güzelliklerini anlatan spikeri dinlerken, geçmişimi anlatıyor gibi geldi. Zamandan kopmuş yıllar ötesine daldığım sıra hanımın sesi ile geçmişten koptuk.

Ev soğudu, sobaya kömür atın. *“Hay sobanıza da kömürünüze de, insana şu evde bir rahatlık yok”*

Ha sakın yüksek sesle söylediğimi düşünmeyin içimden mırıltılar halinde kendimin bile zor duyabileceğim bir şekilde söylendim. Eh ne de olsa yaş ellilere dayandı. Yüksek sesle söylemek hele hele bu yaşlarda cesaret ister.

Naylon torbalara poşetlediğim, kaçak dediğimiz toz halindeki kömürü sobaya atarken çocukluğumun kömürleri aklıma geldi. E.K.İ'nin ücretsiz dağıttığı yumruk gibi kömürleri sobaya atar nar gibi kızaran sobanın etrafında kardeşlerimizle boğuşur dururduk. Şimdilerdeki gibi bir iki çocuk değil tamamı yedi kardeş dik. Mahallemizdeki komşuların altışar yedişer çocukları vardı. Çocuk seslerinden sabahdan akşama mahalleyi inletir dururduk.

Çocukluğum güzel geçmiş. Doya doya oynayıp zıplamışım. Karnımız tam doymasa da, istediğimizi yiyip içmesek, giymesek bile mutluluk varmış, arkadaşlık varmış şimdilerin çocukları gibi okuldu, dershaneydi, televizyonu yok internet kafe bunların arasına sıkışıp kalmamışız.

Çok iyi hatırlıyorum. İnsanlar yaşlandıkça çocukluk günlerini daha iyi hatırlıyor. Belki de hayattan kopmamak, hayata bağlanmak, geriye dönmek yeniden yaşamak için olabilir. Belki de ölüm korkusu ağır basmaya başlamıştır. Neyse canım bu çok bilen yorumcuların işi, bir gün televizyonda çokbilmiş yorumcular bu konuda da aydınlatır bizi.

Mahallede ağaçlar arasında köşe kapmaca oynarken anam bağırırdı (Rahmetlinin sesini duyar gibi

oluyorum)

“Oğlum koş kovaları getir sucu geldi.”

Eskiden evimiz de bırakın içme suyunu kullanma suyu bile akmazdı. Mahallenin ortasında E.K.İ (Ereğli Kömürleri İşletmesi) deniz suyunun da karıştığı su kuyularından pompalarla, mahalle aralarına pompalanırdı. Evlerde bu suyu kullanır, el yüz ve temizlik de tuzlu su dediğimiz bu suyla yapılırdı. İçme suyu, bidonlarla iki üç km uzaklıkta bulunan kaynak suları taşınarak halledilirdi. İki veya üç günde bir, rahmetlinin bağıracağı gibi EKİ'nin görevlilerince katır sırtında taşınan su kovaları ile mahallelere kadar getiren suculardan alınırdı. Her mahalleli sırasını bilir kimse kimsenin hakkını gasp etmez. Sırayla kovalar doldurulurdu.

Elimizde kovalarla yarışarak sıraya girer, bir yandan katırların boynuna dağlanarak yazılmış olan sayıları okurduk. Bunun ne olduğunu daha sonraları öğrendik. İşçilerin yeraltında kazdıkları kömür veya paso vagonlara yüklenir. Katırlarda bu vagonları çekerek kuyu dibine götürür, kömürlerde kafesle yeryüzüne çıkartılmış. Yaşlanıp çalışamaz olan katırlar takavuta (Emekliye) ayrılır, yerüstü hizmetine koşulurdu. Yani katırların bile sigortalı ve emeklilik hakkı vardı.

Kovalar su ile dolduğunda, kadınlar tarafından yaklaşık 1,5 metre uzunluğunda su ağacı dedikleri, ucu çentikli sopaların ucuna takılıp omuzlarına alınarak taşınırdı, taşırken suyun çalkalanıp dökülmemesi için yapraklı ağaç dallarını kırıp kovaların içine atar böylece suyun kovalardan dökülmesi engellenirdi. (Su ağacı, anneler tarafından yaramazlık yapan çocukları dövmede de kullanılırdı.)

Mahalle çocukları da küçük kovalarla su taşır. Birbirimizle şakalaşarak evlere su çekme işine yardımcı olurduk.

“Sucu amca kömürleri ne zaman getireceksin?” diye sorardık.

“Acele etmeyin bakalım. Daha havalar soğumadı. Kış gelmeden kömürleriniz gelmiş olur”

Gerçektende kış gelmeden kömürlerimiz gelmiş olurdu. Çocukluğumda hiç yakacak yönünden telaşımız sıkıntımız olmadı bu kış nasıl geçecek ya-

kacak odunumuz kömürümüz yok sözünü evimizde duymadım.

EKİ'de çalışan işçilerin toplu sözleşmelerle elde ettikleri kömür hakları vardı. Alacak oldukları kömürün miktarı, oturdukları evin oda sayısına göre belirlenirdi. Görevli memur gelir oturduğumuz evin odalarını sayar, iki odalı ise örneğin kışlık kömürün iki ton yazılırdı. Ev üç odalı ise 2.5- 3 ton kömür hakkın olurdu. Kış gelmeden de mahallenin uygun bir yerine kamyonlarla getirilip dökülen kömürler buradan da EKİ'nin katırları ile evlerin kapılarına kadar görevlilerce taşınırdı. Bize de kömürlüğe atıp kışın yakması kalırdı.

Nereden nerelere geldik.

TV kumandasını ele geçirince bırakmak olmaz. Kanallar arası dolaşmak benim de hakkım. Çocuklar sabırsızca kendilerinin de hoşlanacağı bir programı izlememi beklerken alt yazılı filmde takılıp izlememe kızıp küçük olanı bağırırdı;

- Baba ne anlıyorsun bu filimler den, yazılarını okurken filime bakamıyorsun. Filime bakarken yazılarını okuyamıyorsun, gözlerinde pek görmüyor iyi bir kanal aç da seyredelim."

İçimden sadece gülmek geldi. Kızımın tepkisine mi güleyim, yoksa çocukluğumun sinemalı günlerine mi. Sanırım çocuklara biraz bizim zamanlarımızı, çocukluğumun sinemalı günlerini anlatmak gerekecek. Geçmişin tatlı bir tebessümü olarak kalan sinemalı günlerimi anlatmak için kızıma döndüm.

- Bak kızım! Bu alt yazılı filmler var ya, işte bunları izlemek, izlerken okumak ayrı bir yetenek ister biz bunun stajını gördük.

Kızımla konuşurken, abisi de staj işine takmış gülmeye başlamıştı.

- Gülmeyin, gülmeyin anlatayım. Sizlerde hak vereceksiniz. İlkokula giderken evimizde televizyon yoktu. Daha doğrusu bu koskoca beldede yoktu, İnsanların eğlenceleri sinemalardı. Şimdi bir tane bile kalmadı. 40 sene önce burada üç tane sinema vardı. Akşamları aileler çocukları ile sinemaya gider, bir sonraki filmin bileti bile önceden alınırdı. Yazlık sinemamızda çekirdek sesleri ile filmin sesleri birbirine karışırdı. Filmin sonuna doğru çak-

tırmadan gizlice gözyaşları silinirdi. Ağlayanlar bir taraftan eğilerek gözyaşlarını siler, bir taraftan da başka kimlerin ağladığına bakardı. Sinema dağılıp evlere giderken kimin daha çok ağladığı tartışılır seyrettikleri filmi tekrar birbirlerine anlatırlardı. Şimdiki gibi vurdulu kırdılı filimler yoktu. Zengin yakışıklı çocukla, fakir ve güzel kızın umutsuz aşkı veya tam tersi kız zengin yakışıklı çocuk fakir olurdu.

Aileler gruplar halinde evin yolunu tutarken sahil tarafından EKİ (Ereğli Kömürleri İşletmesi) sinemasından dağılan grupla karşılaşılır hoş sohbet içinde izledikleri filmleri birbirine anlatarak mutlaka izledikleri filme gitmeleri için birbirlerini ikna ya çalışırlardı.

Çocuklar sizlere sözünü ettiğim, alt yazılı filmleri, EKİ sinemasında izlerdik. 1980 yılına kadar bu sinemalar vardı, 1980 yılından sonra her iyi şeyler gibi bu sinemalara da son dedirttirilerek perdeleri kapatıldı. Bu sinemalar madencilerin yemekhane ve pavyonlarının olduğu yakın yerler de kurulmuştu. İşçinin yer altından çıktıktan sonra banyolar da düşünür alır, yemeğini yiyip pavyona gitmeden önce de dinlence ve kültür olayı olarak düşünülmüştü. Bu sinemalarda işçiler filmlerini seyrederek, bu sine..

Sözümü bitirmeden oğlum;

-Baba sende atıyorsun gibi geliyor, yemekhane banyo oh üstüne birde pavyon ne ala içkiler kadınlar, muhabbet gırla yer altında çalışsan ne olacak, yerin üstünde yaşamışsınız ya..

-Bak oğlum sen çabuk büyün galiba, doğru ya bir iki ay sonra 18 de bitecek aynen yaşatların gibi senin de aklın pantolonunun fermuarında, pavyon dediysek senin anladığın gibi kadının içkinin olduğu yer değil.

Oğlan utanmış birazda kızarak;

- Baba pavyon denildin mi her kez aynı şeyi düşünü. Sokağa çık herkese sor ...

- Neyse kendini haklı çıkarmaya çalışmada anlatayım. İşçilerin yatıp dinlendikleri yatakhanelere pavyon denilirdi. Ocakta çalışan işçilerin bir bölümü gruplu dediğimiz işçilerdi. Gruplu işçiler Zon-

guldak'ın civar köylerinden alınmış ve her köyün işçisi belli bir sanata yönltilmişti. Çaycuma'nın herhangi köyündeki işçiler kazmacı olurdu. Başka bir köydekiler taramacı olur, diğer bir köyün insanları lağımcı olurdu. Gruplu dediğim işçiler bir ay çalışır bir ay köylerinde dinlenirler, yer altındaki ağır çalışma şartlarında yorulan bedenleri ve ruhsal durumları köylerinde toprakla, hayvanlarla uğraşarak dinlendirilir bir nevi güç toplarlardı. Bunlar yarı köylü yarı işçi sayılırlar, köylerinde bir ay dinlenirken diğer grup onların yerine işe gider, bir ay da onlar madende çalışırdı. Gruplu işçilerin çalışmadıkları o bir aylık zaman dilimi için sigortaları yatırılırdı. Sosyal haklardan yararlanırlardı. İş başı yapacakları gün trenle gelir, tren istasyonları bayram yeri gibi olurdu. Gruplu işçilerin gelip gitme zamanlarını EKİ'nin radyosundan öğrenirdik. Simitçiden, ayakkabı boyacısından tut da çakı çakmak satıcısına kadar giden ve gelen işçilerin kargaşası arasında üç beş kuruş kazanmanın peşinde olurlardı.

Kızım sabırsızca;

-Baba baba! Sinema ne oldu? Alt yazılı film derken bizi yerin altına soktun sinemayı anlat.

-Haklısın kızım. Bu iş böyle olmayacak ben size çocukluğumu anlatayım, daha doğrusu sizlerin şimdi TTK olarak bildiğiniz ama bizim EKİ olarak bildiğimiz kurumu anlatayım. Çocukluğumuz gençliğimiz hepsi bu kurumla bütünleşti. Hayat bununla yaşandı. Zonguldak'ta Okulu, hastaneyi, radyoyu, tenis kortlarını, ekonomaları, lojmanları hatta futbolu bile EKİ sayesinde tanıdık. EKİ'nin Okul servisleri sayesinde Gelikden, Üzülmmezden, Kozlu'dan Zonguldak'taki Sanat okullarına, Ticaret lisesine, Çelikel liselerine gidebildik. Onun için Sinema derken pavyona geliyoruz, pavyon derken köylere uzanıyoruz hepsi iç içe geçiyor.

-Önce sinema.

-Peki tamam önce sinemalar daha sonra diğerleri bu sinemalar Zonguldak'ta Kandilli'den Amasra'ya kadar her işçinin ocağa girdiği yerleşim yerlerinde olurdu. Hatırladığım kadarıyla Yayla, Kandilli, Kozlu, İhsaniye, Üzülmmez, Kilimli, Karadon, Gelik ve Amasra'da bu sinemalar vardı. Haftada iki film gelir her film akşamları işçilere, ailelere, gündüz-

leri de öğrencilere yani bizlere gösterilirdi. Kilimli'de Çarşamba ve cumartesi saat 14.30 oynatılırdı. EKİ'den bir yıllığına çıkarttığımız üzerinde resmi-miz bulunan pasolarla yani sinema kartıyla bir yıl boyunca ücretsiz olarak sinemaya gider alt yazılı bu filmleri izlerdik.

Film başlarken yazılar filmatik diye yazar bir taraftan yazıları okur diğer taraftan filmi kaçırmamaya çalışırdık. İzleyemediğimiz filmler olduğunda EKİ'nin diğer sinemalarına filmi izlemeye giderdik.

Kızım:

-Baba bizim niye sinemamız yok? Sizin küçükken varmış.

-Kızım sinemalar bizim derken çalışan işçilerin, daha doğrusu yer altında çalışan gruplu işçilerin iş çıkışlarında akşamları, pavyona yatmaya gitmeden önce hem sosyal bir etkinlik hem de işçileri dinlendirmek, oyalamak olarak düşünülmüş. Ehh bizlerde bu sinemalardan faydalanırdık. Ayrıca bu sinema salonları tiyatro gösterimleri, toplantı salonları, nişan ve düğün salonu olarakta kullanılırdı. Annenle benim nişan törenimizde EKİ sinemasında yapılmıştı.

Oğlum:

-Baba hani Kilimli'de ki Halk evinin karşısında yıkılan sinemada mı?

-Evet Halk eviyle direk harmanının arasındaki yıkılan sinema, bizim düğün törenimizin yapıldığı yerd. Çocuklar yıkılan sadece sinemalar değil bir nevi geçmişimiz, anılarımız, sanki hayatımızın bir bölümü bizlerden kopartılıp alındı.

Çocuklar ağız birliği etmişçesine:

-Baba duygu sömürüsü yapma sinema yıkılmışsa ne olmuş yani al VSD, CD seyret.

-Bazen kızıyorum sizlere ama kabahat bizlerin mi yoksa Marmaris'li Netekim'in mi tam karar veremiyorum. Fakat şurası kesin kabahat sizlerin değil, inisiyatifi bizlerin elinden alıp sizleri istedikleri kalıplara sokup biçimlendirdiler. İstedikleri gibi bir nesil yetiştirdiler. Tam bir alacakaranlık kuşağı yarattılar.

Kızım merak edercesine:

-O ne demek baba alaca-bulacalı

-Bunları okudukça öğreneceksiniz. Sizlerin okuma alışkanlığınızda maşallah hani ya. Bu da aslında apayrı bir sorun okumamak. Neyse onu sonra tartışırız, şimdi bu ülkede 68 kuşağı dediğimiz dedeniz yaşındaki insanlar var. 78 kuşağı dediğimiz babanız yaşında insanlar var. Bunlar Bağimsız bir ülke, sömürsüz insanca bir yaşam, hak ve özgürlükler için uğraştılar mücadele ettiler bedel ödediler. Birde 80 sonrası özellikle yetiştirilen ne b..k olduğu belli olmayan sizin gibi alacakaranlık kuşağı var.

Çocuklar alacakaranlık kuşağı lafına kızıp:

-Ayıp oluyor ama burada ne güzel konuşup duruyoruz. Ağzını bozup ne o öyle sizin gibi ne b..k olduğu falan laflar, anlatacaksan adam gibi anlat da dinleyelim.

Oğlan daha da kızarak:

-Bizleri iyi yetiştirseydiniz, hepiniz aynısınız, arkadaşların da senin gibi, varsa yoksa kabahatli seksen

yılı, sizlerin kabahati hiç mi yok? Bak unuttuyordum geçen sene 1 Mayıs'a katıldım diye demediğini bırakmadın.

-Anlamadım bi daha söyle bakalım. Ne demişim ben sana?

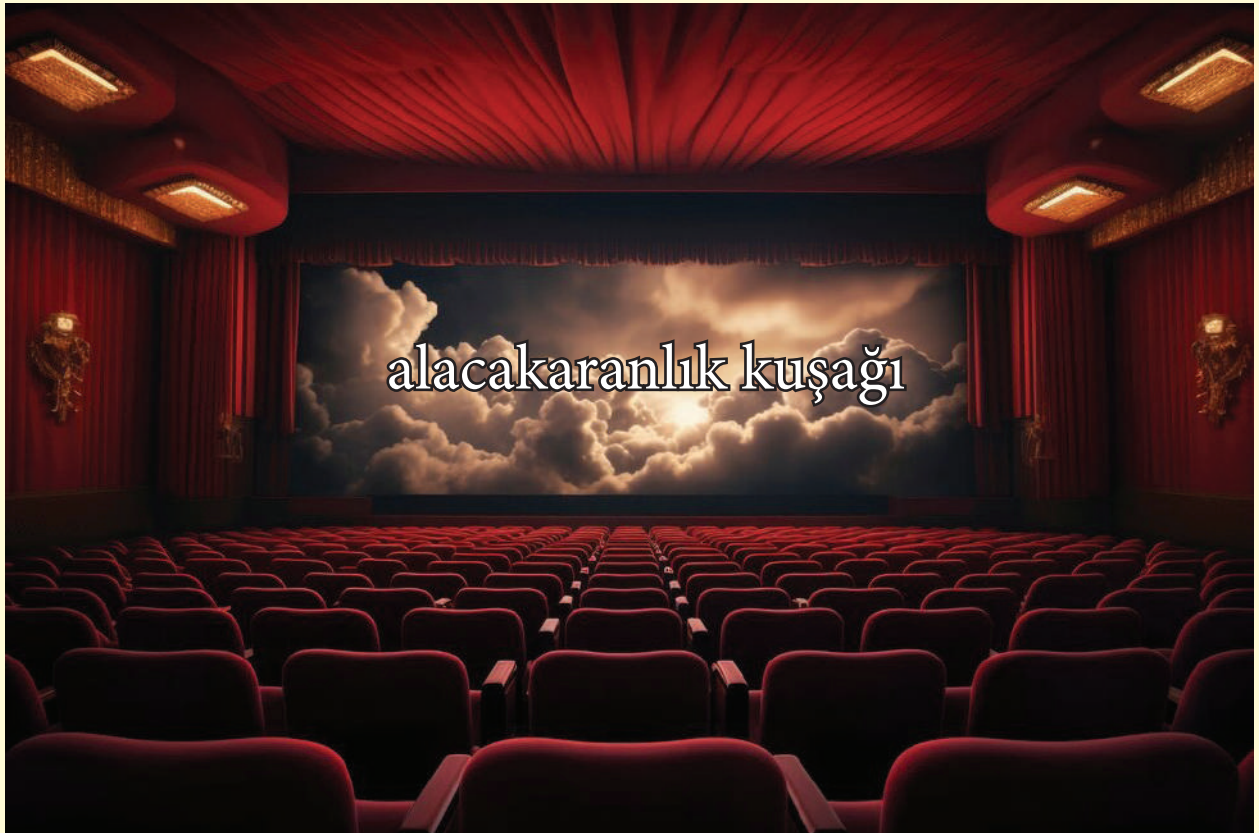
-Hadi hadi kıvrırma, sen demedin mi? Ne işin var Ekim Gençliğinin arasında, adam gibi aşkın partisi varken, oralarda yürüyorsun diye.

-Bana bak! İşi tersten alıp benim kafamı kızdırma, ben sana ne dedim. Taşındığın resimdeki kişiyi tanıyor musun? Attığın sloganların anlamını biliyor musun? Yürüdüğün grubun siyasetini biliyor musun? Bunları oku öğren de öyle yürü dedim. Yaptığın her işi bilerek yap ki savunmasını da tartışmasını da bil dedim. Fena mı söyledim tekrar diyorum okumadaaann öğrenmedeen olmaaaz.

-Sen ananın karnın damı öğrendin? Biz de yavaş yavaş öğreniriz.

-Anayı babayı karıştırma ben senin anana bir şey söylüyor muyum?

Hanım mutfaktan çayları koyarken:

-Yine fatura kadınlara, analara çıktı zaten hep böyle olur.

Kızım:

-Babaaa bırak şimdi ağabeyimle uğraşmayı da direk harmanı ne demek onu anlat.

-Doğru ya ağabeyinle sonra hesaplaşırız. Peki, anlatayım şimdi ki stadın olduğu yerler deniz kenarıydı akşamları parkta geziyoruz ya oralar da deniz kenarıydı. Kilimli boydan boya kumsaldı, Şimdi beton yığını oldu. Neyse biz konumuza dönelim. Ocakta kömürün çıkarıldığı yerler göçmesin diye ağaç direklerle tutturulur, tahkimat yapılır. Ocakta kullanılan bu direklerin bir kısmı gemilerle Kilimli sahiline getirilirdi. Liman olmadığı için gemiler sahile yanaşamaz getirilen bu direkleri açıkta denize döklerlerdi. Bizim ağabeylerimiz yani bizden yaşça büyük olanlar denize dalıp denize dökülen bu direkleri yüzerek sahile getirirlerdi. Kilimli'ler iyi yüzerler. İyi yüzücü olmalarının sebebi budur, direkleri açıktan gidip getirirken balık gibi yüzmeyi öğrendiler. Sahile getirilen bu ocak direklerini EKİ'nin görevli işçileri de direkleri sıralı şekilde istifler ve işaretlerdi. Sahil direklerle dolar, bizlerde arkadaşlarla bu direklerin arasında oyunlar oynardık işte bu direk yığınlarına direk harmanı denirdi. Okul çıkışın da hafta sonların da arkadaşlarla buluşarak zamanımızın çoğunu bu direklerin arasında oyun oynayarak geçirirdik.

Oğlum:

-Baba ne oyunları oynardınız. Sizin zamanınızda bilgisayar yoktu, internet cafeler yoktu, cep telefonları yoktu. Normali de yoktur ya, sahi arkadaşlarınızla nasıl haberleşip buluşurdunuz. Tabi sevgiliniz de yoktur. Cep olmayınca bu işler de anlarsın ya hani biraz zor olur.

Kız kardeşine dönerek alaycı bir şekilde:

- Garip ne yapsın anamı bile zor bulmuştur.

- Benimle uğraşıp durma. En azından sizler gibi elimiz de cep telefonuyla kız arkadaş bulup, daha kızın yüzünü bile görmeden bir-iki gün mesajlaşıp sonra da "biz seninle anlaşımadık ayrılalım" diye sanal aşklarımız olmadı.

- Ne yaptın yani kızlarla konuşabilmek için günlerce köşe kapmacamı oynadın?

- Sana ne canım. Bir şeyler yapabilmışiz ki sizler varsınız.

- Kızmaca yok öyle işine geldi mi aylarca anamın peşinde koşmuşsun da şöyle tavlamaşın da bilmem neler demişin de, ikna etmişin de, yok sizin zamanınızda platonik takılmak varmış da, aylarca koştur dur sonra da beceriksizliğini süsleyip püsleyip platonik diye yutturmaya çalış.

- Hop hop biz her işimizi becerdik, neyi becerememişiz ki?

- Belli canım neleri becerdiğiniziz. İki duble atınca kırık plak gibi başlıyorsunuz...

Kızım :

- Baba yavv yine başlamayın, direk harmanında ne oyunları oynardınız onları anlat.

- Peki kızım seninde gönlün olsun nasılsa biz ağabeyinle daha çok kapışırız. Çocukluğumuz da mahalle aralarında gazozuna maçlar yapardık, şimdiki gibi her taraf beton yığını değildi, çimenlik boldu, boş arsalar vardı. Ağabeyin gibi parayı kapıp halı sahaya koşmuyorduk, artık paran varsa top oynarsın yoksa televizyonda şifresiz maçları seyredersin.

Oğlum:

-Baba pes vallahi topu bile anlatırken siyaset yapıyorsun. Ne biçim iştir siyaset, iliklerinize kadar işlemiş.

-Hayatın her alanı siyasettir, politikadır. Havva Adem'e elmayı yedirirken bile siyaset yapmıştır. Hani o yedirdiği yasak meyve bana pek elma gibi gelmiyor ama neyse bu kampanya bizi aşar. Anlayacağın hayatın her alanı siyasettir, kimin nereden bakıp nasıl ve kimler için yaptığı önemlidir.

Kızım:

- Hadi baba oyunları anlat.

- Tamam tamam nerde kalmıştık? Ha maç yapardık, yakar top, domina oynardık, topaç çevirirdik, tenekelerden kayıklar yapıp dereye yüzdürürdük, uçurtma uçurur, birdir bir, uzun eşeek, yakalama, saklambaç, köşe kapmaca ara sıra da kızlarla seksek ve doktorculuk oynardık. Aklıma gelen bunlar.

Çocuklar bir ağzıdan:

- Ooo amma da çok oyunlarınız varmış.

-Bak bir de bilye oynardık ceplerimiz rengârenk bilyelerle dolu olurdu. Bilye oynarken ellerimizin dışı yerlere sürtündüğü için çatlar yarılırdı. Öğretmenimiz tırnak kontrolü yaparken çatlamış ellerimizi görür kızıp kulaklarımızı çekerdi.

Kız gülererek:

- Desene baba kulakların onun için büyük.

-Bana baak ağabeyinden alıştın her halde kafa yapmaya. Bizlerde dayaktan kurtulmak için meşin bir parçayı iki kenarından deler lastik geçirir elimize takıp ellerimizi korurduk.

Oğlum birazda alay edercesine:

-Belli olmuyor ama bayağıda akıllıymışsınız, hani iyi düşünce.

-E ne yaparsın oğlum dayak korkusu hem icat ihtiyacın anasıdır.

- Yine ufaktan kaptırdın ama hadi olsun.

Kızım:

- Baba ilkokulu nerede okumuştun.

- Kilimli EKİ Özel İlkokulunda.

Oğlum:

-Hah şimdi yakaladım. İyi ki söyledin meydanlarda bas bas bağır parasız eğitim, parasız sağlık diye kendin özel okullarda oku. Eşitlik, adalet, fırsat eşitliği hak getire kendin özel okular da oku, bize işin edebiyatını yap tam yaptığın tatlı su solculuğu.

Bakın özel ilkokulu denildi mi herkesin aklına o paralı özel kolejler, özel servisler çağrışım yapıyor. Benim anlatacağım özel okul daha farklı, “olmaz

öyle şey” diyerek hayret edeceğiniz, itiraz edeceğiniz bir olay. Hani sinemaları anlatmıştım ya onun gibi EKİ'nin işletmelerinin olduğu yerde EKİ Özel İlk Okulu dediğimiz 5 yıllık ilkokullar vardı. Bu ilkokullara o yerleşim yerindeki EKİ'de çalışan işçi ve memur çocuklarının dışında diğer insanlarda giderdi. Ekonomik durumu iyi olmayan çocuklar için öğretmenler öğrenciyi hiç rencide etmeden (bizlerin haberi olmazdı) çocukların giyeceğine kadar tüm masraflarını karşılardı. Okul binasından tutunda öğretmenlerine kadar her şey EKİ'ye aitti (Öğretmenler maaşını EKİ'den alırdı). Okul her sene boyanır, sıra ve masalar pırıl pırıl, kırık dökük sıra, masa, cam çerçeve bulunmazdı. Okulumuzda kalorifer tesisatı bulunur yakacak odun ve kömürü EKİ'den temin edilirdi. Ayrıca okulda iki hademe görev yapardı. Sınıflar ve koridorlar her gün pas pas yapıp temizlenirdi. Şimdiki gibi yakacak parası, boya parası, kalem parası, sosyal etkinlikler için para toplanmazdı. Okulumuzun içinde kocaman bir akvaryum vardı. Değişik isimler koyduğumuz balıkları dakikalarca seyrederdik. Okulun bahçesinin bir köşesinde tavşanlar için yer yapılmıştı teneffüslerde de tavşanlara yiyecek atar oyalanırdık. Öğretmenlerimizin dışında bizim dönemimizde Başöğretmen de bulunurdu şimdi sizlerin müdür dediğiniz makamda başöğretmen olurdu. Sabah veya öğlen okula gittiğimizde öğretmenlerimiz okula gelirken ister bizim öğretmenimiz olsun isterse diğer sınıfın, öğrenciler olarak karşılıklı sıra oluşturur öğretmenler bu oluşturulan sıranın arasından geçerken başımızı hafifçe eğerek selamlardık. Öğretmenlere karşı son derece saygılıydık. Yaşımız ellilere geldi halen öğretmenlerimizin yanında ne de onların görecekleri yerde sigara içmeyiz. Tabi bu korkudan veya çekinceden değil bizim dönemlerimizin böyle bir sevgi ve saygı anlayışı vardı. Anlayacağınız sizin özel okul kavramınızla bizim özel okulumuz çok farklı tıpkı dediğimiz gibi parasız eğitimdi. Bu hayal değil bizler bunları yaşadık. Sizlerin de yaşamasını istedik ama maalesef olmadı. Şimdi aile gelirimizin yarısından fazlası eğitime gidiyor. Sadece bizim ailenin değil tüm halkın durumu bu. Okulların tüm masraflarını kayıt aşamasından başlayıp okuldan mezun olana kadar velilere yüklediler. İşin kolayını bulup okul aile birliği, bilmem sınıf annesi, bilmem ne vakfı diye sağmal inek gibi bizi sağdılar hem vergimizi veriyoruz

hem paralı eğitim yaptırıyoruz. Yok olmadı, çocuk iyi sınıfa düşmedi, yok çocuk geri kaldı. Aman bizim çocuk okumayacak diye, ilkokul 4.s ınfta der-shanelere çocukları göndermeye başladık. Yarış atı gibi, iyi eğitim alsın, üniversiteye gitsin, hayatı kurtulsun, çocukların tek kurtuluşu üniversite diye diye insanların anasını bellediler. Ellerimizdeki üç beş kuruşu da böylece emdiler. Beslenmemizden, giyimimizden sağlıklı yaşamamızdan çaldılar, ma-aşlarımızın yarısını resmen çaldılar. Üniversiteyi bitirenleri de sokakta diplomalı işsizler ordusuna kattılar.

Çocuklarlar söz birliği etmişçesine:

- Peki baba şimdi o ilkokullara ne oldu.

- Aynen sinemalar gibi. Onları da kapattılar, Milli Eğitime bağladılar. Öğretmenlerimizin bir kısmı EKİ' de değişik görevlere atandı, bir kısmı da Milli Eğitimde kalıp öğretmenliğe devam etti.

Oğlum :

- Parasız eğitim oluyormuş, tamam bunu kabul ettim. Çok da güzel sistemini kurmuşsunuz. Parasız sağlık nasıl olacak bunu da beleşe getirecek haliniz yoktu ya

- Bak bir şeyleri yine karıştırıyorsun beleşe getirmek nasıl bir tabir, beleş karşılığı olmadan avantadan alınan demek, biz parasız eğitim derken devletin insanlarına eğitimi sağlığı parasız karşılayacak aslı görevi olarak görüyoruz. Vergiyi verirken cephe-ye giderken öz evlatsın. Yaşama gelince tu kaka bu olmaz. Yerin 300-400 metre altındaki kömürü işçi-siyle teknik elemanı ile kazarak yeryüzüne çıkartıp ülke ekonomisine katkıda bulunuyorsun EKİ' de sosyal devlet anlayışı ile eğitimi ve sağlığını ve sosyal hizmetlerini karşılıyordu. Çalışanların yarın-dan endişesi yoktu. İnsanların yüzleri gülüyordu. Şimdiki gibi sokaklarda asık suratla insanlarımız dolaşmıyordu. Yarından emindiler, korkuları yoktu. Parasız sağlık nasıl oluyordu EKİ bu işi nasıl çöz-müştü anlatayım da öğren, ha dur sağlıktan önce EKİ'nin yatılı iki yıllık çırak kursu vardı, onu anlat-madan olmaz onu es geçmek olmaaaz.

Çocuklar dinlemekten sıkıldıysanız anlatmayı bı-rakayım, gidin yatın daha sonra canınız isterse kal-dığımız yerden devam ederiz.

Kızım :

-Baba yarın okul yok, tatil, öğlene kadar uyurum. Abim gitsin yatsın ben seni dinlerim.

Oğlum:

-Babama yağ çekip durma. Gözlerinden uyku akı-yor yağcılık olsun diye dinlerim deyip duruyorsun. Zaten bu kızların hepsi böyle babacı ve yağcı bende sana inat yatmayıp dinleyeceğim.

-Tamam tamam didişip durmayın, annen de çayı demlesin bir yandan çayımızı içerken bende anla-tırım. Unuttuğum atladığım konular olursa annen tamamlar. Annenizde tüm bunları yaşadı.

Hanım:

-Yaşadık evet yaşadık da ne oldu. Sahip çıkama-dıktan sonra her şey anılarda kaldı. Millet işsizlik-ten kırılıp buraları terk edip gidiyor.

-Neyse Hanım sen çayı hallet bizde kaldığımız yerden anlatalım. Evet çocuklar EKİ'nin iki yıllık yatılı çırak kursu vardı. Bu okuldan kurumun ihti-yacı olan elektrikçi, kaynakçı, metal işleri, motor-cu, dökümcü yani beceri isteyen ustalık isteyen iş-leri yapacak kalifiyeli elemanlar yetiştirilmek üzere eğitilirlerdi, Okulu bitirdikten sonra kurumda işçi olarak çalışmaya başlarlar becerilerine göre ileride açılan yeni eğitim kurslarıyla da usta veya atölye şefliğine kadar gelirlerdi. Birçok çocukluk arkadaş-larım bu çıraklık kursuna gittikten sonra kurumda çalışıp eğitimlerine kaldıkları yerden devam ettiler. Üniversiteyi bitirip EKİ' de mühendis olarak çalış-maya başlayanlar oldu. Anlayacağınız mektepli ve alaylı oldular.

Kızım :

-Alaylı, mektepli ne demek?

-Konuyu dağıtmayın yani işte hı çekirdekten ye-tişme demek, pratik ve teoriyi birlikte uygulama anlamında bir halk değimi.

Oğlum :

-Baba sende kızına kıyamıyorsun. Cevap vermesen olmaz yani ne güzel dinliyorduk.

-Kapışmayın. Nerde kalmıştık ha okulda işte çocuklar bu çıraklık kursuna gidebilmek içinde birinci koşul babası EKİ' de çalışıyor veya kurumdan emekli olmuş olacaktı. İkinci olarak ilkokul mezunu olacaktın, yanılıyor olabilirim ama yaş sınırı on dört yaşını tamamlamış on sekizinden gün almamış olacaktı. Bu koşulları yerine getirenler EKİ'nin açtığı sınava girer kazanan altmış kişi bu okulda okumaya başlardı. Babası çalışırken ölenlere de öncelik veriliyordu. Kazananların tüm ihtiyaçları kurum tarafından karşılanırdı. İsteyen öğrenciler hafta sonunu ailelerin yanında geçirirdi. Pazar akşamı okula gelirlerdi. Sınavı kazananların listeleri çıraklık ve eğitim kursunda asılırken, kazananların isimleri EKİ radyosundan da duyurulurdu.

Hanım çayı bir taraftan bardaklara doldururken dayanamayıp:

-Eveet unutmşuz. Doğruya EKİ'nin radyosu vardı. Her gün yayın yapardı. Son çıkan parçaları onda dinler isteklerimizi yazar, istediğimiz şarkıları sevdiğimize armağan ederdik. Bak ben bile birçok şeyleri unutmşum, yaşlandık canım ondandır.

-Yok be hanım sen hala genç ve güzelsin yaşlılıktan değil unutturdular da ondan

Oğlum :

- Pes yani EKİ'nin özel radyosu damı vardı?

- Evet vardı. Annenizin dediği gibi. Zonguldak'ın gözü kulağıydı. Müzik yayınlarını ara sıra keser ağır hastalar için kan bağıışı anonslarını duyardık. Bir de şöyle anonslar geçerci "Kazmacı arkadaş! Kömür kazmaya başlamadan önce tertip edildiğin yerde, mevcut tahkimatı iyice kontrol et. Noksan direk ve kama varsa önce onlara ilave tahkimat yapmak gerekiyorsa onu yap, kırılmış direk varsa değiştir. Bu yönde alacağın her türlü tedbirin önce kendi hayatını sonra da arkadaşın hayatını kurtaracağını unutma"

- Sormanıza gerek yok Radyonun da sesi insanlarımızın sesi gibi kısıldı.

Çaylarımızı yudumlarırken bir taraftan da EKİ'nin hastanelerini daha doğrusu çalışanlarına vermiş olduğu sağlık hizmetini anlatayım

EKİ'nin çalışanlarına vermiş olduğu sağlık hizmeti hani derler ya üniversiteler de tez olacak konular işte öylesine incelenmesi gereken bir sağlık hizmeti vardı.

Kandilli deki işletmesinden Amasra da ki işletmesine kadar her biriminde sağlık hizmetini sunan kurum içinde doktorları vardı. Ocakta çalışırken ya da yer üstünde oluşabilecek kazalı olaylara müdahale edilebilecek şekilde ilk yardım teşkilatı hazır bulunurdu. Ambulanslar 24 saat hazır bekletilirdi.

Çocukluğum diyorum ya rahatsızlandığımda annem sağlık karnemizi alır Kilimli' deki EKİ'nin dispanserine götürürdü,

Oğlum :

- Dispanser ne, nasıl bi şey

- Şöyle anlatayım şimdiki sağlık ocaklarını düşün, bu sağlık ocaklarında sizi götürdüğümde doktor muayene edip ilacınızı yazıyor veya durumunuza göre hastaneye sevk ediyor. Bu dispanser de branşlı birkaç doktor olur, yazılan ilaçlarını hemen binanın içindeki ecza odasından ücretsiz alırdık. Ayrıca iğne olacaksan onun için de ayrı bağımsız bir binada enjeksiyon odasında hemşireler veya sağlıkçılar tarafından iğnen yapılırdı.

Kızım:

-Ayy ben iğne falan olmam, korkarım

- Hastalanınca mecburen olacaksın. Genellikle doktora beni annem götürürdü, elinde ki torbada bir avuç penisilin şişesi iki günde bir iğne olurdu. Bak aklımda kalmış şimdiki gibi iğneler bir defa kullanılıp atılmazdı. Küçük bir ocağın üzerindeki kaptaki şırıngalar ve iğneler kaynatılır, mikroplardan arındırılırdı. Gelen hastalar sırayla iğnelerini olurlardı. O kadar çok iğne oldum ki kışım süzgeç gibi oldu su içerken buralardan akacak gibi gelirdi.

- Gülüp durmayın işin şakası bir yana bu dispanserlerde küçük çaplı cerrahi operasyonlar yapılır gerekirse hastaları yatırarak tedavisine devam edilirdi.

Oğlum:

- Anlamadım Kilimli 'de 30 yıl önce hastaları yatırarak tedavi uygulanıyor muydu?

- Evet aynen dediğin gibi uygulanıyordu. Bu sağlık hizmeti EKİ'nin diğer bölümlerinde de vardı Daha ağır hastalar için veya branş isteyen hastalıklar için buralardan doktorlar seni EKİ'nin Zonguldak'a Amele birliğine sevk ederlerdi.

Kızım :

- Amele birliği ne dernek?

-Şimdiki Sigorta hastanesi, Devlet hastanesi gibi. Tam teşekküllü hastanelerdi. Odacısın dan doktoruna kadar çalışanların tümü EKİ'nin elemanlarıydı. Ayrıca ocakta çalışırken kömür tozlarından hastalanan işçiler için bağımsız kısımları dahi vardı. Zincirleme bir sağlık hizmeti tüm kömür havzasına yayılmıştı. EKİ' de yaklaşık 55 bin kişi çalışırdı bunların anne baba eş ve çocuklarına sağlık hizmeti ücretsiz olarak verilirdi.

Oğlum :

-Tamam, baba sözümü geri aldım eğitim gibi sağlıkta parasız oluyormuş hem de çok güzel oluyormuş. Seni dinleyince şimdi bu hastanelerde süründüğümüzü anladım.

- Tabi çocuklar anladınız EKİ hastaneleri de diğer hizmetler gibi morga kaldırıldı.

EKİ'nin anlattığım gibi ne kadar olumlu, çalışanı koruyan ve kollayan ayrıca sosyal devlet anlayışına uygun yapılanmasının hepsinin üstüne tuz biber ektiler. Zonguldak ülkenin üzerinde kamburdur diyerek kurumu tamamen yok etmeye çalıştılar. Çalışanlar ve Zonguldak halkı son direncini de 90 yılındaki grevle gösterdi. Oksijen çadırındaki hasta gibi bir derin nefes aldı 90 yılındaki aldığı nefesle bu günlere zar zor geldi.

Oğlum:

-Sonuç ne olacak.

-Sonuç yok yani yok oluş, Devlet ayakkabımı üretecek süt mü satacak mantığının, politikaların geldiği nokta bu oldu. Hani büyükler sürekli tekrarlar “biz bir ekmek bulduk yedik şimdikilerin geleceği yok iş gücü yok bu gençlerin geleceği iyi değil” diye. Bu şehir bir gösterge göç alan Zonguldak göç verenler sıralamasında ilk üçe girdi. Yorumunuzu buradan yapın.

Kızım:

-Babaaa biz şimdi açmı kalacaaaz.

-Korkma seni zengin biriyle eveririz kurtarır gider sin. Dur duuur ağlama şaka yaptım anmada sulu gözlüsün şakadan da anlamıyorsun. Uykunuzda geldi son birkaç şeyi de anlatayım sonra mışıl mışıl uyursunuz.

-EKİ'nin bir de ekonamaları vardı onu da anlata yım.

Çocukların ikisi birden:

-Ekonama mı oda ne demek

-Siz değil ben bile unutmuşum ancak anlatırken birçok şey aklıma geliyor. Ekonama ekonama hah şöyle tarif edeyim. Hani alış veriş yaptığımız marketler var ya marketler zinciri onun gibi EKİ'nin sinemalarını anlatırken söylemiştim Kandilliden Amasra'ya kadar ocakların olduğu yerde işçinin yoğun olarak yerleştiği birimlerde sinemalar sağlık ocakları vardı ya işte oralarda bu ekonamalar da vardı.

Oğlum:

-Yani bir evin tüm ihtiyaçları marketlerde olduğu gibi bu ekonomi dur dur ekono nooma hah ekonomalarda satılır mıydı.

- Evet daha fazlası da bulunurdu. Sabunundan tutda havlusuna kadar. Temizlik maddesi satılırdı. Defterinden pergeline kadar kırtasiye malzemesi bulunurdu. Tabi okul kitapları hariç, İğne iplik Annelerimizin o zamanlar giydikleri patiska pazen hatta meşhur Amerikan bezi dahi satılırdı. Başka başka İşçiye Ecevit'in verdiği elbiselik kumaş bu ücretsiz kupon karşılığı verilirdi. Yağı, şekeri, nohudun dan pirincine kadar baklagiller ayrıca kahvaltılık zeytin peynir reçel anlayacağınız çocuklar bir evin ihtiyacını ne ise o bulunurdu. Temiz ve kaliteli ürünler satılır kar marşı çok düşük tutulur, fiyat artışları eski mala yansıtılmazdı.

Kızım:

-Çikolata satılır mıydı? Her isteyen alışveriş yapabilir miydi?

-Evet vardı alışveriş için EKİ' de çalıştığını gösterir kart olduğunda çalışanların eş ve çocukları da alış-

veriş yaparlardı. Unutmadan üzerinde EKİ amblemi bulunan naylon poşetler vardı. Nohut pirinç şeker gibi yenilir ürünler bu naylon poşetlerde kıloluk olarak tartılır ağızları da yapıştırılarak temiz şekilde satışa sunulurdu.

Oğlum :

-Her istediğimiz bulunur dedin ama ekmek satışınız yokmuş, gördün mü eksik olanlar varmış.

-Yani sen şimdi gecenin bu vakti kafa mı yapıyorsun. Ekmek yokmuş unutulmuş, şimdi sana ekmek yoksa pasta yiyeceğin diye cem ama kalsın ekmek satılmazdı doğru fakat EKİ'nin ekmek fırınları da vardı.

Kızım:

-Baba ekmek satılmadıktan sonra fırın niye olsun ki?

-Yani kızım tam ağabeyinin soracağı soru bak kıs kıs gülüyor. Size göre çok doğru satmayacağın şeyin üretimi olmaz. Hani ben size ne demiştim 80 yılının sonrası yetişen alaca karanlık kuşağınız diye ne demek diye kızmıştınız. Her şeyi para olarak gören değer yargıları olmayan paylaşmayan bir nesil yetiştirildi. Sizler... Sözümü tamamlamadan

Oğlum:

-Baba onu bunu bırak kardeşim doğru diyor. Satmayacaksın niye ekmek çıkartırsın bir sürü masraf bir sürü gider karşılığı yok şimdi de eskiyi anlatıp duruyorsun iyi hoşta böyle böyle kurum batmış işte laf bulamayınca da ekmek yok pasta ye

-Oğlum sen benim başıma bu saatte bela mısın yat uyu hem gözünüz kapanıyor uykusuzluktan hem de anlat diye tutturuyorsunuz. O fırınlar da çıkartılan ekmekler işçi ve memur yemekhanelerinde yenilirdi. Anladınız mı çalışanlar üç öğün EKİ'nin yemekhanelerinde karınlarını doyurur şimdiki gibi sağda solda ne yiyeceğim diye düşünmezdi Tok karına ocağa girer kömür çıkarırlardı. Gruplu işçilerin yatak, banyo ve yemek gibi sosyal ihtiyaçları halledilmişti. Sendikal haklarıydı. Sizin ananız önünüze sıcak yemeği getiriyor beğenirseniz hoşunuza giderse yiyor yoksa mırın kırın edip duruyorsunuz. Yerin 500 metre altından çıkan adam da sıcak yemeği yiyecek ki, karnı tok olacak ki çalışsın ayrıca işçiye ocak çıkışında tike karşılığı kuru erzak verilirdi.

İkisi birden tike de ne?

-Tike sizin anlayacağınız şekilde nasıl desem hah otobüse bindiğiniz abonman bileti var ya onun gibi bilet. Maden işçisi ona tike derdi, ocakta çalışan işçiye verilirdi, ocak çıkışında yani vardiyası biten işçi bu tike karşılığı ocak ağızlarına bulunan dağıtım yerinden o günün iaşesi helva süt ekmek ..ekmek dedim de EKİ'nin fırınların da çıkartılan ekmek dağıtılırdı. Bazen helva yerine zeytin verilirdi. Zeytinin değilse bile helvanın tadı damağımda kalmış şimdi canım istedi yiyesim geldi.

Kızım:

-Baba benim bile yiyesim geldi acıktık her hal

-Kızım fırından ekmek aldıysanız yeriz burası EKİ'nin şubesi değil paramız varsa yeriz paran yoksa aç kaldın demektir. Bakın size bir anımı anlatayım Zonguldak Sanat Okulunda okurken tabi sabahdan akşama kadar okul var atölye de yoruluyorsun, karnın acıkıyor. Fakirlik var öğlenleri doymayacak kadar yarı aç yarı tok atıştırıyoruz Akşam okul çıkışı iyice açılmış oluyorsun cepte para yok ya trene kaçak binip Kilimli'ye döneceğiz yada yolda oto stop yapıp. Biz iki üç arkadaş Kilimli'den Zonguldak'a 4 yıl böyle kar kış gidip geldik. Akşam okul çıkışında karnımız açlıktan guruldardı. Şimdiki Zonguldak Adliye binasının olduğu yerde EKİ'nin fırını vardı. Akşam bizlerin okul çıkış saatine fırından ekmeklerin çıkışı denk gelirdi aç karına bize mis gibi ekmeğin kokusu vurur, utana sıkıla fırının kapısına yanaşır "Amca ekmek verir misiniz" derdik. Çok ilginçtir fırındaki işçilerin hiç biri kızıp bağırılmaz gülümseyerek bizlere ekmek verirler utana sıkıla alır ama iştahla yerdik.

Oğlum:

-Tabi beleş olunca işçiler verir. Kendi fırınları olsun bak zırnık koklatıyorlar mı?

Haklı olabilirsin bu konu yoruma açık yalnız toplum şimdiki gibi bireyci ve egoist değildi. Bir yardımlaşma vardı. O fırındakilerin de çocukları bizler gibiydi. Beklide o ekmeği uzatırken kendi çocuklarını düşünüyor, bizleri kendi çocukları yerine koyuyorlardı.

-Hadi çocuklar yavaş yavaş yatağa hepimizin uykusu geldi. Bak annenizde yataklarınızı hazırlamış.

Oğlum:

- Baba tamam herhalde anlatacakların bitti.

-Evet çocuklar şu anda aklıma gelen çocukluğumdan kalan bunlar. Mutlaka unuttuğum hatırlayamadığım başka güzelliklerde vardır. Hah bak caminin çimentosundan, okulun elektrikçi ustasından, belediyenin ihtiyacı olan iş makinesinin teminine kadar bir çok şeyleri de EKİ karşıladı.

Oğlum:

- Baba bu kadar güzellikler nasıl oldu da bitti. Şimdi aynı yerlerden kömür çıkartılmıyor mu?

-Uykumuz geldi yatalım diyoruz yeni yeni konulara da zıplayıp duruyoruz. Senin anlayacağın dilde anlatayım yer altı kaynağı olarak kömür tükenir bir maden kaynağıdır. Maden şehirlerinin kaderi zamanı geldiğinde yani yer altı zenginliği bittiğinde başka alanlara yönelmesi gerekir. Ama Zonguldak'ta kaba bir hesaba bu üretim koşullarında 150 yıl daha ömrü varken çok erken bir şekilde madenler kaderine terk edildi sayılır. Rödevanslı saha yutturmacısıyla 1900 lü yılların o vahşi kapitalizm anlayışıyla dağlar taşlar köstebek yuvasına çevrildi. Özel sektör gelişsin özel sektörü destekliyoruz laf salatalarıyla ne doğa bırakıldı ne de insan, emniyetsiz, güvencesiz binlerce insan dağlarda yarı aç yarı

yok can pazarına çalışır duruma geldi. Kurumun en yetkili ama etkisiz kişileriyle, devletin bu işlerden sorumlu en üst yetkili ama sorumsuz kişileri, kongrelerde bilim adamlarının, profların, teknik elemanların, sendikacıların, sivil toplum örgütlerinin ve demokratik kitle örgütlerinin gözlerinin içine baka baka resmi söylem olarak TTK yılda 5 milyon ton özel sektörde 5 milyon ton olmak üzere yılda 10 milyon ton kömür üreteceklerdir diyebiliyorlar.

Kızım:

- Kimse bu iş nasıl olacak diye sormuyor mu?

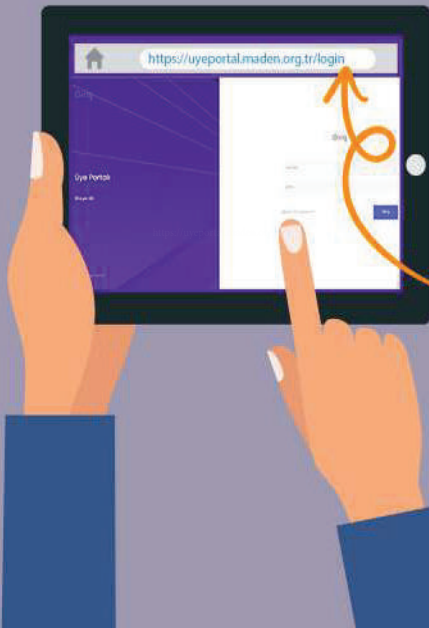
- Bak oda işin başka yönü bu kısmını da hiç kurcalamayalım hani fındık reklamı vardı ya bir avuç fındık iyi gelir yersen diye eh yersen uykuların kaçmaz. Herkes uyuduğuna göre iyi gelmiş iyi uykular sizlerde yatın.

Oğlum:

- Şaka bir yana senin çocukluğundaki gibi bir Zonguldak'ta yaşamak isterdim.

- Çocuklar size düşen benim anlattığım Zonguldak'ın hayalini kurmak değil yeni Zonguldak'lar yaratmaktır.

NOT: Kamusal Madencilik'e iyi bir örnek

ÜYE BİLGİLERİNİZ GÜNCEL Mİ?

Üye bilgilerinizi buradan güncelleyebilirsiniz

The background is a rich, textured abstract painting. It features a central mountain peak rendered in shades of blue, purple, and brown, with a large white 'X' superimposed over it. The 'X' is formed by two thick, white diagonal strokes that cross in the center. The surrounding landscape is composed of various colors including yellow, orange, and blue, suggesting a sunset or sunrise scene. The overall style is expressive and painterly.

KÜLTÜR SANAT

DİRENEN KENT: ANKARA

MUHARREM TORALIOĞLU (3503)

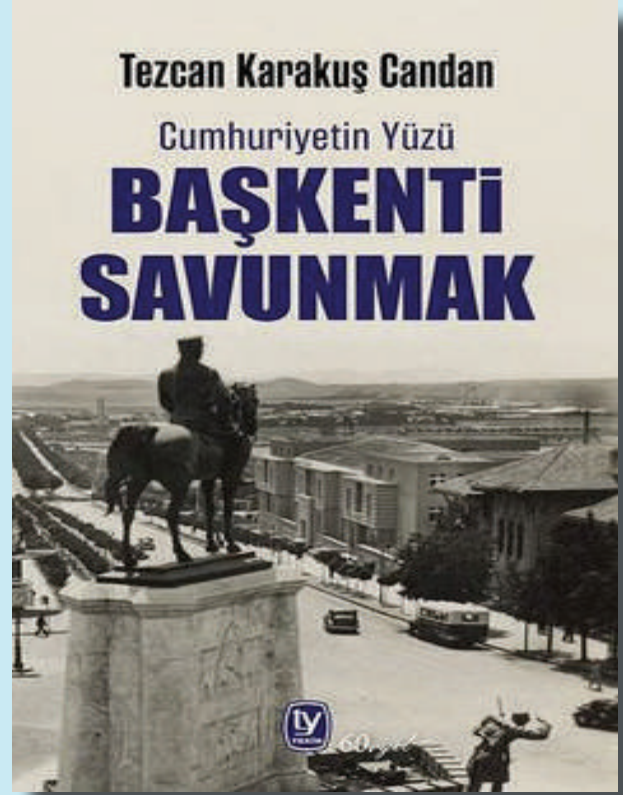
Kitabı elime alır almaz; neredeyse bir solukta okudum diyebileceğim bir hızla bitirdim. Ankara'da yaşıyor olmama rağmen, bilmediğim ne kadar mekan, mekana bağlı anı varmış. Başkent'e, kitabın yazarının yönlendirdiği bütünsel bir bakış açısıyla hiç bakmadığımı fark ettim. Bu durumun, mesleğimizin bizi yaşam pratiklerinde de düşünme şeklimizi yönlendirmesinden olabilir mi? Diye düşünmeden edemedim.

Kitabın bütününde, iki ana hat olduğu hemen göze çarpıyor. Bir hat H.Lefebvre'nin⁽¹⁾ formüle ettiği *mekan politiktir* önermesi üzerinden gelişirken, diğer hat ise *kent suçları* ⁽²⁾ kavramı üzerinden geliyor. İkincil hat ise, kent suçlarına karşı örgütlü mücadele ve dayanışmanın sürekliliğinin vurgulanması.

Yeni bir cumhuriyet kurulurken, cumhuriyetin temsili başkent üzerinden sağlanacağından, Türkiye Cumhuriyeti'nin yöneticileri Başkent Ankara'nın mekan tasarımına özel bir önem vermişler, monarşinin devrilip, yerine kurulan Cumhuriyet'in ideolojisini de yansıtsın istenmiştir. Bu konuyu yazar, kitabında "...sembol yapılar, planlama sürecinde kentin gelişim alanları ve temsil aksları, malzeme, renk, mimari üslup vb. ideolojinin mekâna yansımasının dilleri olarak okunur. Mekân üzerinden kurulan bu dil, kent üzerinden ideolojinin yeni bir okumasına olanak tanır..." olarak belirtmiştir.

Ankara'nın ilk planı Lörcher Planı'dır. (1924-25). Bu dönemde AOÇ gibi kamusal bir alanın yaratılması önemlidir. Bugün cumhuriyetin temsil aksı dediğimiz; Ulus'tan başlayıp Çankaya'ya kadar uzanan, protokol yolu olarak bilinen bulvar, Ankara kent planı olarak 1932 yılında onaylanarak yürürlüğe giren Herman Jansen'in planıyla belirlenir. Bu planın birinci maddesi "... *yeni şehir yaşayanlara hizmettir...*" denilerek, tasarımda sosyal amaçların hedeflendiği belirtilmiştir.

Çankaya Köşkü'nün içine kadar giren bulvarın son durağı devletin temsil kürsüsüdür. Adliye ve

Sağlık Bakanlıkları, bu aksın merkezi bir yerine konumlanmıştır – ki, adaletin temel olduğu belirtilir. Sağlıklı bir toplum yaratma isteğini ise; hastanelerle çevrili bir alanda Sağlık Bakanlığı binasından anlarız ve alanın adı da Sıhhiye Meydanı olur.

Bu aks üzerinde, halkın nefesleneceği kamusal alanlar da unutulmaz. Örneğin Güvenpark'ta "*Cumhuriyet Halkının Hizmetindedir, Güvenin*" yazar. TBMM ye kadar mekansal dizilişi bankalar, sanat yapıları ve bakanlıklar ile millete hizmet eden Cumhuriyet'in kurumları temsil edilirken, Çankaya Köşkü devleti temsil eder. "...*Atatürk Bulvarı bu yolda ifadesini bulan Cumhuriyet ideolojisinin kendisi der...*" yazar.

Bu dönemde ve devamında; kurulan kooperatif türü birlikler ile halkın özellikle kamu çalışanlarının konut ihtiyacının giderilmeye çalışıldığını görürüz. 1935 yılında kurulan Bahçelievler Yapı Kooperatifi'ni diğerleri izler, bazıları mahalleleştirir.

Kaçımız 1955 te kurulan, 44 Apartmanı, diğer adıyla "Büyük Barajlar Yapı Kooperatifi'nin fikir babasının ve ortaklarından birinin Süleyman De-

mirel olduğunu, dokuz şiddetinde bir depreme dayanıklı yapıldığını; kaçımız 1954 te Fikir İşçileri Yapı Kooperatifi adıyla yapılan evlerin 81 m² ve kaloriferli olduğunu biliyoruz. Kitapta bunun gibi, birçok yaşamışlığa tanıklık eden, kent rantına kurban edilen/edilecek mekan anlatılıyor.

Günümüzde, Cumhurbaşkanlığı Köşkü kullanılmayıp, yeni adı Cumhurbaşkanlığı Külliyesi olan AOÇ arazisine yapılan bir yapıda devlet temsil edilmesini, bakanlıkların, sağlık kuruluşlarının, yargı kurumlarının, Atatürk Bulvarından uzaklaşmasını, yazar, “...Ülkemizde Atatürk Orman Çiftliğinde Kaçak Saray yapımı, rejim değişikliği hedeflenen sürecin en güçlü mekânsal örneklerinden biridir. Sonra TOKİ’ler, okul yapıları, hastane yapıları, millet bahçeleri, hükümet konakları, adliye yapıları mimari şekillenışı ve yer seçimleri açısından AKP ideolojisinin mekânsal temsiliyetlerini içerir. Bu mekânsal temsiliyet yok edici ve hafıza silicidir, geçmişe öykünür...” olarak belirtir.

Yazar, “...Mimarlar Odası Ankara Şubesinin kent mücadelesinde (sayısı her geçen gün artan) 1800 dava ile hukuk mücadelesini sürdürdüğünü...” belirtirken, kent hafızasının yok edilmesine karşı

dayanışmanın büyütülmesine ve sürekliliğine vurgu yaparken, “...planlı kentleşme ve mimarlık yık-yap yaklaşımı ile değil planla-koru ve geliştir ile gelecek kuşaklara taşıyor...” diyerek kent belleğinin korunmasının gerekliliğine, bilimsel yanına vurgu yapar.

- (1) Henri Lefebvre (1901 –1991) Fransız sosyolog, entelektüel ve felsefecidir. Mekan-politika ilişkisini Kent Hakkı/Şehir Hakkı kitabının ikinci cildi olarak yayımlanan Mekan ve Politika kitabı mekanın üretimi metninin programını sunmaktadır(Kardeş, Ertan M. Mekanın politikliğine dair: Mekan üretiminin dayanakları)
- (2) Kent Suçları kavramı , 1961 yılında ilk kez TM-MOB’a bağlı Mimarlar Odası tarafından kullanılmış. Prof Dr. Ruşen Keleş’in ifade ettiği biçimde “kentin günlük işleyişine, kentin tarihi, kültürel, sosyal, doğal değerlerine ve kentlilerin haklarına karşı yapılan her türlü saldırıyı içermektedir. Kentin sahip bulunduğu ve temsil etmekte olduğu değerleri zaafa uğratmak, bozmak ya da ortadan kaldırmak sonucunu doğuran kasıtlı ya da kusura dayanan eylemlerdir.”

BİR KRALIN DELİLİĞİ: LA CAMPANA DE HUESCA

NECDET YALÇINKAYA (20503)

Tablo, 1880 yılında İspanyol ressam José Casado del Alisal tarafından yapılmıştır. Aragon Kralı II. Ramiro'nun soylulara karşı giriştiği bir katliamı tasvir etmektedir. Tablo, Huesca Belediye Binası'nda bulunmaktadır.

Tablo, 12. yüzyılda geçen hikayeye göre, Ramiro'nun soylularla arası iyi değildir. Onlara güvenmez ve onları kendisine karşı komplo kurmakla suçlar. Bir gün, piskoposundan tavsiye ister. Piskopos, ona bahçesindeki en büyük gülleri kesmesini söyler. Ramiro, bu tavsiyeyi anlar ve soyluları bir toplantıya çağırır.

Kral, toplantıda “Öyle bir çan yapacağım ki, sesi Aragon’un dört bir yanından duyulacak, ihanetin yankısı ebediyen sürecektir.” diye haykırır. Bu çan, masum bir melodi değil, deliliğin acı çığlığı olacaktır.

Kral, sonrasında soyluları tek tek huzuruna çağırır. Her birinin kafasını, deliliğin bir ürünü olarak keser. Ortada, baş soylunun kafasını çan gibi sallandırır.

Halk, kralın bu vahşetine tanık oldukça, dehşet içinde titrer ve korkar. Masum soyluların kanı, Huesca sokaklarında akar. Kralın deliliği, bir karga gibi her şeyi önüne katıp sürükler. Adalet terazisi çoktan bozulmuş, yerini çılgın bir paranoya almış olan “La Campana de Huesca”, işte o karanlık günlerin, delirmiş bir kralın masum halkına ve soylularına karşı duyduğu deliliğin sembolü olarak tarihe kazınır.

ANTİK YUNAN'DA OLAN KATHARSİS TÜRKİYE'DE NEDEN YOK?

Katharsis, Antik Yunan tiyatrosunda, özellikle tragedya türünde önemli bir kavramdır. Aristoteles'in "Poetika" adlı eserinde tanımladığı katharsis, izleyicinin tragedya oyununu izlerken yaşadığı duygusal arınma veya temizlenme sürecini ifade eder. Katharsisin üç temel unsuru vardır;

Acıma ve Korku: Katharsis, izleyicinin sahnede canlandırılan trajik olaylar karşısında acıma ve korku duygularını yaşamasıyla başlar. Tragedya kahramanının yaşadığı acılar ve karşılaştığı zorluklar, izleyicide derin bir empati duygusu uyandırır.

Duygusal Arınma: İzleyici, oyun boyunca yaşadığı yoğun duygusal deneyimler sonucunda bir tür arınma veya rahatlama hisseder. Bu arınma, bastırılmış duyguların serbest bırakılması ve içsel bir dengeye ulaşılması anlamına gelir.

Ahlaki Temizlenme: Katharsis, sadece duygusal bir arınma değil, aynı zamanda ahlaki bir temizlenme olarak da yorumlanır. İzleyici, tragedya kahramanının hatalarından ve sonuçlarından ders çıkararak, kendi ahlaki değerlerini gözden geçirir.

Türkiye Gündeminde Katharsis: Tragedyanın Yankıları

Günümüz siyasi olayları, tıpkı Antik Yunan tragedyalarında olduğu gibi, halkın üzerinde derin duygusal etkiler bırakıyor. Yolsuzluk skandalları, adaletsizlikler, savaşlar ve ekonomik krizler, insanları öfke, korku ve çaresizlik gibi yoğun duygularla baş başa bırakıyor. Tam da bu noktada, tragedyanın temel kavramlarından biri olan katharsis, halkın bu duygusal yükten arınmasına yardımcı olabilecek bir mekanizma olarak karşımıza çıkıyor. Amfi tiyatro sahneleri nasıl Antik Yunan halkının gerçekliğini yansıtıyor ise, günümüzün sokakları da Türkiye Halkının gerçekliğini yansıtıyor. Örneklerle açıklayacak olursak;

Bir ülkede yaşanan büyük bir yolsuzluk skandalı, halkın büyük bir öfke ve hayal kırıklığı yaşamasına neden olabilir. Bu durumda, halkın katharsis yaşaması, skandalın sorumlularının yargılanması ve cezalandırılmasıyla mümkün olabilir. Adaletin yerini bulması, halkın öfkesini dindirecek ve onlara bir tür duygusal rahatlama sağlayacaktır.

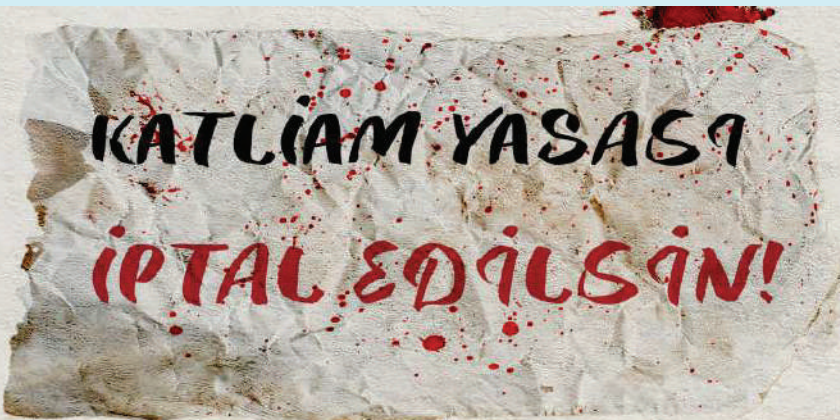
Toplumda yaşanan adaletsizlikler, özellikle de masum insanların zarar görmesi, halkın büyük bir acı ve öfke duymasına neden olabilir. Bu durumda, adaletsizliklerin giderilmesi ve mağdurların haklarının iade edilmesi, halkın katharsis yaşamasına yardımcı olabilir.

Savaşların yıkıcı etkileri, sadece fiziksel değil, aynı zamanda duygusal travmalara da yol açar. Savaş mağdurlarının acıları, toplumun diğer üyelerinde de derin bir empati duygusu uyandırır. Bu du-

rumda, savaşın sona ermesi, barışın sağlanması ve mağdurlara yardım edilmesi, toplumun katharsis yaşamasına yardımcı olabilir.

Ekonomik krizlerin yarattığı belirsizlik ve güvensizlik ortamı, halkın büyük bir korku ve endişe yaşamasına neden olabilir. Bu durumda, krizin nedenlerinin araştırılması, sorumluların hesap vermesi ve ekonomik istikrarın yeniden sağlanması, halkın katharsis yaşamasına yardımcı olabilir.

Sonuç olarak günümüz siyasetinde, halkın katharsis yaşamasına yardımcı olabilecek çeşitli mekanizmalar bulunmaktadır. Bunlar arasında, şeffaf bir yönetim anlayışı, adil bir yargı sistemi, özgür bir basın ve sivil toplum kuruluşlarının etkin katılımı sayılabilir. Bu mekanizmalar, halkın duygusal yükünü hafifletmeye ve onlara bir tür duygusal arınma sağlamaya yardımcı olabilir.

**TOPLAYAMAZSIN
HAPSEDEMEZSİN
ÖLDÜREMEZSİN**

TARİHTE BUGÜN (OCAK- ŞUBAT- MART)

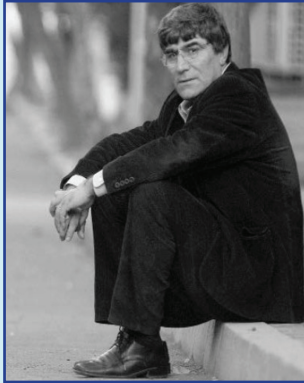
4 Ocak 1969 - Her türlü ırk ayrımcılığının kaldırılmasına dair uluslararası sözleşme imzalandı.

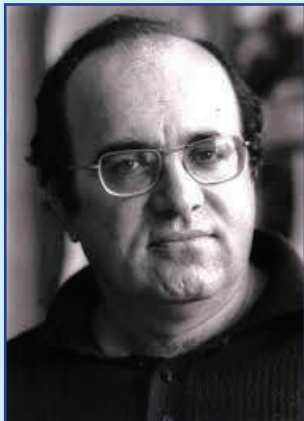
12 Ocak 1951 - Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi yürürlüğe girdi.

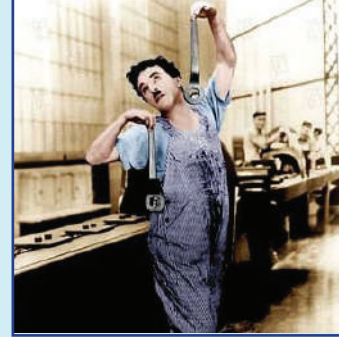
19 Ocak 2007 - Gazeteci Hrant Dink, uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürüldü.

24 Ocak 1993 - Gazeteci ve yazar Uğur Mumcu, otomobiliyle yerleştirilen bombanın patlaması sonucu öldürüldü.

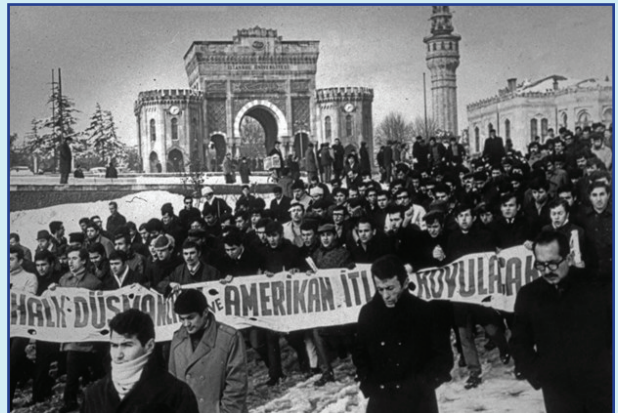
5 Şubat 1936 - Charlie Chaplin'in son sessiz filmi Modern Zamanlar gösterime girdi.

6 Şubat 2023 - Türkiye'de 53.000'den fazla insanın öldüğü 6 Şubat depremleri gerçekleşti.

16 Şubat 1969 - İstanbul'da Kanlı Pazar olarak bilinen saldırı gerçekleşti.

16 Şubat 1959 - Fidel Castro,
Küba başbakanı oldu.

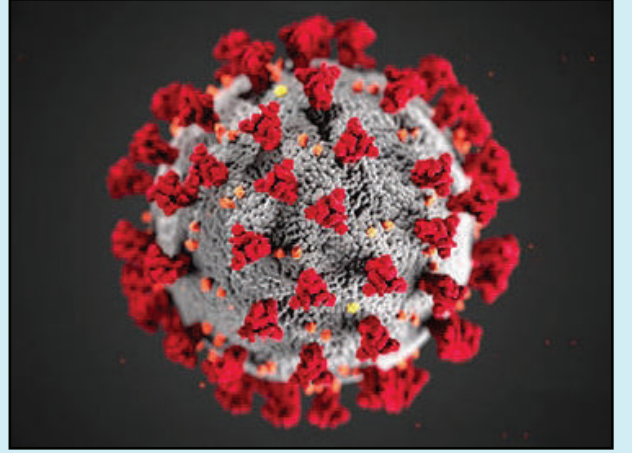
23 Şubat 1918 - Ekim Devrimi'nden sonra İmpa-
ratorluk ordusuna karşı savaşmak için Kızıl Ordu
kuruldu.

2 Mart 1919 - İlk Komünist Enternasyonal, Mos-
kova'da toplandı

11 Mart 2020 - Dünya Sağlık Örgütü,
COVID-19 salgınına pandemi ilan etti.

18 Mart 1915 - Çanakkale Boğazı'nda ağır hasar
gören Birleşik Donanma'nın geri çekilmesi ile
Çanakkale Deniz Harekâtı sona erdi.

30 Mart 1972- Mahir Çayan ve arkadaşlarının
öldürüldüğü Kızıldere Katliamı yapıldı.

TOPLUMSAL CİNSİYET

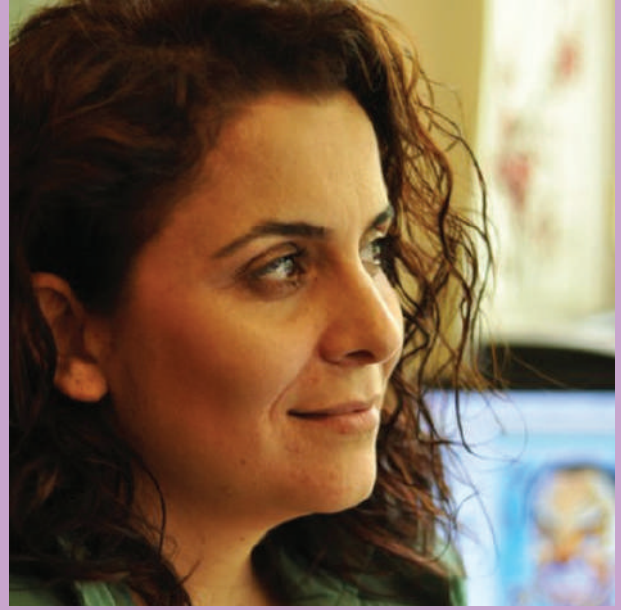

İSTANBUL
SÖZLEŞMESİ'NDEN
VAZGEÇMİYORUZ

EYLEM ÜMİT ATILGAN'DAN HAKSIZ TAHRİK YA DA LEGALLEŞTİRİLMİŞ ERKEKLİK İNDİRİMİ

Haksız tahrik indirimi, isyankâr itaatsizleri öldüren erkeklere ‘erkeklik indirimi’ uygulayarak kadına şiddeti yasal şiddet şeklinde meşrulaştırma aracıdır. Eril tahakkümün hukuk kültüründeki kalesidir.

Haksız tahrik indirimi, Ceza Kanunu’nun ilgili maddesinde cinsiyete dair herhangi bir ifade bulunmasa da, asıl olarak kadın cinayetinin cezasının indirilmesi anlamına geliyor. Bu indirim, cezasızlık sorununun bir parçası olduğu kadar, hukuk düzeni ile ataerkil düzen arasındaki “fikir birliği”ne de işaret ediyor. Feminist hareketin “erkeklik indirimi” demesi, boşuna değil! Erkeklerin hangi “haksız” fiiller karşısında tahrik olabilecekleri konusundaki fikir birliğini, verilen haksız tahrik indirimlerinde izleyebiliyoruz: “*Cilveli cil-*

veli” saat sormak, beyaz tayt giymek, erkekliğine laf etmek, doğum kontrol hapi kullanmak, eşinin ikram ettiği portakal suyunu içmemek...

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nden mezun olan Eylem Ümit Atılğan, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Anabilim Dalı’nda yüksek lisans ve doktora eğitimini tamamlamıştır. Doktora tezini suça karışmış çocukların sosyal ortam ve ceza ehliyeti üzerine yaparak Türkiye Sosyal Bilimler Derneği tarafından “Genç Bilim İnsanı Ödülü”ne layık görülmüştür. Almanya, İtalya ve Türkiye’de çeşitli üniversitelerde araştırmalar yapan ve dersler veren Eylem Ümit Atılğan’ın Mithat Sancar ile birlikte kaleme aldığı “Adalet Biraz Es Geçiliyor” adlı kitap, Türkiye’deki en kapsamlı yargı sosyolojisi araştırmalarından biri olarak kabul edilmektedir.

Adalet Bakanlığı ve diğer kamu kurumlarına strateji belirleme süreçlerinde danışmanlık yapan Eylem Ümit Atılğan, aynı zamanda BM, UNICEF ve Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlarda kadın ve çocuk hakları projelerinde çalışmıştır.

Haksız Tahrik adlı kitabında Eylem Ümit Atılğan, sayısız mahkeme tutanağı, karar metni ve gazete haberini inceleyerek, buradan çıkan bulguları derinlikli bir okumaya tâbi tutmuştur. Feminist bir hukuk akademisyeni olarak, “haksız tahrik” düzenlemesinin lafzını ve uygulanmasını hukuk sosyolojisinin ve felsefesinin ışığında yorumlamaktadır.

8 MART DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ'NDEN GERİYE KALAN KARELER

ANKARA

Her 8 Mart'ta olduğu gibi Ankaralı kadınlar, gündüz yürüyüşünde de gece yürüyüşünde de alanlarda olarak her saat sokakları zapt etmiştir.

Saat 15.00'te Ankara Kadın Platformu'nun çağrısı ve "*Kadınların İsyanı Değiştir Dünyayı*" şiarıyla Kolej Metro'da buluşan yüzlerce kadın ve LGBTİ+ Güvenpark'a yürümek isterken polis engeliyle karşılaşsa ve yaralanmalar olsa da Ziya Gökalp Caddesini kapatarak basın açıklamasını gerçekleştirmiştir.

Yılın en keyifli-dirençli yürüyüşü olan Feminist Gece Yürüyüşü'nün Ankara ayağında da binlerce kadın ve LG-BTİ+ 19.30'da Yüksel Caddesi'nde bir araya gelerek kilometrelerce kortej oluşturmuş, Sakarya Caddesi'ne yürüyerek burada basın açıklamasını gerçekleştirmiş; "*İnadımız, Mücademiz Sınırsız; Özgür Olana Dek Feminist İsyandayız*" diye haykırmıştır.

DIYARBAKIR

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü etkinliği kapsamında yazar Eylem Ata Güleç ile son kitabı üzerine söyleşi gerçekleştirilmiştir.

CUMHURİYET'İN GURURU, ÖNCÜ KADINLAR

MUTLU YAKICI İÇLİ (5677)

Osmanlı İmparatorluğu döneminde Batılaşma hareketleriyle başlayan kadının toplumda hak ettiği yeri alma mücadelesi sınırlı bir çevrede kalmış, toplumun geniş kesimlerine yayılamamıştır. Cumhuriyet ideali, kuldan vatandaşa evrilen ve eşitliğe inanan bir dünya görüşünü hayata geçirmeye çalışırken kadınlarımızın kararlı mücadeleleri devrimlerin görünür yüzü olmuştur.

Bu sayımızdan başlayarak farklı alanlarda yer alan ve tabuları sabırla yıkan, Atatürk'ün güçlü kadınlarının geri dönüşü mümkün olmayan yolculuklarına şahitlik edeceğiz. Bu bayrak yarışının bir ferdi olarak hepsinin önünde saygıyla eğiliyorum.

TIP DOKTORU: DR. SAFİYE ALİ (1894-1952)

Darülfünun Tıp Fakültesi kadın öğrenci kabul etmediği için I. Dünya Savaşı sırasında maddi zorluklar içerisinde Almanya'da Würzburg Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde öğrenim görmüştür. Açtığı muayenehaneye başlangıçta pek kimse gelmemiş ve kadın olduğu için düşük vizite ücreti ödemek isteyenler bile olmuştur. Karşılıksız olarak anne-çocuk sağlığına yaptığı hizmetler, klinik çalışmalarının önüne geçmiştir.

Mesleki çalışmalarının yanı sıra İstanbul'da başlayan feminist harekete katılarak Türk kadınının seçilme hakkı için de mücadele etmiştir.

İLK BAŞHEKİM: DR. GÖNÜL BİNGÖL (1915-2001)

1940'da İstanbul Tıp Fakültesi'nden mezun olduktan sonra birincilik derecesi ile uzmanlık unvanını almıştır. Prof. Dr. Perihan Çambel ile ilk Kan-ser Araştırma Cemiyeti'ni 1947'de kurmuştur.

Aynı zamanda Polis Koleji mezunu olan Dr. Gönül Bingöl, Polis Enstitüsü'nde Kriminoloji öğreticiliği de yapmıştır. 1957'de ilk kadın başhekim olmuştur.

İngiltere'deki bir kardiyoloji kliniğinden gelen teklifi "Vatanımda görevimi yapacağım." şeklinde nazikçe reddetmiştir.

İLK ADLİ TIP UZMANI VE ÖĞRETİM ÜYESİ: PROF. DR. EMİNE HALUKA DUMLU (1922-1970)

1948'de Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun olmuş, 1952'de ilk Adli Tıp doktoru unvanını almış, 1967'de alanında ilk kadın profesör olmuştur.

İLK TIP DOKTORU SUBAY : ÜLKÜ SEMA AYDIN (1931-)

Ankara Tıp Fakültesi'nden mezun olmadan bir yıl önce askerî tıbbiye-ye girmiştir. 1957'de Türk Silahlı Kuvvetleri'ne dahil olmuş ve ilk Türk kadın subay unvanının da sahibi olmuştur.

DİŞ HEKİMİ : FERDANE BOZDOĞAN ERBERK (1914-2015)

1936'da İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Diş Tababeti'nden mezun olmuştur. Çorum'da kendi muayenehanesini açmış ve aynı zamanda Devlet Hastanesi'nde ilk Türk kadın diş hekimi olarak görev yapmıştır. Asker olan eşinin görevli olduğu her yerde mesleğini sürdürmüştür.

VETERİNER HEKİM: MERVER ANSEL (1902-?)

Tıp öğrenimini yarıda bırakmış, aldığı dersler nedeniyle veteriner hekimlik eğitimine üçüncü sınıftan başlamıştır. Ankara Üniversitesi Veterinerlik Fakültesi kayıtlarına göre 1935'de Türkiye'nin ilk kadın veteriner hekimi olarak mezun olmuştur.

**ECZACI- LİSANSLI ECZACI:
FATMA BELKİS DERMAN (1906-1958)**

Fatma Belkis Derman, İstanbul Üniversitesi Eczacılık Okulu'ndan 1930 yılında mezun olmuş ve 1931'de Düzc'de Belkis Eczâhânesi'ni açarak "İlk Kadın Halk Eczacısı" olmuştur. Yörenin tek doktoru ve kadınları onu çok güzel karşılamış, bazı erkek köylüler onun reçeteleri hazırlamasına kuşkuyla bakmış hatta bazıları onu eczacının kızı zannetmiştir.

ECZACI- LİSANSLI ECZACI: RUKİYE KANAT ARRAN

Rukiye Kanat Arran ise ülkemizde eczacılık lisans eğitimini almış ilk kadındır.

HEMŞİRE: ESMA DENİZ (1902-1997)

1924'de Amerikan Bristol Hemşirelik Okulu'ndan, 1929 yılında Columbia Üniversitesi Teachers College'dan mezun olmuştur.

1943'de açılan Türk Hemşire Derneği'nin kurucularından olup "Toplum Sağlığı Hemşiresi" unvanına sahip olan ilk kadındır. Kızılay Özel Hemşirelik Lisesi'nin organizasyonunda, Florence Nightingale Hemşirelik Okulu'nun kurulmasına da katkısı bulunmuştur.

**boşuna mı
okuduk**

GENÇ MADENCİ

GENÇ MADENCİ 9. ÖĞRENCİ KURULTAYI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Maden Mühendisleri Odası'nın öğrenci örgütlenmesi olan Genç Madenci, 9. Öğrenci Kurultayı'nı 22-23 Şubat 2025 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirmiştir. 12 üniversiteden 115 delegenin katıldığı Kurultay'da, "TMMOB ve Genç Madenci Örgütlülüğü", "Eğitim ve Laiklik", "Madencilikte Çevresel Süreçler", "Madencilikte Ekonomi, Teknoloji ve Toplum", "Maden Mühendisliği Eğitimi ve Staj" ve "Gençler Ne İstiyor?" başlıkları altında, ülkemizin ve dünyanın içinde bulunduğu koşul-

lar, gençliğin geleceği ve meslek alanımız çok yönlü olarak tartışılmıştır.

Kurultayımız, öğrencilerin, gençliğin, emeğin, demokrasinin, eşit, özgür ve demokratik bir ülkede yaşama iddiasının ve mücadelesinin ışığında; yaşadığımız çağın ihtiyaçlarına karşı yalnızca eleştiren değil, çözüm üreten, ürettiğiyle örgütlenen, birlikte düşünen ve birlikte mücadele eden bir kuşağın sesidir.

#BOŞUNAMI OKUDUK

Bizler mesleğimizi bilimden, üretimden ve toplumdaki yana kullanan bir geleneğin sürdürücüsüyüz.

19 Eylül Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Dayanışma Günü'nde;

İnsanca bir yaşam için, sanayileşen, kalkınan ve hakça bölüşen bir ülke için mücadelemizi ve dayanışmamızı büyütme çağırıyoruz!

#boşunamıokuduk

BASIN AÇIKLAMALARI

ÖZELLEŞTİRMeye KARŞI ANKARA'YA YÜRÜYÜŞE GEÇEN MADEN EM EKÇİLERİNİN HAKLI MÜCADELELERİNDE SONUNA KADAR YANLARINDAYIZ!

Çayırhan Termik Santrali'nin ve linyit sahalarının özelleştirilmesini kapsayan sürecin başlatılmasının ardından maden em ekçileri kendilerini madene kapatarak özelleştirmeye karşı tepkilerini göstermişler, iktidar ve ilgili bakanlıklar artan tepkiler sonucunda sürecin 3 ay ertelendiğini ve işçilerin ve kamuoyunun beklentileri göz önünde bulundurularak sürecin tekrardan değerlendirileceğini belirtmişlerdir. Erteleme sürecinin üzerinden iki aydan fazla bir süre geçmesine rağmen herhangi bir yetkiliden kamuoyunu ve işçileri rahatlatacak ne bir açıklama yapılmıştır ne de em ekçilerle bir görüşme gerçekleştirilmiştir.

Uluslararası emperyalist finans merkezlerinin Türkiye'de ön gördüğü değerli kamu varlıklarının satışı ve özelleştirilmesi süreci, iktidar tarafından kesintisiz olarak uygulanmaya devam etmektedir. 2002 yılından beri yüzlerce kamu varlığının farklı özelleştirme yöntemleriyle elden çıkarılması sonucunda ülkemiz madencilik ve enerjide olduğu gibi her alanda dışa bağımlı, ihtiyaçlarını ithalata dayalı olarak karşılayan bir duruma düşürülmüştür. 12 Eylül sonrası darbecilerin başlattığı neoliberal özelleştir-

me politikaları AKP iktidarı ile en üst aşamasına ulaşmıştır. Ruhsat devri, rödövars gibi madencilığe has geliştirilen yöntemler ile de Türkiye Kömür İşletmeleri ve Türkiye Taş Kömürü Kurumu gibi madencilğin lokomotifleri olan kurumlar işlevsizleştirilmiş, üretimdeki güçleri neredeyse tamamen yok olma aşamasına gelmiştir.

AKP iktidarını tekrar uyarıyoruz!

Çayırhan em ekçilerinin sesi ülkenin dört bir yanındaki em ekçilerin, halkın sesidir. Çayırhan em ekçilerinin sesine kulak verin. Ülkeyi madencilikte ve enerjide daha da dışa bağımlı bir duruma getirecek, halkın daha pahalı bir şekilde enerjiye ulaşmasını sağlayacak politikalarınızdan vazgeçin. Çayırhan em ekçilerini dinlediğiniz de kazanan tüm ülke olacaktır.

Saygılarımızla.

**TMMOB Maden Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu
11 Şubat 2025, Ankara**

MADENLERİN GERÇEK SAHİBİ HALKIMIZDIR. ENERJİ KAMUSAL BİR KAYNAKTIR VE HALK TARAFINDAN KULLANILMASI HAKTIR. ÇAYIRHAN MADEN SAHASI VE TERMİK SANTRALİ ÖZELLEŞTİRİLEMEZ.

Madenlerin Gerçek Sahibi Halkımızdır. Enerji Kamusal Bir Kaynaktır Ve Halk Tarafından Kullanılması Haktır. Çayırhan Maden Sahası ve Termik Santrali Özelleştirilemez.

Çayırhan Termik Santrali maden sahaları ile birlikte 4 Aralık 2024 tarihinde mülkiyet satışı yöntemiyle özelleştirilmek üzere ihaleye çıkarılmıştır. Ancak başta maden ve enerji em ekçileri olmak üzere yöre halkının yoğun itirazları nedeniyle ihale 4 mart 2025 tarihine ertelenmiştir.

Sendika yönetimi tarafından yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı üzere işçilerin ve yöre halkının talepleri karşılanmak bir yana muhatap dahi kabul edilmemişlerdir.

TMMOB Maden Mühendisleri Odası olarak neden em ekçilerin ve halkın yanında olduğumuz hakkında kamuoyunun bilgilendirme amacıyla aşağıda belirtilen tespitleri ve taleplerimizi kamuoyu ile paylaşıyoruz.

Çayırhan Termik Santralinin 2x150 MW gücündeki ilk iki ünitesi 1987 yılında 2x160 MW gücündeki son iki ünitesi ise 2000 yılında devreye alınmıştır.

Çayırhan I. Saha; Sahada kurulu 620 MW ((150X2)+(160X2)) gücündeki termik santrali beslemek üzere 1980'li yılların ortalarında TKİ tarafından mekanize yer altı işletme yöntemi ile projelendirilen ve her türlü makine ekipman yatırımı TKİ tarafından gerçekleştirilen saha EÜAŞ' ye

devredilmiş, sonrasında imtiyaz sözleşmesi ile saha ve santral Park Teknik firmasında verilmiştir. Santralin kömür ihtiyacı yıllık yaklaşık 5 milyon ton civarındadır.

Çayırhan Termik Santrali ve santrale kömür sağlayan maden sahalarının İmtiyaz Sözleşmesi, süresinin bittiği tarih olan 30.06.2020 tarihinden sonra saha ve santral EÜAŞ tarafından devir alınmıştır. Bu tarihten itibaren santral EÜAŞ tarafından işletilmekte, Santralin kömür ihtiyacı ise bir kamu iştiraki olan KİAŞ ile EÜAŞ arasında imzalanan 01.07.2020 tarihli Rödovals Sözleşmesi kapsamında KİAŞ tarafından sağlanmaktadır.

Çayırhan-II Saha; Çayırhan II. Sahada 800 MW gücünde Çayırhan B Termik Santrali ve yeraltı maden işletmesinin kurulması şartı ile, Özelleştirme İşleri Başkanlığı (ÖİB) tarafından 06.02.2017 tarihinde ihale yapılmış ve Çayırhan Elektrik Üretim ve Madencilik A.Ş. (ÇEÜMAŞ) ile 11.07.2017 tarihinde İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi (İHDS) ve Elektrik Satış Anlaşması (ESA) imzalanmıştır. Sahada kayda değer bir çalışma yapılmadan sözleşme sona erdirilmiştir.

ÖİB resmi internet sitesinde Çayırhan TES ve Çayırhan Linyit İşletmesi tarafından kullanılan ta-

şınırlar ve taşınmazların “Varlık Satışı”; Elektrik Üretim A.Ş. adına kayıtlı bulunan 23405 ve 30963 No.lu Maden Ruhsatları (“Ruhsatlar”) ve bu Ruhsatların kapsadığı Maden Sahalarının İşletme Hakkının Verilmesi yöntemi ile özelleştirileceği, son teklif verme tarihinin 04.12.2024 tarihi olduğu yayımlamıştır.

Yine aynı ilanda santral kısmında 751 işçinin, kömür sahası kısmında 1393 işçinin çalıştığı beyan edilmektedir. Santral tarafında çalışanların statüsü tam olarak bilinmemekle birlikte, kömür sahasında çalışan işçilerin KİAŞ işçisi ve sendikalı olduğu bilinmektedir.

Özelleştirme dosyasında işçilerin geleceği hakkında bir madde bulunmadığı, adeta yok sayıldığı eylem yapan işçilerin ve sendika yöneticilerinin ifadelerinden anlaşılmaktadır.

İşçilerin haklı eylemi ile kamuoyunun gündemine gelen bu konu bir şekilde çözümlense bile havzada plansız bölünmeler nedeni ile oluşacak problemler devam edecektir.

Havzanın Çayırhan tarafında özelleştirmeye konu saha (ÖİB sayfasında 131 milyon TON rezerv) ve 620 MW elektrik santrali, yine havzanın Mihaliç-çık tarafında TMSF tarafından özelleştirilen Ko-

yunağı sahası (40/60 Milyon TON rezerv) ve 290 MW elektrik santrali bulunmaktadır. Koyunağılı sahasında mevcut kömür, rezerv ve kalite itibarı ile santral için yeterli/uygun olmadığından santralden kapasitesine uygun üretim yapılamamaktadır.

Maden Mühendisleri Odası olarak sürekli söylediğimiz gibi Madencilik ve Enerji üretimi kamucu bir anlayış ve bütünlüklü bir bakış açısı ile Devlet tarafından yapılmalıdır. Bölgedeki kömür sahalarının plansız bir şekilde parçalanması, kaynak israfına neden olan gereksiz elektrik santrallerinin hesapsız bir anlayış ile yapılması sonucunda oluşan maliyet yoksul halkımızın sırtına yüklenmektedir.

Kamuoyu adına soruyoruz; Çayırhan Termik Santraline yenileme yatırımları kim tarafından ve ne kadar bedelle yapılmıştır?

Koyunağılı Santral ve sahası için Slovaçya'dan alınan krediler kim tarafından ve ne tutarda ödenmiştir?

Geçiş dönemi olan 2020-2024 (KASIM) arasında KİAŞ firmasına doğrudan verilen kömür üretimi işi için ne kadar bedel ödenmiş ve bunun karşılığında EÜAŞ tarafından ne elde edilmiştir?

Sözleşmesi sonlandırılan Çayırhan-2 sahasında yükümlülüklerini yerine getirmeyen firmalara ne gibi bir yaptırım uygulanmıştır?

Uyarılarımıza rağmen yapılan ve yukarıda bir kısmı belirtilen plansız uygulama ve yatırımların toplam maliyeti nedir ve kim tarafından karşılanmıştır?

Koyunağılı sahasında rezerv ve kalite sorunu nedeni ile santral doğru dürüst çalışamazken, bu sahanın ihalesinin anlamı nedir?

Çayırhan Termik Santrali işletme devir hakkıyla özel sektör tarafından işletilirken yıllık 100 milyon

ABD doları net kar eden bir kuruluş olup halen de kar eden bir santraldir. EÜAŞ tarafından işletilirken elde edilen karı ne kadardır?

Yapılan özelleştirme uygulamaları ve çabalarından vazgeçip havzadaki toplam rezerv (yaklaşık 180/200 milyon TON) ve toplam 910 MW (620+290) santral gücü aynı proje içinde değerlendirilip, maksimum verim alınması imkanı varken, özelleştirmede ısrar edilmesinin arkasında ne vardır?

Çayırhan'da maden işçilerinin eylemi ile ortaya çıkan durum buzdağının görünen yüzüdür. Bu sorun bir şekilde çözülsede dahi özelleştirmelerin yıkıcı etkileri bu bölgede ve ülkemiz genelinde görülmeye devam edecektir.

Güvencesiz ve güvenliksiz koşullarda çalışan işçiler, denetimsizlik sonucu ortaya çıkan çevresel felaketler ile boğuşan yöre halkı, hesapsızlığın sonucunda ortaya çıkan kamu zararlarını finanse eden yoksul halk için sorunlar artarak devam edecektir.

Bir kez daha siyasal iktidarı uyarıyoruz, bugüne kadar, ölümden, kamu zararından, maden ve kaynakların israfından başka hiçbir sonucu görülmeyen özelleştirme politikasından derhal vaz geçin.

Madenlerde ve enerji sektöründe kamucu bir anlayış ile devlet tarafından planlama ve üretim yapmak için gerekli koşulları oluşturun.

Aksi taktirde Çayırhan, Soma, Amasra, Ermenek, Elbistan ne bir iltir, korkarız ne de son olacaktır.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

TMMOB Maden Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

13 Şubat 2025, Ankara

**DOĞAL KAYNAKLAR ATALARIMIZDAN MİRAS DEĞİL,
ÇOCUKLARIMIZA BIRAKACAĞIMIZ EMANETTİR...**

ÇAYIRHAN'DA MADEN VARLIKLARININ SATIŞI: ŞİRKETİN ZENGİNLEŞMESİ, HALKIN YOKSULLAŞMASI DEMEKTİR!

Çayırhan Termik Santrali ve Maden Sahası, Özel-
leştirme İdaresi Başkanlığı tarafından açık artır-
ma usulü ile yapılan ihale sonucunda, 35 yıllığına
20 milyar TL bedelle Akçadağ İnşaat Enerji Ma-
dencilik Anonim Şirketi'ne devredilmiştir.

Bu özelleştirme kapsamında:

620 MW güce sahip elektrik santrali ve işletmenin
kullanımındaki taşınmazlar,

EÜAŞ ve Maliye Hazinesi'ne ait mülkler,

23405 ve 30963 numaralı ruhsatlarla kapsanan,
132 milyon ton rezerve sahip maden sahalarının
işletme hakları, "satış" ve "işletme hakkının veril-
mesi" yöntemiyle bir bütün halinde şirkete devre-
dilmiştir.

Ancak, santral, maden sahası ve diğer varlıkların
gerçek piyasa değeri açıklanmadan, yalnızca şir-
ketin verdiği tekliflere göre ihale edilmesi, kamu
yararı açısından kabul edilemez bir yöntemdir.

Özelleştirilen varlıklara ödenecek 20 milyar
TL'nin, varlıkların gerçek değerinin en kötü olasılıkla
1/4'i değerinde olduğu hesaplanmaktadır. Bu
bedel, yalnızca bir elektrik santralinin kurulum
maliyetinden bile düşük olup, kamunun uğraya-
cağı zarar yaklaşık olarak 60 milyar TL civarında-
dır.

Bu zarara lojmanların, arazilerin ve santralin eko-
nomik ömrü tamamlandığında santralin hurda
satış değeri dahil değildir.

Ancak gözden kaçan en önemli husus santralin %
20 peşinat ve 72 ay vade ile alınmasıdır ki aylık
taksitler santralin aylık karının ancak % 70'i ka-
dardır. Yani çayın taşı ile çayın kuşu vurulmak-
tadır.

Özelleştirme İdaresi, satışa konu olan ve işletme
hakkı devredilen varlıkların gerçek değerini der-
hal kamuoyu ile paylaşmalıdır.

Ayrıca, halka ait olan bu varlıkların korunması
için aylardır mücadele eden maden işçilerinin ta-
leplerinin karşılanıp karşılanmadığı da kamuoyu-
na açıklanmalıdır.

Türkiye'de yapılan özelleştirmeler göstermiştir ki,
özelleştirme süreçleri şirketlere aşırı karlar sağ-
larken, toplum bu refah artıştan pay alamamış-
tır. Yani şirketler zenginleşirken halk yoksullaş-
mıştır.

Geçmişte madencilik ve enerji sektörlerinde yapı-
lan özelleştirmeler nasıl enerji maliyetini artırdıy-
sa, Çayırhan özelleştirmesi de enerji fiyatlarının
yükselmesine neden olacak ve halkın yaşam mali-
yetini daha da artıracaktır.

Bu özelleştirme ihalesi derhal iptal edilmelidir!

Saygılarımızla,

TMMOB Maden Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu
12 Mart 2025, Ankara

#BOŞUNAMI
OKUDUK

TÜRKİYE KÖMÜR İŞLETMELERİ PLANSIZCA GERÇEKLEŞTİRDİĞİ VE CİDDİ KAMU ZARARLARINA NEDEN OLAN RUHSAT DEVRİ, RUHSAT SATIŞI VE RÖDÖVANS GİBİ ÖZELLEŞTİRME YÖNTEMLERİNE DERHAL SON VERMELİDİR!

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu (TKİ) web sitesinden yapılan ihale duyurularında , Çorum ili Dodurga ilçesi dahilindeki yaklaşık 7 milyon ton ve Edirne ili sınırları içerisindeki yaklaşık 21 milyon ton rezervli sahaların “Ruhsat Satış Yolu İle Devri” ni kapsayan ihalelerin 26-27 Mart 2025 tarihinde gerçekleştirileceği belirtilmiştir.

Geçtiğimiz günlerde, yine ruhsat hukuku TKİ’ye ait olan Çanakkale ili Çan ilçesi sınırlarında bulunan 27645 sicil numaralı sahanın ruhsatı ve işletme hakkı bir firmaya devredilmiştir.

Soma’da, Tunçbilek’te de ruhsat hukuku TKİ’ye ait olan birçok ruhsat Yeni Anadolu Madencilik A.Ş. (YAMAŞ) ve Kömür İşletmeleri A.Ş. (KİAŞ) gibi kurum iştiraklerinin avantajlı olarak sahaları rödövanslı olarak alma imkanından faydalanılarak iştirakler üzerinden 3.şahıslara ve firmalara rödövans ile devredilerek veya ruhsat devri yapılarak özelleştirme süreci gerçekleştirilmiştir. Ancak yapılan satışların hangi şartlarda, hangi ücretle ve kimlere satıldığının kamuoyu ile paylaşılması bir yana adeta gizlenmektedir.

Halbuki, Kurumun Rödövans Yönetmeliği’nin 35.maddesinde ‘ Sahayla ilgili rezerv, kalorifik ve kimyasal özellikler, jeolojik-hidrojeolojik koşullar, üretim ve pazar koşulları, sosyoekonomik şartlar dikkate alınarak Kurum tarafından yapılan değerlendirmeler sonucunda Kurum tarafından işletilemeyecek sahalar rödövans yöntemiyle işletilir.’ denilmektedir.

Ancak aldığımız duyurular uygulamada, Kurum tarafından işletilmesinin ekonomik olduğu yönünde hiçbir şüphe bulunmayan sahalar bile KİAŞ VE YAMAŞ gibi iştirakler üzerinden firmalara rödövans sözleşmesi veya ruhsat devri yapılarak özelleştirilmiştir.

Kurumun 35.madde kapsamında gerçekleştirdiği ruhsat devri veya rödövans sözleşmeleriyle ilgili maddedeki şartların oluşup oluşmadığı ile ilgili kamuoyu, ilgili kuruluşlar ve meslek odaları bilgilendirilmelidir. Rödövans sözleşmelerinin ve ruhsat devri süreçlerinin Kamu İhale Kanunu kapsamında olmaması nedeniyle kamusal denetimden uzak olması göz önünde bulundurulduğunda, kamuoyunun ruhsat sahalarının tüm ayrıntılarıyla ilgili bilgilendirilmesi şeffaflık açısından son derece önemli bir husus olacaktır.

Ruhsat devri ve rödövans gibi yöntemlerle kamu zararına neden olacak uygulamalara son verilmesi hususunda yetkilileri uyarıyoruz!!

-Halkımızın olan madenlerin değerlendirilmesinde kamu zararı oluşturan ruhsat devri, rödövans gibi tüm özelleştirme uygulamalarına derhal son verilmelidir.

-Kömür havzaları bir bütün olarak değerlendirilmeli, havza madenciliği esaslarına göre Kurumun kendi öz kaynaklarıyla üretim yapabildiği bir sistem hayata geçirilmelidir.

- Mevcut yapılarıyla KİAŞ VE YAMAŞ gibi TKİ iştiraklerinin, TKİ ruhsat sahalarını ihalesiz olarak alarak 3.şahıslara, firmalara devretmesine olanak sağlayan sistem, ilgili yönetmelik ve yönergelerde değişiklik yapılarak sona erdirilmeli, madencilik bilim ve tekniği açısından gerekli ve yeterli teknik çalışmalar yapılarak kamu işletmeciliğini esas alan bir anlayışla madenler işletilmeli ve işletme aşamasında talep edilen bilgi ve veriler şeffaf bir şekilde kamuoyu ile paylaşılmalıdır.

Saygılarımızla,

TMMOB Maden Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu

13 Mart 2025, Ankara

SURİYE'DE GERÇEKLEŞTİRİLEN KATLIAMLARI KINIYORUZ!...

Esad sonrası Suriye'de iktidara gelen HTŞ ve uzantıları, ülkedeki kaosu her geçen gün daha da derinleştirirken, Lazkiye, Tartus ve Humus bölgelerinde yüzlerce Alevi sivil katledilmiştir. Suriye'ye demokrasi ve birlik getireceği iddia edilen emperyalist destekli mevcut anlayış, aksine, önlem alınmadığı takdirde Ortadoğu'da ve Suriye'de yeni savaşların fitilini ateşleyecek, sivillerin ve masum insanların katliamına neden olmaya devam edecektir.

Her insanın yaşam hakkı kutsaldır. Mezhepsel veya etnik temizlik hedefleyen bu katliamlar, insanlığa karşı işlenmiş ağır bir suçtur. Ülkemizdeki tüm demokratik örgütler ve kamuoyu, yanı başımızda

gerçekleşen bu katliamlara sessiz kalmamalı; mezhepçi ve etnik katliamlara karşı güçlü bir mücadele mekanizması oluşturmalıdır.

Bizler, savaşa karşı barışı, ölüme karşı yaşamı savunmaya devam edeceğiz! Kontrolden çıkmış, katliamcı selefi grupların silahları derhal toplanmalı, bu vahşet durdurulmalıdır. Uluslararası insan hakları örgütlerini ve Birleşmiş Milletleri göreve çağırıyoruz: İnsanlığa karşı işlenen bu suçları derhal durdurun! Saygılarımızla,

TMMOB Maden Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu
17 Mart 2025, Ankara

AMASRA'DA ADALET YİNE YERİNİ BULMAMIŞTIR! MADEN MÜHENDİSLERİ GÜNAH KEÇİSİ İLAN EDİLMİŞTİR!

13 Ekim 2022 tarihinde TTK Amasra Müessese Müdürlüğünde yaşanan faciada 43 maden emekçisi hayatını kaybetmiş, onlarca işçi de yaralanmıştır. Amasra faciasında hayatını kaybeden maden emekçilerini bir kez daha saygıyla anıyor ve başta yakınları olmak üzere tüm camiamıza bir kez daha başsağlığı diliyoruz.

Faciadan sonra yürütülen soruşturmalarda, yargılama kapsamı daraltılmaya çalışılarak sistemin en üstünde ve yetkili konumda bulunan asli sorumlular görmezden gelinmiş, en alt kademedede görev yapan maden mühendisleri suçlanarak yargılanmıştır. Soruşturma ve yargılama müessese müdürlüğü ekseninde kısıtlı tutulmaya çalışılmıştır. Bartın Ağır Ceza Mahkemesinde görülen dava ile ilgili karar 24.03.2025 tarihinde açıklanmış ve büyük çoğunluğu maden mühendisi, bir kısmı da maden emekçisi olan tutuklu sanıklar hakkında 3 yıldan 17 yıla kadar değişen sürelerde hapis cezaları verilmiştir.

Daha önce yaptığımız açıklamalarda da belirttiğimiz gibi, havza madenciliği prensibinden ödün verilerek yapılan özelleştirmeler sonucunda; Amasra kömür havzasının bütünlüğü bozulmuş, Türkiye Taşkömürü Kurumu havzada dar bir alanda üretim yapmak zorunda bırakılarak,

üretimden işçi sağlığı ve iş güvenliğine kadar her alanda planlama yapma imkanı zayıflatılmış, güvenli ve teknik olarak madencilik faaliyeti yürütülmesi için gerekli şartlar iyice zorlaştırılmıştır. Yaptığımız uyarılar gerek iktidar gerekse ilgili kurumlar tarafından duymamazlıktan gelinmiş, sahada işçi sağlığı ve iş güvenliğine yönelik gerekli yatırımlar yapılmazken, siyasi ve yargı kararlarıyla etkisizleştirilen denetim mekanizması da yine işlememiş, buna rağmen sahada faaliyetlere devam edilmiştir.

Özelleştirme uygulamaları ve havza madenciliği prensiplerinin uygulanmaması, liyakatsiz atama-

lar, gerekli olmasına rağmen yapılmayan ekipman, personel ve teknik yatırımlar, yetersiz işçi sağlığı ve iş güvenliği uygulamaları, etkisizleştirilen kamu denetimleri Amasra faciasının asli nedenleridir. Ama yargılanan ve cezalandırılan, karar mekanizmalarında yetkisi ve sorumluluğu en alt düzeyde bulunan maden mühendisleri ve maden emekçileridir.

Amasra ve yaşanan tüm maden facialarında gerçek sorumlular hesap vermedikçe, ihmallerle, hatalarla ve kâr hırsıyla maden emekçilerinin canlarını hiçe sayanlar ortaya çıkarılmadıkça toplumun vicdanı rahatlamayacaktır.

Amasra'da adalet yerini bulmamıştır. Yaşanan bu kazanın hukuki ve cezai sorumlulukları geçmişte

olduğu gibi birkaç maden mühendisi meslektaşımıza yüklenmemelidir.

Amasra faciasında yargılama yeniden yapılarak, yargılama kapsamı genişletilmeli, bu faciaları yaşıtan gerçek sorumlular hesap vermelidir.

TMMOB Maden Mühendisleri Odası olarak, yargılama süreçlerinin yakından takipçisi olacağımızı ve gerçek sorumluların açığa çıkarılması için gerekli çabayı göstereceğimizi tüm meslektaşlarımıza ve kamuoyuna duyururuz.

Saygılarımızla.

TMMOB Maden Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu
25 Mart 2025, Ankara

Bültende yer almasını istediğiniz konuları "BÜLTEN" başlığı ile maden@maden.org.tr adresine iletebilirsiniz.

ODADAN HABERLER

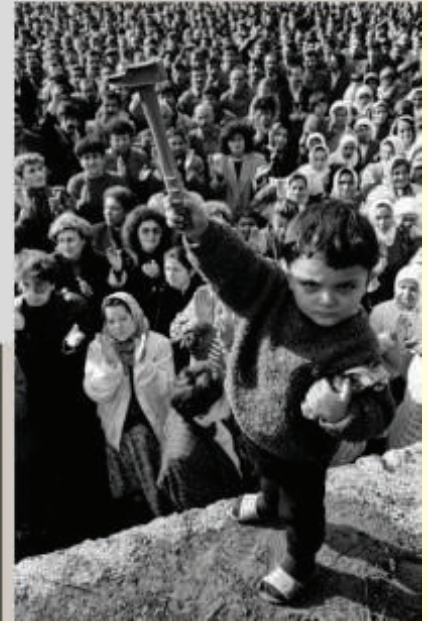
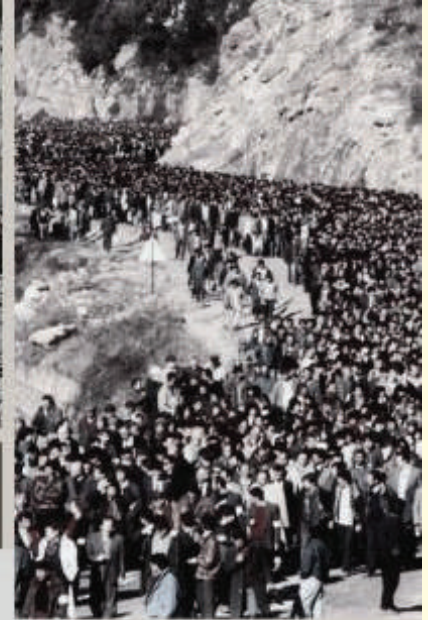
BÜYÜK MADENCİ YÜRÜYÜŞÜNÜN 34. YILINDA İŞÇİ SINIFINI SELAMLİYORUZ!

4-8 OCAK 1991

BÜYÜK MADENCİ YÜRÜYÜŞÜNÜN 34. YILI

İŞÇİ SINIFINI SELAMLİYORUZ!

TMMOB
MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI

HUKUKSUZ TUTUKLAMALARIN 1000. GÜNÜ!

Mücadele arkadaşlarımızın tutuklanmalarının 1000. Gününde Sakarya Caddesinde basın açıklaması gerçekleştirilmiştir. Tüm Arkadaşlarımız Serbest Bırakılana Kadar Mücadelemiz Sürecek!

Kimse Dokunamaz Suçsuzluğumuza!
Tüm Arkadaşlarımız Serbest Bırakılana Kadar Mücadelemiz Sürecek
#Bezİnorumuzdur

HUKUKSUZ TUTUKLAMALARIN
1000.GÜNÜ

-Basın Açıklaması-

19.01.2025
Saat: 13:30
Yer: Sakarya Caddesi

tmmob
TMMOB Maden Mühendisleri Odası
Ankara İl Koordinasyon Kurulu

EMEKLİ ÜYE BULUŞMASI

Odamız Lokalinde geleneksel olarak düzenlediğimiz emekli üye buluşmamız 29 Ocak 2025 Çarşamba günü gerçekleştirilmiştir.

#6ŞUBAT2023 UNUTMADIK!

Deprem felaketinde yitirdiğimiz vatandaşlarımızı saygıyla anıyoruz.

YENİ ÇELTEK FACİASI YIL DÖNÜMÜ

7 Şubat 1990 tarihinde yaşanan Yeni Çeltek faciasında yaşamını yitiren 68 madenciyi saygıyla anıyoruz.

İLİÇ MADEN FACİASINDA YAŞAMINI YİTİREN MADEN EMEKÇİLERİNİ SAYGIYLA ANIYORUZ

İliç Maden Faciasında Yaşamını Yitiren Maden Emekçilerini Saygıyla Anıyoruz. Unutmadık! Erzincan'ın İliç ilçesindeki altın madeni sahasında 13 Şubat 2024 tarihinde meydana gelen heyelanda, 9 işçi toprak altında kalarak hayatını kaybetti. Yaşamını yitiren maden emekçilerini saygıyla anıyoruz.

ÇAYIRHAN İŞÇİLERİYLE DAYANIŞMA

Çayırhan maden sahası ve termik santralinin özelleştirilmesine karşı mücadele eden maden emekçilerinin 13 Şubat 2025 Perşembe günü Anıtpark'ta buluşarak yaptıkları yürüyüşe destek verilmiştir.

“II. TRUMP DÖNEMİ DÜNYAYA NELER GETİRECEK?” KONULU SÖYLEŞİ

13 Şubat 2025 tarihinde Oda merkezimizde Prof. Dr. Sayın Erhan Nalçacı ile “II. Trump Dönemi Dünyaya Neler Getirecek?” konulu söyleşi gerçekleştirilmiştir. Önümüzdeki süreçte söyleşilerimiz devam edecektir. Söyleşimize katılım göstererek bizlerle olan meslektaşlarımıza ve değerli dostlarımıza teşekkür ederiz.

MERKEZ VE ŞUBELER TOPLANTISI

TMMOB Maden Mühendisleri Odası Merkez ve Şubeler toplantısı 15 Şubat 2025 Cumartesi Günü Odamız Genel Merkez hizmet binasında gerçekleştirilmiştir. Merkez ve Şube yönetim kurulu üyelerimizin katılımıyla gerçekleşen toplantıda, faaliyetlerimiz değerlendirilmiştir.

DANIŞMA KURULU

Odamız 49. Dönem 3. Danışma kurulu toplantısı 16 Şubat 2025 Pazar günü Odamız Genel Merkez hizmet binasında Oda Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Yüksel'in açılış konuşmasıyla başlamıştır. Açılış konuşmasının ardından Genel Sekreterimiz Veyis Sır 49. Dönem oda faaliyetlerini içeren bir sunum gerçekleştirmiştir. Toplantıda, Oda faaliyetleri değerlendirilmiş önümüzdeki süreçte gerçekleştirilecek etkinliklerle ilgili bilgilendirme yapılmıştır.

68 ÖĞRENCİ GENÇLİK HAREKETİ'NDEN MÜHENDİSLİĞE, MÜHENDİSLİKTE SENDİKAL MÜCADELEYE: ÇETİN UYGUR SÖYLEŞİSİ

Odamız Genel Merkezinde 21 Şubat 2025 tarihinde düzenlenen “68 Öğrenci Gençlik Hareketi’nden Mühendisliğe, Mühendislikten Sendikal Mücadeleye Bir Direniş Öyküsü: Çetin Uygur” başlıklı söyleşi, üyelerimizin ve dostlarımızın yoğun katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Söyleşide, Yalçın Bürkev ve Prof. Dr. Metin Özügürlü konu ile ilgili bilgilerini aktarmışlar, konukların sorularını cevaplamışlardır. Etkinliğimize katılım göstererek bizlerle olan değerli konuklarımıza, Yalçın Bürkev’e ve Prof. Dr. Metin Özügürlü’ya teşekkür ederiz.

EMEKLİ ÜYE BULUŞMASI

Odamız Lokalinde geleneksel olarak düzenlediğimiz emekli üye buluşmamız 26 Şubat 2025 Çarşamba günü gerçekleştirilmiştir.

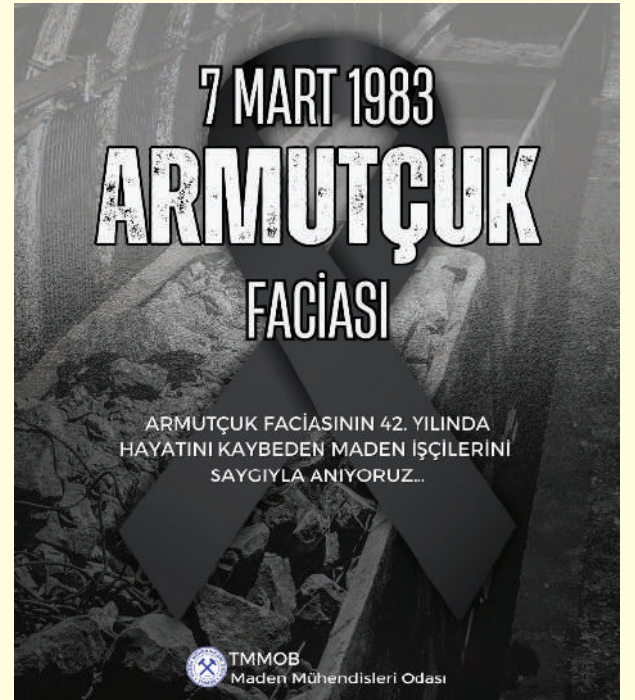
3 MART İŞ CİNAYETLERİNE KARŞI MÜCADELE GÜNÜ

TMMOB
MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI

1992 Kozlu faciası kayıplarımızı saygıyla anıyoruz.

ARMUTÇUK FACİASI YIL DÖNÜMÜ

7 Mart 1993 tarihinde meydana gelen Armutçuk Faciasının 42. yılında hayatını kaybeden maden işçilerini saygıyla anıyoruz.

ODA YÖNETİM KURULU BAŞKANIMIZ AYHAN YÜKSEL: “ÖZELLEŞTİRME ADI ALTINDA KAMU KAYNAKLARI ELDEN ÇIKARILIYOR”

Oda Yönetim Kurulu Başkanımız Ayhan Yüksel verdiği röportajda, son günlerde kömür sektörü ve Türkiye Kömür İşletmelerinde sürdürülen ruhsat devri ve özelleştirme süreçleriyle ilgili görüşlerini kamuoyuyla paylaşmıştır.

TEMSİLCİLER TOPLANTISI

8-9 Mart 2025 tarihlerinde IV. Temsilciler Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Genel Merkez ve Şube Yönetim Kurulları, Denetleme Kurulu, Onur Kurulu, TMMOB temsilcilerimiz, il, ilçe, işyeri ve üniversite temsilcilerimiz ile temsilci yardımcılarımızın katılımıyla gerçekleşen toplantıda Odamızın 49. Dönem faaliyetleri temsilcilerimiz ile paylaşılmıştır.

Faaliyetlerin sunulmasının ardından mali raporlar ve denetleme raporları sunulmuş, mali durum bilgilendirmesi yapılmıştır. Hukuk Müşavirimiz de

mevzuat ve yönetmelikleri içeren bir sunum gerçekleştirmiştir.

Temsilcilerimiz toplantı süresince yerelde yaşanan sorunları paylaşmışlar, farklı konularda fikir alışverişinde bulunmuşlardır.

Toplantıya katılım sağlayan tüm temsilcilerimize ve Oda kadrolarımıza teşekkür ederiz.

Yaşasın Maden Mühendisleri Odası!

Yaşasın Örgütlü Mücadelemiz !

ÜYELERİMİZİ, MADEN MÜHENDİSLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİ VE DOSTLARIMIZI BEKLİYORUZ

NEVRUZ BAYRAMI

Tüm üyelerimizin 21 Mart Nevruz Bayramı kutlu olsun.

SORGUN FACIASI YIL DÖNÜMÜ

26 Mart 1995 Sorgun Maden faciasında yitirdiğimiz maden emekçilerini saygıyla anıyoruz.

İYİ BAYRAMLAR

Adaletin susturulmadığı, hukukun herkes için eşit işlediği, özgürlüğün ayrıcalık değil hak olduğu bir gelecek umuduyla... Dayanışmayla, mücadeleyle! İyi Bayramlar

tmmob

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

HABERLERİ

ÜLKEMİZİN AYDINLIK GELECEĞİNİ, MESLEKLERİMİZİ, ARKADAŞLARIMIZI VE GEZİ'Yİ SAVUNMAKTAN VAZGEÇMEYECEĞİZ!

Gezi davasındaki uydurma deliller ve kurgulanmış bir iddianameyle alınan skandal kararın ardından, haksızlığa ve hukuksuzluğa karşı başlatılan Adalet Nöbetinin 1000. günü dolayısıyla 19 Ocak 2025 tarihinde TMMOB İl Koordinasyon Kurulları, Türkiye çapında basın açıklamaları gerçekleştirdi.

Ankara Sakarya Caddesinde gerçekleştirilen basın açıklama öncesi TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz konuya ilişkin değerlendirmede bulundu:

“Bugün Arkadaşlarımızın aramızdan koparılışının 1000. günündeyiz. Biz de 1000 gündür adalet arayışındayız. 1000 gündür örgütlü olduğumuz her yerde adalet nöbetleri tutuyoruz. Hukukun evrensel ilkeleri ayaklar altına alınarak arkadaşlarımız 1000 gün önce bizden kopartıldı.

Bugün Sevgili Hrant Dink'in alçakça katledilişinin 18. yılı.

Bizler Gezi için, Hrant için, Gezi Tutukluları için, Şehir Plancıları Odamızın Onur Kurulu Üyesi Tayfin Kahraman için, Milletvekili Can Atalay için

adalet istiyoruz. Tüm gezi tutuklularına selamlarımızı ve dayanışma dileklerimizi gönderiyoruz.

Arkadaşlarımız 1000 gündür cezaevinde; çünkü Anayasa'nın 135. maddesinin, çünkü TMMOB'nin kendilerine verdiği görev ve sorumlulukları yerine getirdiler. Taksim Meydanı'nda mahkeme kararlarına, imar planına aykırı şekilde başlatılan inşaat çalışmalarına karşı çıktıkları için, Gezi Parkı'na sahip çıktıkları için, bu konuda raporlar hazırlayıp kamuoyunu bilgilendirdikleri için, konuyu yargıya taşıdıkları için, milyonlarca insanın yer aldığı gezi direnişinin bir parçası oldukları için, bu ülke hepimizin dedikleri için, çağdaş yaşam biçimlerine sahip çıktıkları için, kamusal varlıklarımızın bir avuç azınlık tarafından talan edilmesine karşı durdukları için; temsil ettikleri bilimi ve tekniği yağmacıların değil ülke halkının hizmetine sundukları için...

Basın açıklamasına; <https://www.tmmob.org.tr/icerik/ulkemizin-aydinlik-gelecegini-mesleklerimizi-arkadaslarimizi-ve-geziyi-savunmaktan> adresinden ulaşabilirsiniz.

HALKIN DEMOKRATİK İRADESİNE İPOTEK KONULAMAZ! KURTULUŞ YOK TEK BAŞINA YA HEP BERABER YA HİÇBİRİMİZ!

TMMOB ve bağlı Odaları, 19 Mart 2025 tarihinde, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne ve Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'na yönelik operasyonlara ilişkin "Halkın Demokratik İradesine İpotek Konulamaz! Kurtuluş Yok Tek Başına Ya Hep Beraber Ya Hiçbirimiz!" başlıklı ortak bir basın açıklaması gerçekleştirdi.

HALKIN DEMOKRATİK İRADESİNE İPOTEK KONULAMAZ!

KURTULUŞ YOK TEK BAŞINA YA HEP BERABER YA HİÇBİRİMİZ!

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Başkanı Ekrem İmamoğlu ile ilgili son gelişmeler benzerlerine ancak darbe koşullarında yaşanan bir düzeye erişmiştir.

Önce hukuksuz diploma iptali kararı ve ardından yaşanan gözaltı uygulamaları sadece Ekrem İmamoğlu'na yönelik bir saldırı değil aynı zamanda demokrasinin en asgari ölçütü olan halk iradesine ve seçme seçilme hakkına yönelik bir saldırı girişimidir.

İmamoğlu nezdinde alınan bu siyasi kararlarla bir kez daha yargı eliyle demokratik süreçlere, halkın iradesine ve siyasete müdahale edilmekte, tüm toplumsal muhalefete göz dağı verilmektedir.

Ülkeyi yönetenlerin kendi siyasi ajandalarına göre suni gündemler ve hukuk dışı yollarla muhalefeti etkisizleştirmeye yönelik bu baskı ve dayatmalar asla kabul edilemez.

Hiç kimsenin halkın demokratik iradesine ipotek koymaya hakkı yoktur.

Bizler, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve bağlı Odaları olarak; Türkiye'nin geleceğinin dikta uygulamalarından değil demokrasinin evrensel değerlerinden geçtiğini bir kez daha vurguluyoruz.

Eşit, demokratik, aydınlık ve gerçekten bağımsız yarınlarmız için "Kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiçbirimiz" diyoruz.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği

Bilgisayar Mühendisleri Odası

Çevre Mühendisleri Odası

Elektrik Mühendisleri Odası

Fizik Mühendisleri Odası

Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odası

Gemi Mühendisleri Odası

Gıda Mühendisleri Odası

Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası

İçmimarlar Odası

İnşaat Mühendisleri Odası

Jeofizik Mühendisleri Odası

Jeoloji Mühendisleri Odası

Kimya Mühendisleri Odası

Maden Mühendisleri Odası

Makina Mühendisleri Odası

Metalurji ve Malzeme Mühendisleri Odası

Meteoroloji Mühendisleri Odası

Mimarlar Odası

Petrol Mühendisleri Odası

Peyzaj Mimarları Odası

Şehir Plancıları Odası

Tekstil Mühendisleri Odası

Ziraat Mühendisleri Odası

TMMOB KADIN ÇALIŞMA GRUBU: BİZ KADINLAR, YAŞAMLARIMIZDAN, HAKLARIMIZDAN, ONURUMUZDAN VE ÖZGÜRLÜĞÜMÜZDEN ASLA VAZGEÇMEYECEĞİZ!

TMMOB Kadın Çalışma Grubu, son dönemde artan hukuksuz tutuklamalar ve gözaltılar esnasında yaşanan temel insan haklarını açıkça ihlal eden uygulamalara ilişkin 29 Mart 2025 tarihinde bir basın açıklaması gerçekleştirdi.

BASINA VE KAMUOYUNA

Türkiye’de son dönemde artan hukuksuz tutuklamalar ve gözaltılar, temel insan haklarını açıkça ihlal eden bir noktaya ulaşmıştır. Özellikle Ekrem İmamoğlu’nun diplomasının iptali girişiminin ardından, demokratik haklarını kullanan yurttaşların gözaltına alınması ve kötü muameleye maruz bırakılması, yalnızca özgürlüklere değil, insan onuruna yönelmiş açık bir saldırıdır.

Hukuksuzluklara karşı sesini yükselten yurttaşlara yönelik baskı, şiddet ve yıldırma politikaları her geçen gün sistematik bir hal almaktadır. Kadınlar ise hem kendi özgürlükleri hem de toplumun geleceği için alanlarda mücadele verirken, aynı

zamanda devletin kolluk güçlerinin uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddetle karşı karşıya kalmaktadır. Gözaltılar sırasında uygulanan işkence, kötü muamele ve cinsel taciz vakaları, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin kurumsal hale getirildiğini açıkça ortaya koymaktadır. Bu ağır ihlaller, insan onuruna ve temel haklara açıkça aykırıdır.

AKP iktidarının ilan ettiği “Aile Yılı” uygulamaları, kadınları toplumsal yaşamdan dışlamayı, geleneksel rollere hapsedmeyi ve kadın mücadelesini bastırmayı hedeflemektedir. Kadını birey değil, sadece ailenin bir parçası olarak gören bu zihniyet; yalnızca söylemlerle değil, polis şiddetiyle, gözaltı merkezlerinde yaşanan cinsel tacizle ve yargı eliyle yürütülen cezalandırma politikalarıyla da karşımızdadır.

Basın açıklamasına; <https://www.tmmob.org.tr/icerik/tmmob-kadin-calisma-grubu-biz-kadınlar-yaşamlarımızdan-haklarımızdan-onurumuzdan-ve-adresinden-ulaşabilirsiniz>.

tmmob
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

**Biz kadınlar,
yaşamlarımızdan,
haklarımızdan,
onurumuzdan
ve özgürlüğümüzden
asla vazgeçmeyeceğiz!**

TMMOB
KADIN ÇALIŞMA GRUBU

TMMOB 6 ŞUBAT 2023 DEPREMLERİNİN İKİNCİ YILI DEĞERLENDİRME RAPORU

TMMOB, 11 ili kapsayan geniş bir coğrafyada 15 milyondan fazla insanı etkileyen, 06 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremleri ve 20 Şubat 2023 Hatay Depremlerinin üzerinden geçen iki yılın değerlendirme raporunu 05 Şubat 2025 tarihinde yayınlamıştır.

Rapor, 6 Şubat depremlerinin teknik özelliklerini anlatarak başlamış olup, Türkiye yapı kalitesinin bu şiddetteki depremlere neden dayanıklı olmadığı ifade edilmiştir. Yapı denetiminde kamucu bir modelin gerekli olduğu açıklanmış ve mevcut yasa çerçevesinde yapı denetim sisteminde yapılabilecek iyileştirmeler sıralanmıştır.

“Toplumda oluşan yozlaşmayla da artan kaçak ve denetimsiz yapılaşma, son 40 yılda çıkarılan imar aflarıyla depreme dayanıksız kentsel dokunun önünü açmış; 1984’ten bu yana uygulanan toplam 9 imar affı ile kentlerimizin denetimden yoksun, geniş yapı stokunu yasallaştırmıştır.

2018 yılında AKP iktidarı tarafından çıkarılan “İmar Barışı” adı altındaki imar affıyla da 7 milyon, büyük bölümü denetimden yoksun, bağımsız birim yasal hale getirilmiştir.”

Türkiye Afet Müdahale Planı’nın kapsamı ve (TAMP) afet öncesinde, afetin hemen ardından ve sonraki günlerde neden uygulanmadığı açıklanmıştır. Raporda birinci yılın sonundaki duruma değinilmiş olup, ikinci yılın sonunda kalıcı konutlarda hedeflenenin %30’unun tamamlanabildiği, çadırlar ve konteyner kentlerin bir geçici çözümünden öteye gidemediği ve insanların hâlâ barınma, sağlık, hijyen, eğitim ve istihdam sorunlarıyla mücadele ettiği ifade edilmiştir.

Raporda geçici barınma alanlarında iki yıldır derinleşen sorunlar ve hangi kararların depremi felakete dönüştürdüğüne ilişkin araştırma ve çalışmalar sıralanmıştır. Depremden etkilenen kentlerin dününden, depremin hemen ardından ve ikinci yılından uydu görüntüleri paylaşılmış olup, depremin ilk gününden bu zamana olumlu yönde değişim olmadığı, aksine sorunların her geçen gün arttığı aktarılmıştır.

“Depremin üzerinden 2 yıl geçmesine rağmen konut projelerini dahi tamamlayamayan siyasi iktidar nedeniyle, AFAD verilerine göre 500 bini aşkın kişi için, bölgenin halen en acil sorunu olan barınma, mevsimsel zorluklar içinde çadırlarda, konteyner kamplarında hayatta kalma mücadelesine dönüşmektedir.

6 Şubat Depremlerinin yaratmış olduğu yıkımda sorumluluğu bulunan herkesin yargı önüne çıkarılması ve bu kişilerden hukuk nezdinde hesap sorulması gerekirken riskli yapıların imalatına izin veren, denetimsizliğin önünü açan, sermayenin kârlılığını artırmak için imalat sonrası tüm olumsuzluklara göz yumanlar cezasız, hatta soruşturmasız bırakılmıştır. Hak arayışları ise kendini birçok alanda göstermektedir. Zorunlu göçün yurtsuz bıraktığı yüzbinlerce insanın geleceği belirsizdir. Yaşamın yeniden kurulması için çalışan yurttaşların sesleri her geçen gün kısılmaktadır. İçinden geçtiğimiz ekonomik krizin etkilerini birinci elden depremzedeler yaşamakta, plansız iktisadi uygulamalar ve plansız kentleşmenin faturası, sertleşen kriz koşulları ve dolaylı vergilerle tüm yurttaşlara kesilmektedir.”

Rapora; https://www.tmmob.org.tr/sites/default/files/ikinciyl_degerlendirme.pdf adresinden ulaşabilirsiniz.

HABERLER

HABERLER

ADANA

SEMPOZYUM HAZIRLIK TOPLANTILARI

TMMOB Maden Mühendisleri Odası Adana Şubesi ve Çukurova Üniversitesi Maden Mühendisliği Bölümü ortaklaşa olarak düzenleyeceğimiz Metalik Madenler Sempozyumu için Sempozyum Yürütme Kurulu olarak toplantılar gerçekleştirilmiştir.

İŞ YERİ ZİYARETİ

MTA Doğu Akdeniz Bölge Müdürlüğünü ziyaret edilerek 28-30 Mayıs 2025 tarihlerinde düzenleyeceğimiz Metalik Madenler Sempozyumumuza davette bulunulmuştur. Ziyaretimizde nazik karşılamalarından dolayı kendilerine teşekkür ederiz.

DANIŞMA KURULU TOPLANTISINA KATILIM

15.02.2025 tarihinde Ankara'da yapılan TMMOB Maden Mühendisleri Odası Merkez ve şubeler toplantısına ve 16.02.2025 tarihinde yapılan danışma kurulu toplantısına, Şube yönetim kurulu olarak geniş katılım sağlanmıştır.

İŞ YERİ ZİYARETİ

Rehberlik ve Teftiş Adana Grup Başkanlığını ziyaret edilerek 28-30 Mayıs 2025 tarihlerinde düzenleyeceğimiz Metalik Madenler Sempozyumumuza davette bulunulmuştur. Ziyarete Sempozyum yürütme kurulu adına Şube Başkanı Bülent Zerengök ve Yönetim Kurulu üyelerimiz katılmıştır.

EMEKLİ ÜYE BULUŞMASI

Maden Mühendisleri Odası Adana Şubesi olarak Şubat ayı emekli üye buluşmamız 26 Şubat 2025 Çarşamba Günü şube binamızda 13.00 – 16.00 saatleri arasında gerçekleştirilmiştir. Toplantımıza katılan Çukurova Üniversitesi Maden Mühendisliği öğrencileri ve değerli büyüklerimize teşekkür ederiz.

8 MART ETKİNLİĞİ

TMMOB Maden Mühendisleri Odası Adana Şube Kadın komisyonu tarafından 5 Mart 2025 Çarşamba günü saat: 12.00 de kadın üyelerimiz ile toplantı gerçekleştirilmiştir.

İSTANBUL

ÜYE TOPLANTISI

Edirne Uzunköprü ve Keşan ilçelerinde faaliyet gösteren kömür ocaklarında çalışan maden mühendisleriyle, 11 Ocak Cumartesi günü düzenlenen toplantıda bir araya gelmiştir. Yaklaşık 60 maden mühendisinin katıldığı toplantıda İstanbul Şube Yönetim Kurulu üyemiz Abdullah Doğutürk, Uzunköprü Be-

lediye Başkanı Ediz Martin ve CHP eski milletvekili Kemal Değirmendeli de yer almıştır. Toplantıda sektörel konular ele alındı ve bölgedeki madencilik faaliyetlerine dair önemli değerlendirmeler yapılmıştır. Toplantının düzenlenmesinde katkı sağlayan Polat Madencilik ve emeği geçen herkese teşekkür ederiz.

İBB - TMMOB İKK İŞ BİRLİĞİ TOPLANTISI

İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi'nin almış olduğu karar doğrultusunda TMMOB'ye bağlı Odalar ile işbirliği mesleki denetim ve teknik iş birliği protokolünün imzalanma sürecinin konuşulduğu İBB-TMMOB İKK ortak toplantı 20 Ocak 2025 Pazartesi günü saat 18.00'de, İBB Saraçhane Binası 1. Kat Toplantı Odasında gerçekleştirilmiştir. TMMOB'ye bağlı Oda temsilcileri ve İBB İmar ve Şehircilik Daire Başkanı Ramazan Gülten'in yer aldığı toplantıya Odamızı temsilen Eyüp Altun katılmıştır. Toplantıda İstanbul'da sağlıklı kentleşme, nitelikli yapılaşma, halk sağlığının korunması, kültürel, tarihi ve doğal çevre değerlerinin geliştirilmesi ile halka daha nitelikli teknik hizmet sunulabilmesi konuları görüşülmüştür.

ÇETİN UYGUR'A SAYGI BULUŞMASI VE KİTAP SÖYLEŞİSİ

TMMOB Maden Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi olarak 25 Ocak Cumartesi, NotaBene Yayınları'ndan çıkan "Çetin Uygur Kitabı" ve yaşamı üzerine bir söyleşi düzenlenmiştir.

İstanbul Şube merkezinde saat 13.00'te başlayan söyleşiye, NotaBene Yayınlarından ve kitabın yazarlarından Yalçın Bürkev, Ferda Koç; Oda'mızdan ve Çetin Uygur'un arkadaşlarından Turan Dünder, Murat Turan, Tayfun Mater; Yeraltı Maden İş ve Sendikal mücadeleden arkadaşı Kamil Kartal ile meslektaşları ve mücadele arkadaşları katılmıştır.

Söyleşide Çetin Uygur'un çocukluğundan İTÜ Maden Fakültesi'ne, 68 öğrenci-gençlik hareketine, Zonguldak Kozlu Maden Mühendisliği sürecine, Ankara TMMOB-Oda çalışmaları, Yeraltı Maden İş ve sendikal mücadele süreç-

lerine ve teorik pratik çalışmalarına kadar geniş bir perspektiften görüşler paylaşılmıştır.

Etkinliğe katılan meslektaşlarımıza, konuşmacılara ve NotaBene Yayınlarına teşekkür ederiz.

Çetin Uygur Kitabı'nı İstanbul Şube'mizden ya da NotaBene web sayfasından temin edebilirsiniz.

EMEKLİ ÜYE BULUŞMASI

İstanbul Şubemiz tarafından geleneksel olarak düzenlenen Emekli Üye Toplantısı, 29 Ocak 2025 Çarşamba günü 13.00-16.00 saatleri arasında gerçekleştirilmiştir.

ÇALIŞTAYA KATILIM

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından 29 Ocak 2025 tarihinde düzenlenen ve 8 gruba ayrılan ve 5 oturum şeklinde devam eden sanayi sektörünün ele alındığı Kocaeli Vizyon 2053 Sanayi Sektörü Çalıştayı'nda, maden sektörünün sorunları ve çözüm önerileri tartışılmıştır. Çalıştaya; Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri, Sanayi Odası Başkanı, Kocaeli Üniversitesi Rektörü, Gebze Teknik Üniversitesi Rektörü ve TMMOB Maden Mühendisle-

ri Odası Kocaeli İl Temsilciliği katılım sağlamıştır. Maden sektörünün Kocaeli'deki mevcut durumu, yaşanan sorunlar ve çözüm önerilerinin ele alındığı ve Kocaeli İl Temsilciliği olarak dahil olduğumuz oturumlara; Gebze Teknik Üniversitesi'nden akademisyenler, MTA yetkilileri, Nuh Çimento temsilcileri, Valilik görevlileri, Kocaeli Geliştirme Ajansı yetkilileri ve Büyükşehir Belediyesi Planlama Daire Başkanlığı katkı sunmuştur.

6 ŞUBAT DEPREMİ ANMA ETKİNLİKLERİ

TMMOB Kocaeli İl Koordinasyon Kurulu (İKK), 6 Şubat depremini anmak ve toplumsal farkındalık oluşturmak amacıyla bir dizi etkinlik gerçekleştirmiştir.

Etkinlikler kapsamında, 2 Şubat Pazar günü film gösterimi ve söyleşi programı düzenlenmiştir. Ardından 3 Şubat Pazartesi günü "Deprem ve Kentleşme" konulu bir panel gerçekleştirilmiş panelde, deprem gerçeği ve kentleşme sorunları masaya yatırılmıştır.

6 Şubat tarihinde ise TMMOB Kocaeli İKK tarafından bir basın açıklaması gerçekleştirilmiştir. Açıklamanın ardından Mimarlar Odası Kocaeli Şubesi'nde, Maden Mühendisleri Odası Kocaeli İl Temsilciliği'nin de katılımıyla "Deprem ve Kent Sorunları"na dair interaktif bir söyleşi düzenlenmiştir. Söyleşide, deprem riskleri, kentleşme politikaları ve alınması gereken önlemler katılımcılarla paylaşılmıştır.

EMEKLİ ÜYE BULUŞMASI

İstanbul Şubemiz tarafından geleneksel olarak düzenlenen Emekli Üye Toplantısı, 26 Şubat 2025 Çarşamba günü 13.00-16.00 saatleri arasında gerçekleştirilmiştir.

İZMİR

MÜCADELE VE DAYANIŞMA

16 ay önce yapılan Uludere katliamı anmasında atılan Kürtçe sloganlar nedeniyle terörle Mücadele Şube Müdürlüğüne ifade vermeye çağrılan İzmir MMO şube Başkanı ve İKK Sekreteri Aykut Akdemir'i Maden Mühendisleri Odası üyeleri, TMMOB'nin diğer bileşenleri, Demokratik kitle örgütleri ve Emek dostları yalnız bırakmadı.

İzmir Barosu Başkanı Sefa Yılmaz "Slogan atmak suç değildir" dedi. İzmir MMO Şube başkanı Aykut Akdemir'in ifadesinde Kürtçe bilmediği ortaya çıkmıştır. TMMOB İzmir İKK Sekreteri Aykut

Akdemir ise açıklamanın üzerinden 15 ay geçmiş olduğunu kaydederek, "15 ay geçmiş olmasına rağmen bu süreç şimdi başlatıldı. Konu zaten bir basın açıklamasıydı. Slogan atmakta herhangi bir sorun yok ve slogan içeriğinde de suç unsuru bulunmuyor. Bir basın açıklamasında bu sloganları atmak suç değildir. İzmir Emek ve Demokrasi Güçleri bileşenleri çağırıyor, metni hazırlar. Bunun dışındaki süreç kitleye aittir. Bu kadar gecikmiş bir işlemin neden yapıldığını önümüzdeki dönemde öğreneceğiz" ifadelerini kullanmıştır.

MERMER FUARINA KATILIM

09-12 Nisan 2025 tarihinde İzmir – Gaziemir fuar alanında açılan Marble İzmir Uluslararası Doğallaş ve Teknolojileri Fuarına, Şube yönetimi olarak 4 gün boyunca etkin olarak katılım sağlanmıştır. Şube standımızda Oda yayınları ve mesleki yayınlar satışa sunulmuş, Maden Mühendisliği Bölümü Öğrencilerimizin ilgi gösterdiği fuarda, Üyemiz Maden Mühendisi Ali Doğan, öğrencilere fuarda iş makinaları ve mermer üretimi üzerine teknik bilgi vermiştir.

ZONGULDAK

ZİYARET

Bartın İli, Amasra İlçesinde özel şirket bünyesinde çalışan meslektaşlarımız, 26 Ekim 2024 tarihinde meydana gelen iş kazası sonrası Yönetim Kurulumuzun gösterdiği hassasiyet konusunda iadeyi ziyaret gerçekleştirmişlerdir.

“Maden Mühendisleri Günah Keçisi Değildir” yürüyüş ve basın açıklamamızın kamuoyunu aydınlatması, Maden Mühendislerinin görevi başında kelepçelenerek tutuklanmasına gösterilen tepkinin kendileri için önemli olduğunu belirten meslektaşlarımız, Meslek ve meslektaş sorunlarında dayanışmanın önemine vurgu yapmıştır.

EĞİTİM SEMİNERİ

“Zonguldak Taşkömürü Havzasında Kömür İçeren Birimlerin Çökeltme Süreçlerinin Kömür Madenciliğinde Değerlendirilmesi” konulu eğitim semineri düzenlenmiştir. Türkiye Taşkömürü Genel Müdürlüğü bünyesinde teorik, pratik ve bilimsel çalışmalarla kırk yıl süren meslek yaşamındaki deneyimi kapsamında Zonguldak Taşkömürü Havzası için görüşlerini paylaşan Jeoloji Yüksek Mühendisi Ali Baltaş; Zonguldak Taşkömürü Havzasındaki kömür damarları ile yan kayaçlar, tektonik etkiler dışında çökeltme süreçlerinden kaynaklanan nedenlerle de yanal ve düşey doğrultuda

değişime uğradığı, bazen de incelerken yok olmakta ve yerini daha farklı litolojik özelliğe sahip bir katmana bırakabildiğini belirtmiştir. Kömür içeren birimlerin çökeldikleri ortamlarda gerçekleşen süreçlerden kaynaklanan bu durumun; katmanların litolojik özelliklerinde, dayanımlarında, su ve gaz içeriklerinde, istif içindeki kompozisyonlarında, kalınlıklarında vb. değişimler meydana getirdiğini vurgulamıştır. Yeraltı madencilik çalışmalarında ortaya çıkan bu durum değerlendirilmeden, ortam özelliklerinin değişmez olduğu varsayılarak yapılan planlamalar ile alınan kararların eksik ve hatalı uygulamalara dönüşeceğini, daha doğru kararlar verebilmek için kazı yapılan her bir arında sürekli olarak havzanın geçirdiği sedimantolojik süreçlerin izleri araştırılması gerektiğini, elde edilen bilgilerin nasıl değerlendirilmesi ve alınacak kararlara yansıtılması ve uygulanması konusunda bilgi vermiştir.

ADALET VE DEMOKRASİ HAFTASI

24-31 Ocak “Adalet ve Demokrasi Haftası” nda Basın Şehidi Uğur Mumcu ve Demokrasi Şehitlerine yönelik Zonguldak Demokrasi Platformunun düzenlediği Belgesel Film Gösterisi ve Söyleşi 23.01.2025 Perşembe Günü Saat 18:00’ de Zonguldak Belediye Sinemasında gerçekleştirilmiştir.

DEPREM ANMASI VE BASIN AÇIKLAMASI

6 Şubat saat 04:17'de Madenci Anıtı Önünde anma ve basın açıklaması gerçekleştirilmiştir. Basın açıklamasında;

“Unutmayacağız, Affetmeyeceğiz, Hesap Soracağız... Bugün 2023 Kahramanmaraş Depremleri, 6 Şubat Depremleri ya da 2023 Türkiye-Suriye Depremleri, 6 Şubat 2023'te dokuz saat arayla meydana gelen, merkez üsleri sırasıyla Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Elbistan İlçeleri olan 2 depremin yıldönümüdür. 11 İlimizi derinden etkileyen depremler sonucunda Türkiye'de resmî rakamlara göre en az 53 bin 537, Suriye'de ise en az 8 bin 476 kişi hayatını kaybetti ve toplam 122 binden fazla kişi ise yaralanmıştır. 40 bin binanın yıkıldığı ve 200 binden fazla binanın ağır hasar gördüğü depremlerde yargı süreçleri halen devam etmektedir. Depremin üzerinden 2 yıl geçmesine rağmen, birçok insan hala çadır ve konteyner kentlerde yaşam mücadelesi vermektedir. Sağlık, eğitim ve barınma sorunları devam ederken, binlerce vatandaş doğup büyüdükları yerleri terk etmek zorunda kalmıştır. Arama kurtarma faaliyetlerine katılan ve bu konudaki uzmanlıklarıyla fark yaratan madenciler göçük ve enkaz altına girerek yüzlerce insanı kurtarmışlardır. Kendilerine bir kez daha teşekkür ediyoruz. Aktif bir Deprem Kuşağı üzerinde bulunan Türkiye'de afet ve özel olarak depremlerin etkilerinin eskiye oranla daha şiddetli hissedilmesi artan nüfus yoğunluğu, sanayileşme ve kentleşme ile yakından ilgilidir. Bu alanda karşılaşılan sorunların temel

nedeni, yıllardır uygulanan siyasi ve ekonomik rant amaçlı, hatalı ve denetimsiz yapılaşma politikalarıdır. Bu nedenle planlı, güvenli ve çağdaş kentleşmeyi yaratacak ve depremlerde yıkımı en aza indirecek ve bir bütünsellik içindeki düzenlemelere acil ihtiyaç bulunmaktadır. Depreme karşı dirençli olmayan ülkemizde kaçak yapılaşma, plansız kentleşme, imar afları, binaların periyodik kontrollerinin yapılmaması ve kentlerin yapı risk haritalarının oluşturulmaması gibi nedenler gelecekteki depremlerin de benzer yıkımlara yol açabileceği ortadadır. Zonguldak Demokrasi Platformu, deprem sonrasında yaşamları karanlığa sürüklenen insanların yaşadığı sosyal deprem ve umutsuzluğu, bir gecede kararan hayatları, yıkılan hayalleri unutmamıştır. Bu toplumsal acı ve sorunları yüreğimizde hissediyoruz.” denmiştir.

DANIŞMA KURULU TOPLANTISI

Şubemizin IV. Danışma Kurulunda; 30 Kasım 2024 - 10 Şubat 2025 tarihleri arasında oda çalışmaları hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Dilek ve temenniler bölümünde genç üyelerin oda etkinliklerine katılımının sağlanması konusunda değerlendirmeler yapılmıştır.

SÖYLEŞİ

22 Şubat 2025 Cumartesi günü saat 15:00'te Şube Binamızda "Sömürge Madenciliği Bağlamında Yoksullaşan Kentler" konulu söyleşi gerçekleştirilmiştir. Gayrisafi yurt içi hasılanın (GSYH) azalış gösterdiği, yoksullaşan iller arasında sıralamaya giren Zonguldak'ın durumunun değerlendirileceği söyleşide; madencilik yatırımları ve Taşkömürü Havzası ruhsatında yapılan özelleştirmeler ile ilgili önceki dönem Genel Başkanımız ve önceki dönemlerde TMMOB Yürütme Kurulunda görev yapan Maden Mühendisi Mehmet Torun ve Zonguldak'ın ve ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik durumu ile ilgili olarak Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Maliye bölümünden mezunu Ekonomi Yazarı Gazeteci Bahadır Özgür konuşmacı olarak katılmıştır.

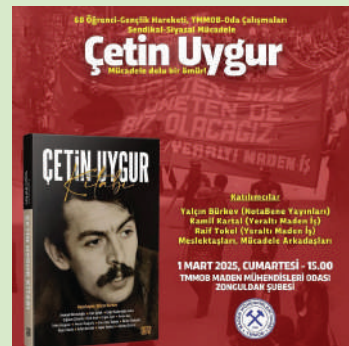
KARTALKAYA YANGIN RAPORU

Bolu TMMOB İKK ve Emek Demokrasi Güçleri Platformu, TMMOB genel merkezinin hazırladığı Kartalkaya Yangın Raporunu kamuoyu ile paylaşmıştır. Raporun tamamına; <https://www.tmmob.org.tr/icerik/tmmob-elektrik-insaat-makina-muhendisleri-odaları-ve-mimarlar-odasının-grand-kartal-otel-adresinden-ulaşabilirsiniz>.

ÇETİN UYGUR'A SAYGI BULUŞMASI VE KİTAP SÖYLEŞİSİ

Söyleşide Çetin Uygur'un çocukluğundan İTÜ Maden Fakültesi'ne, 68 öğrenci-gençlik hareketine, Zonguldak Kozlu Maden Mühendisliği sürecine, Ankara TMMOB-Oda çalışmaları, Yeraltı Maden İş ve sendikal mücadele süreçlerine ve teorik pratik çalışmaları hakkında bilgi paylaşımı yapılmıştır.

SERĞİ

2 Mart 2025 Pazar günü Saat 15:00' te Şube Bina-mızda "3 Mart Gerçeği" konulu sergi düzenlen-miştir.

Tahlisiye Mühendisi Ekrem Murat Zaman'ın ha-zırladığı sergide "Kozlu Ocakları Gaz ve Toz Pat-lamalarının Belgeleri" sunulmuş, Fedai Madan'ın hazırladığı " Ben Zonguldak" anlatısı yer almıştır.

ANMAYA KATILIM

3 Mart 1992 yılında TTK Kozlu Müessesesi İşletme Müdürlüğü ocaklarında meydana gelen gaz ve toz patlamalarının 33. yıl dönümünde Genel Maden İşçileri Sendikasının kuyu başında saat 07:45'te düzenlediği anma törenine katılım sağlanmıştır. Patlamada ocakta bulunan ve sağ kurtulan meslek-taşımız Sadık Yücel ile görüşülmüştür.

ANMA TÖRENİ

3 Mart 1992 Anma Töreni, Zonguldak Havzası Maden Şehitleri Anıtı' nda saat 12:45'te gerçekleşmiştir. Anma Törenine Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul, Zonguldak Belediye Başkanı Tahsin Erdem, CHP İl Başkanı Devrim Dural, Sol Parti İl Başkanı İsmail Yıldız, Saadet Partisi Merkez İlçe Başkanı İsmail Üstünyer, Genel Maden İşçileri Sendikası Genel Başkan Yrd. İsa Mutlu, Genel Sekreter Yener Arslanbuğa, Genel Teşk. ve Eğitim Sekreteri Tayfun Demir, ESM Başkanı Özgür Erkal ve Yönetim Kurulu Üyeleri ve Maden Mühendisleri katılım sağlamıştır.

METAL MADEN FİYATLARI

MADEN FİYATLARI

Fiyatlar aksi belirtilmedikçe metrik ton cinsinden verilmiştir. Limanı belirtilmeyen CIF teslimatın boşaltma limanları, Avrupa'daki belli başlı ticaret limanlarıdır. Endüstriyel minerallerin fiyatları kalite, kaynak, miktar ve diğer satınalma koşullarına göre geniş aralıklar içinde değişmektedir..

ALTIN	
LMB, ons	3.327,00\$
ALUMİNYUM	
LMB %99.7	2.385,00\$
ANTİMUAN	
• İngot %99,65, FOB	28.540\$
• Konsantre %55 Sb ve üzeri	25.520\$
ARSENİK	
• LMB, Metal, Serbest piyasa, kg	9,37\$
BAKIR	
LMB	9.188,50\$
BİZMUT	
Min.%99.99, serbest piyasa, rafine, kg	15,30-15,50\$
ÇİNKO	
LMB, Yüksek kalite	2.577,00\$
DEMİR	
• İnce cevher,%58Fe yüksek kalite Çin limanları,	84,47\$
• İnce cevher,%62 Fe Çin limanları,	100,08\$
• Pelet cevheri ,%65 Fe Çin limanları,	111,98\$
GERMANYUM	
Germanyum metal, Rotterdam \$/kg,	1.862,00\$
Germanyum dioxide \$/kg	1.215,00\$
GÜMÜŞ	
LMB , troy oz,	32,54\$
KADMİNYUM	
• Min.%99.95, serbest piyasa	3.870\$
• Min.%99.99, serbest piyasa	3.990\$
KALAY	
LMB	30.643\$
KOBALT	
• Metal, serbest piyasa, toz	31.323,00\$
• Kobalt Sülfat, serbest piyasa, ton	5.968,00\$
KROM	
• G.Afrika konsantre %40-42 Cr2O3 CIF Çin	300-315\$
• Türkiye %46-48 parça, CIF Çin	395-410\$
• Türkiye %40-42 parça (Cr/Fe:2,20) CIF Çin	315-330\$
• Arnavutluk %40-42 parça CIF Çin	315-330\$
KURŞUN	
LMB	1.922,00\$
MAGNEZYUM	
• Serbest piyasa, toz, min.%99,8 Mg FOB	2.189,00\$

MANGANEZ	
• Serbest piyasa, elektrolitik %99,7	1.626,65\$
• Metalurjik %38Mn index, dmtu metal içeriği	4,26\$
• Met. %44-45Mn Brezilya, dmtu metal içeriği	4,81\$
MOLİBDEN	
• Çin Molibden oksit, bidonlu, lb	22,10\$
• Konsantre %45 Mo, mtu	405,00\$
NİKEL	
• LMB,	15.622,00\$
• Nikel cevheri %1,3, %15-25 Fe, Filipin	32,00-34,50\$
• Lateritik cevher %1,2 Ni içeriği Endonezya	24,70-25,50\$
PALADYUM	
LMB, troy ons	944\$
PLATİNYUM	
LMB, troy ons	966\$
RUBİDYUM	
Rubidyum(Rb≥99.5%), \$/ons	2.934\$
SELENYUM	
Selenyum toz, lb	12,0-13,0\$
TUNGSTEN	
• %65 WO3 kons., Çin, ton	17.355,00\$
URANYUM	
Spot piyasa, U3O8, lb	64,23\$
VANADYUM	
Pentoxide, min. %98 V2O5 CIF Avrupa, kg	8,89\$
BARİT	
• Boya kalitesi mikronize. %96-98, 350 mesh UK,	200-220€
• Boya kalitesi Çin parça	225-250\$
• Türkiye tüvenan S.G. 4,2 FOB Mersin/İskenderun	110-120\$
• Sondaj kalitesi, FOB Morocco	86-95\$
BENTONİT	
• Döküm kalitesi, FOB Milos	60-80€
• Kedi toprağı, 1-5mm FOB Avrupa	40-62€
• Kedi toprağı, öğütülmüş, kurutulmuş, FOB Hindistan	32-35\$
FELDSPAT	
• Ham, -10mm, bulk Türkiye, FOB Güllük Na-Feld.	22-23\$
• Cam kalitesi, -500 mikron torbalı, FOB Güllük	70\$
• -150 mikron	53-55\$
FLORİT	
• Kuru bazda, CIF ABD körfezi, Asidik filtrekeki	260-270\$
• Meksika, FOB Tampico, Asidik filtrekeki	400-450\$
• Güney Afrika, FOB Durban, min. %85 CaF2	440-490\$
• Metalurjik, %75-85 FOB Çin	360\$
• Metalurjik, Min. %90 CaF2 FOB Çin	460-500\$

FOSFAT	
DAP (Diammonium fosfat) FOB ABD Limanları	615,13\$
%70 BPL Fas Kazablanka,	152,50\$
KÜKÜRT	
Kimyasal kullanım Çin	320,00\$
LİTYUM MİNERALLERİ	
• Lityum karbonat, %99,5 Li ₂ CO ₃ , batarya için	8.641,00\$
• Lityum hidroksit 56,5%LiOH batarya, Jap. Kore	9,05\$
• Spodumen kons. min %6 Li ₂ O CIF Çin	808\$
• Spodumen cevher %3-4 Li ₂ O CIF Çin	342\$
• Metal Lityum, min. %99 Li, batarya kalitesi	69.540\$
NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ	
• Seryum Oksit, %99, FOB Çin,	1.487\$
• Lantanyum Oksit, %99,9, FOB Çin,	532\$
• Neodiyum Oksit, %99,5, FOB Çin,	53.093\$
• Samaryum Oksit %99,9, FOB Çin,	1.935\$
• Lantanyum/Seryum metal batarya için	2.539\$
PERLİT	
• Ham, kırılmış, sınıflandırılmış, bulk FOB Türkiye	100-110\$
• Bulk, FOB Doğu Akdeniz	75-80€
TİTANYUM	
• İlmenit, min,%46 TiO ₂ , bulk kons. FOB Avust.	283,57\$
• Rutile, min, %95TiO ₂ , bulk kons. torbalı,	
FOB Avustralya	2.100\$
VERMİKÜLİT	
G.Afrika, bulk FOB Hindistan	435-449\$
ZİRKON	
• Min. %65 ZrO ₂ CIF Çin silikat	2.025\$
• Zirkonyum karbonat Zr(Hf)O ₂ ≥%40	2.600\$
• Zirkonyum sünger	21,65\$

KISALTMALAR

lb : (libre) : 453,59237 gram

s.ton (kısa ton) : 907,2 kg

şişe=34,5 kg

BPL= P₂O₅ / 0,45

UK = İngiltere

1 ons (troy oz) altın/gümüş : 31,1034807gram

Dmtu : kuru metric ton ünit

LMB = Londra Metal Borsası

CIF : Nakliye ve sigorta dahil fiyat

FOB (Free on board),: Limanda Bordo'ya teslim fiyatı

FOR (Free on Rail) : Tren vagonuna kadar teslim fiyatı.

FOT: Belirtilen noktada kamyon üzerinde teslim.

CFR : İstenen alıcı limanında teslim katar olan navlun-nakliye satıcıya ait

Yurtiçi Linyit Kömür Fiyatları (TKİ), 2024

Fiyatlar; tane boyu, teknik özellikler ve yıkanma durumuna göre farklılık göstermektedir. Verilen fiyatlar belirtilen üretim yeri için özelliklere bağlı olarak değişen en alt ve en üst fiyatlardır. KDV hariç FOB fiyatlarıdır.

Üretim Yeri / Boyut	TL/ton
Kütahya-Tavşanlı (GLİ) 0,5-18 +18 10-18	3.100 3.450-3.750 3.450-3.750
Çanakkale-Çan +18-25 +25-100 0-18 toz	2.600-2.900 2.900 2.550
Manisa-Soma 0,5-18 +18 10-18	3.100 3.450-3.750 3.450-3.750

Yurtiçi Taşkömürü Fiyatları (TTK) , 2024

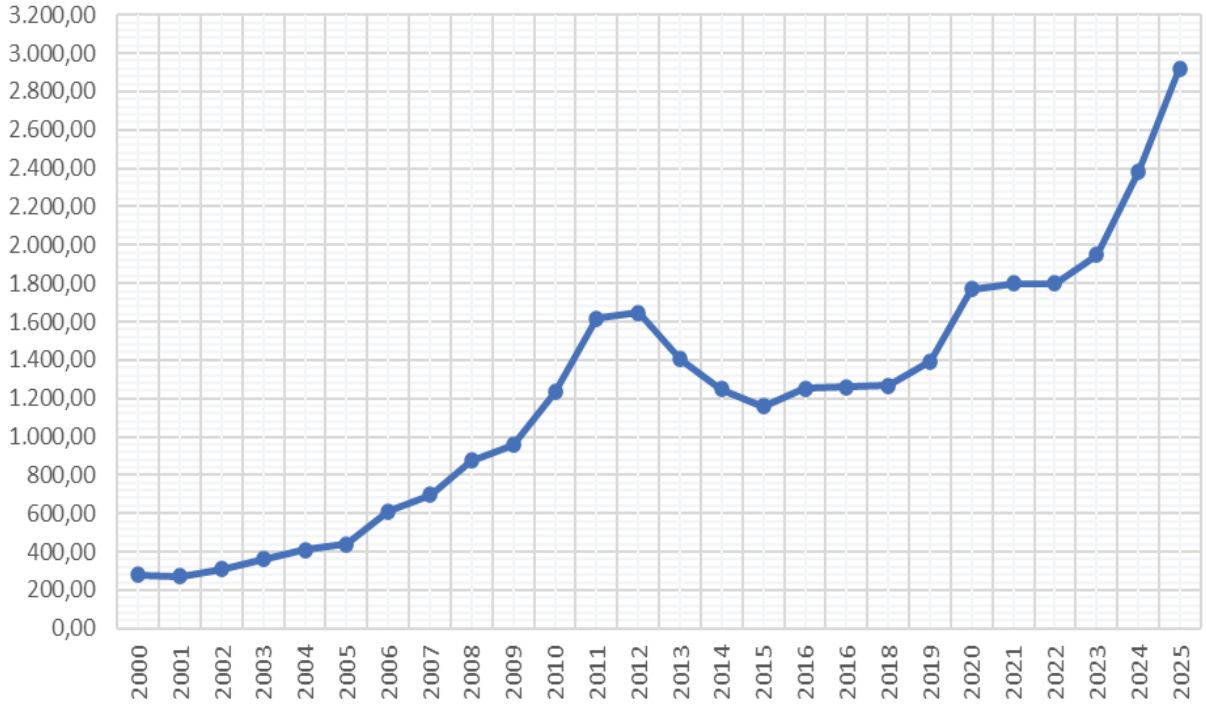
Fiyat aralığı; tane boyu, nem, kül, uçucu madde, sabit karbon, kükürt oranı, kalori ve yıkanma durumuna göre belirlenmiş olup, müesseselere göre değişiklik göstermektedir. Ortalama KDV HARIÇ fiyatlarıdır.

Özellik	KDV hariç TL/ton
18/150	Kozlu(6600Kcal) : Paketli :7.992,5 Dökme :7.492,97 Karadon (6900Kcal): Paketli :7.992,5 Dökme :7.492,97 Armutçuk(7400Kcal):Paketli :9.890,72 Dökme :9.391,19 Amasra (6000Kcal): Paketli :7.492,97 Dökme : 6.993,44
0-10	Armutçuk (5800Kcal):9.191,38 Amasra (5500Kcal) :7.193,25
10-18	Armutçuk (7400Kcal) : Paketli: 14.486,41 Dökme: 13.986,88 Amasra (6000Kcal) : Paketli: 7.492,97 Dökme: 6.993,44

BAZ METALLERİN YILLARA GÖRE ORTALAMA FİYATLARI (Londra Metal Borsası)

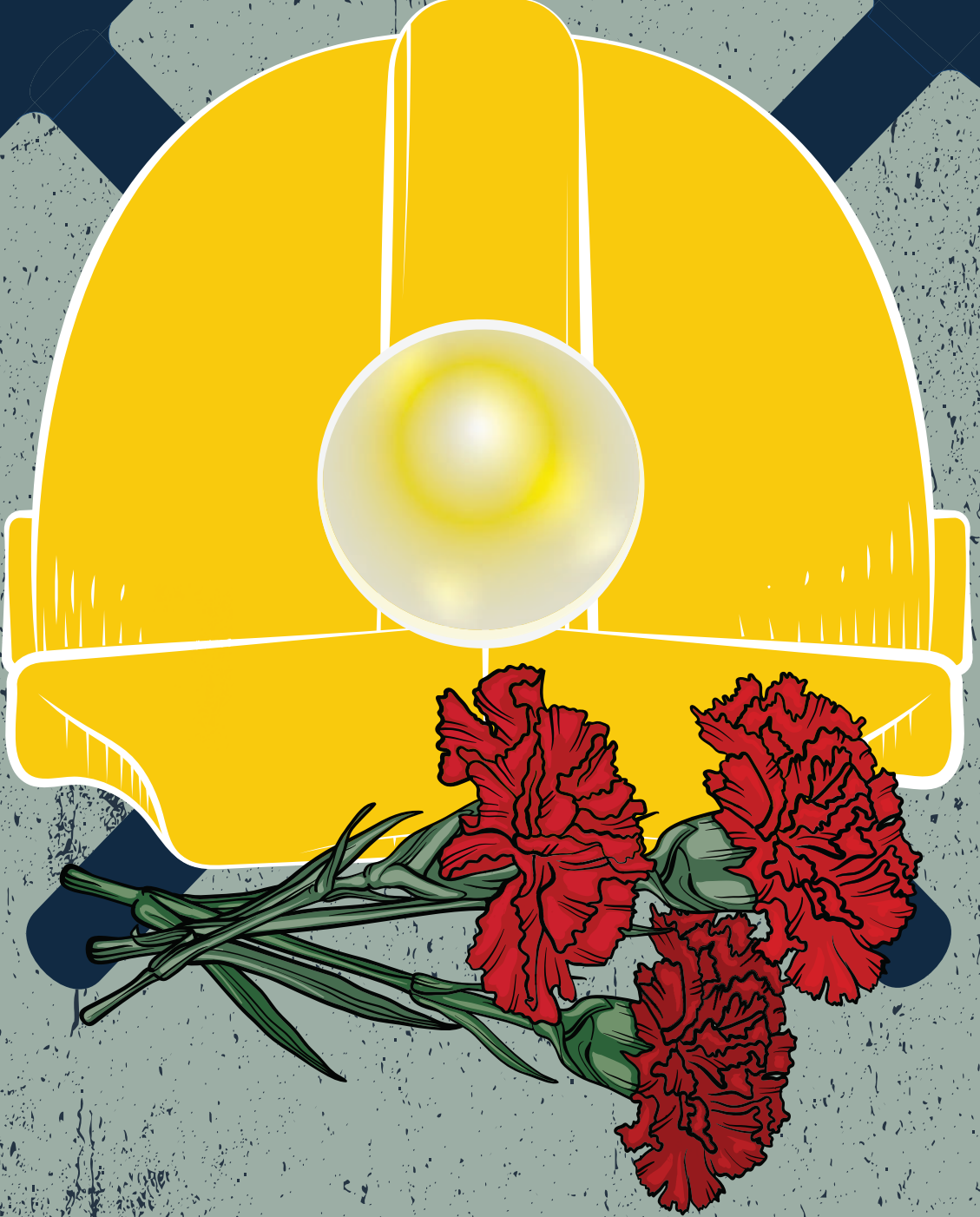
METAL CİNSİ	ALÜMİNYUM	BAKIR	KURŞUN	NİKEL	KALAY	ÇİNKO	ALTIN	GÜMÜŞ
YIL	\$/ton	\$/ton	\$/ton	\$/ton	\$/ton	\$/ton	\$/ons	\$/ons
2009	1.664	5.148	1.718	14.646	14.053	1.654	956,96	15,01
2010	2.172	7.534	2.147	21.829	20.387	2.160	1.233,90	17,06
2011	2.398	8.836	2.400	22.887	26.094	2.193	1.616,33	35,10
2012	2.012	7.941	2.061	17.530	21.094	1.950	1.648,22	31,99
2013	1.849	7.325	2.141	15.015	22.302	1.910	1.406,26	23,81
2014	1.866	6.861	2.095	16.859	21.877	2.164	1.247,47	18,54
2015	1.688	5.495	1.786	11.848	16.051	1.932	1.160,06	15,68
2016	1.603,44	4.862,32	1.869,91	9.591,00	17.964,84	2.089,98	1.251,00	17,01
2017	1.967,30	6.161,86	2.316,55	10.399,97	20.080,79	2.893,08	1.257,57	17,05
2018	2.109,19	6.525,10	2.242,83	13.098,31	20.147,53	2.924,03	1.268,40	15,42
2019	1.791,04	6.004,10	1.996,60	13.899,17	18.651,21	2.548,02	1.392,60	16,21
2020	1.701,61	6.168,35	1.824,00	13.772,34	17.132,16	2.271,80	1.769,64	20,52
2021	2.195,72	9.313,98	2.204,40	16.923,55	32.580,53	3.004,57	1.798,61	25,04
2022	2.706,10	8.812,96	2.151,91	25.615,58	31.340,35	3.483,74	1.800,09	21,64
2023	2.250,85	8.482,13	2.135,87	21.485,00	25.932,70	2.647,87	1.948,74	23,11
2024	2.402,27	9.173,41	2.069,14	16.652,17	30.083,35	2.784,59	2.384,56	27,96
Ocak 2025	2.171,27	8.976,86	1.920,66	15.368,64	29.589,55	2.824,48	2.812,10	31,60
Şubat 2025	2.652,53	9.328,05	1.954,30	15.263,50	31.844,75	2.798,75	2.834,60	31,10
Mart 2025	2.565,33	9.730,12	2.032,48	16.044,05	33.998,91	2.886,98	3.115,10	34,10

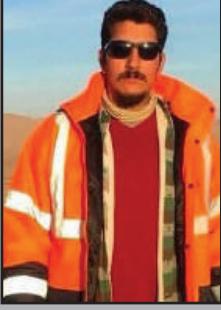
YILLARA GÖRE ALTIN FİYAT DEĞİŞİMİ

**boşuna mı
okuduk**

YİTİRDİKLERİMİZ

KEMAL KUTAY ECE [15855]

1990 – OSMANİYE

2013 – ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ

07.02.2025 tarihinde HASTALIK sebebi ile vefat etti.

TUNCAY YÜCE [18239]

1988 – TRABZON

2015 – SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

02.03.2025 tarihinde HASTALIK sebebi ile vefat etti.

MUSTAFA HATİPOĞLU [1541]

1942 – KÜTAHYA

1969 – CLAUSTHAL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ALMANYA

07.03.2025 tarihinde HASTALIK sebebi ile vefat etti.

MUSTAFA ATAR [7619]

1956 – ZONGULDAK

1999 – HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

10.03.2025 tarihinde HASTALIK sebebi ile vefat etti.

SELÇUK ATABEY [2982]

1956 – ELAZIĞ

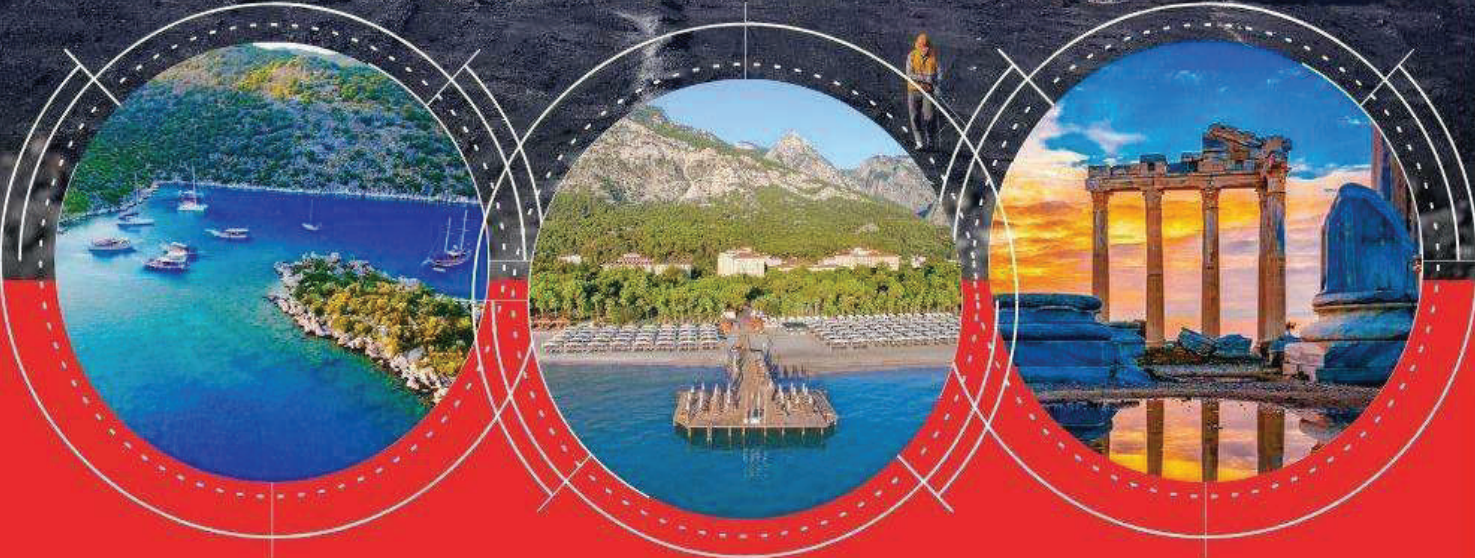
1980 – ESKİŞEHİR DMMA

20.03.2025 tarihinde HASTALIK sebebi ile vefat etti.

April 7-10, 2025 / Antalya, Türkiye

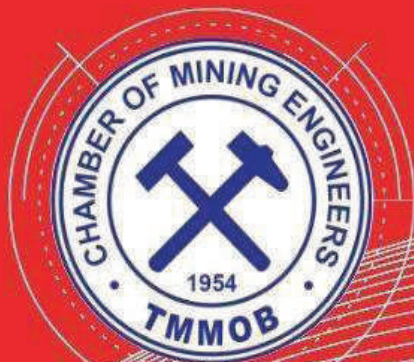
FRAGBLAST

14th International Symposium on Rock Fragmentation by **B**lasting

**Drilling & Blasting Industry
Let's Meet in Mediterranean!**

www.FragBlast.org.tr

ULUSLARARASI MADEN İŞLETMELERİNDE İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ SEMPOZYUMU

INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON OCCUPATIONAL
HEALTH AND SAFETY IN MINING 2025

Web sitemizi
ziyaret edebilirsiniz

MANİSA, SOMA
14-15 MAYIS 2025